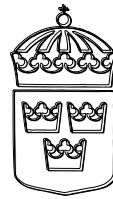

Regeringens proposition

2011/12:175

Blankning

Prop.
2011/12:175

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 13 september 2012

Fredrik Reinfeldt

Peter Norman
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

Europaparlamentet och rådet antog den 14 mars 2012 förordning (EU) nr 236/2012 om blankning och vissa aspekter av kreditswappar (blankningsförordningen). Förordningen ska börja tillämpas den 1 november 2012.

Blankning innebär försäljning av ett värdepapper som man inte äger vid tidpunkten för försäljningen. Värdepappret lånas i stället av en långivare och köps tillbaka vid en senare tidpunkt för återlämning till långivaren. Blankning, liksom andra typer av korta positioner, innebär att man kan tjäna pengar på en nedåtgående marknad men används även för andra ändamål.

Blankningsförordningen syftar till att minska riskerna för att blankning eller blankningsliknande transaktioner avseende aktier eller statspapper bidrar till att skapa instabilitet på de finansiella marknaderna. Förordningen innehåller bl.a. bestämmelser om anmälningssplikt avseende vissa korta positioner i finansiella instrument, skyldighet att offentliggöra vissa korta positioner och begränsningar av s.k. naken blankning. Vidare ges den behöriga myndigheten och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esmå) befogenheter att vidta vissa åtgärder när exceptionella omständigheter råder.

I propositionen föreslås en ny lag med kompletterande bestämmelser till blankningsförordningen. Lagförslaget syftar till att anpassa svensk lagstiftning till förordningen. I lagförslaget anges att Finansinspektionen är behörig myndighet enligt förordningen. Det föreslås dessutom bestämmelser om Finansinspektionens övervaknings- och utrednings-

Prop. 2011/12:175 befogenheter, samt möjligheter att besluta om sanktionsavgifter vid överträdelse av förordningen.

I propositionen föreslås vidare en ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) för att sekretesskydda uppgifter om enskilda ekonomiska eller personliga förhållanden som Finansinspektionen får i sin övervakning och kontroll enligt den nya lagen.

Den nya lagen och ändringen i offentlighets- och sekretesslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2013.

1	Förslag till riksdagsbeslut	5
2	Lagtext	6
2.1	Förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s blankningsförordning	6
2.2	Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	9
3	Ärendet och dess beredning	10
4	Blankningsförordningen	10
4.1	Bakgrund	10
4.2	Blankningsförordningens innehåll	12
4.3	Det fortsatta arbetet inom EU	16
5	En ny lag	16
5.1	Behörig myndighet	17
5.2	Finansinspektionens befogenheter	18
5.2.1	Blankningsförordningens krav	18
5.2.2	Förelägganden i vissa fall	18
5.3	Särskild avgift	22
5.4	Avgifter till Finansinspektionen	26
5.5	Överklagande	28
6	Samarbete med andra behöriga myndigheter	29
6.1	Förordningens innehåll	29
6.2	Samarbetet kräver inte någon särskild lagstiftning	31
6.2.1	Utbyte av information	31
6.2.2	Samarbete vid särskild begäran	32
6.2.3	Samarbete i övrigt med tillsynsmyndigheter i tredjeland	33
7	Ändringar i offentlighets- och sekretesslagen	34
8	Ikraftträdandebestämmelser	36
9	Förslagets konsekvenser	37
9.1	Inledning	37
9.2	Förslagets syfte och alternativa lösningar	37
9.3	Kostnader och andra konsekvenser	38
10	Författningskommentar	39
10.1	Förslaget till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s blankningsförordning	39
10.2	Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	43
Bilaga 1	Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 236/2012 av den 14 mars 2012 om blankning och vissa aspekter av kreditswappar	44
Bilaga 2	Sammanfattning av promemorian Blankning	68
Bilaga 3	Promemorians lagförslag	69

Prop. 2011/12:175	Bilaga 4	Förteckning över remissinstanser	73
	Bilaga 5	Lagrådsremissens lagförslag	74
	Bilaga 6	Lagrådets yttrande.....	79
		Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 13 september 2012	81
		Rättsdatablad.....	82

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2011/12:175

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag med kompletterande bestämmelser till EU:s blankningsförfordning,
2. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

2.1 Förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s blankningsförordning

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Denna lag kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 236/2012 om blankning och vissa aspekter av kreditwappar (blankningsförordningen)¹.

Termer och uttryck i denna lag har samma betydelse som i blankningsförordningen.

Behörig myndighet

2 § Finansinspektionen är behörig myndighet enligt blankningsförordningen.

Tillsyn

3 § För tillsynen över att bestämmelserna i blankningsförordningen följs får Finansinspektionen förelägga

1. ett företag eller någon annan att tillhandahålla uppgifter, handlingar eller annat, och

2. den som förväntas kunna lämna upplysningar i saken att inställa sig till förhör på tid och plats som inspektionen bestämmer.

Första stycket gäller inte i den utsträckning uppgiftslämnandet skulle strida mot den i lag reglerade tystnadsplikten för advokater.

4 § Finansinspektionen får också förelägga den som har åsidosatt sina skyldigheter enligt blankningsförordningen att inom viss tid vidta en viss åtgärd för att komma till rätta med situationen eller upphöra med ett visst agerande.

5 § Ett beslut om föreläggande enligt denna lag får förenas med vite.

Särskild avgift

6 § Finansinspektionen ska besluta att en särskild avgift ska tas ut av den som åsidosätter sina skyldigheter enligt blankningsförordningen genom att

¹ EUT L 86, 24.3.2012, s. 1 (Celex 32012R0236).

1. inte anmäla att en kort nettoposition i aktier har uppnått eller sjunkit under det relevanta tröskelvärdet för anmälan (artikel 5),

2. inte offentliggöra uppgifter om en kort nettoposition i aktier när den har uppnått eller sjunkit under det relevanta tröskelvärdet för offentliggörande (artikel 6),

3. inte anmäla att en kort nettoposition i emitterade statspapper har uppnått eller sjunkit under de relevanta tröskelvärdena för anmälan (artikel 7),

4. inte anmäla att en position utan täckning i en statskreditswapp har uppnått eller sjunkit under de relevanta tröskelvärdena för anmälan (artikel 8),

5. inte iaktta det som föreskrivs i artikel 9 vid anmälan eller offentliggörande enligt artikel 5, 6, 7 eller 8,

6. inte föra register över bruttopositioner som skapar en betydande kort nettoposition (artikel 9.1 andra stycket),

7. utföra en blankning av en aktie som är upptagen till handel på en handelsplats trots att inte något av villkoren i artikel 12 är uppfyllt,

8. utföra en blankning av ett statspapper trots att inte något av villkoren i artikel 13 uppfyllt,

9. utföra en statskreditswappstransaktion i strid med artikel 14,

10. inte se till att det finns sådana rutiner som anges i artikel 15,

11. inte underrätta den behöriga myndigheten om förändringar som påverkar rätten att utnyttja undantaget för marknadsgaranter eller primärmarknadsoperationer (artikel 17.9 och 17.10),

12. inte anmäla eller offentliggöra information om en kort nettoposition i ett visst finansiellt instrument eller en klass av finansiella instrument när en sådan position har uppnått eller sjunkit under ett tröskelvärde för anmälan och en anmälan eller ett offentliggörande har krävts av Finansinspektionen med stöd av artikel 18,

13. inte anmäla en betydande ökning av de avgifter som begärs för utlåning av specifika finansiella instrument eller klasser av finansiella instrument när en anmälan av sådana ökningarna har krävts av Finansinspektionen med stöd av artikel 19,

14. utföra en sådan transaktion som avses i artikel 20, 21 eller 23 i strid med ett förbud mot eller ett villkor eller en begränsning som har beslutats av Finansinspektionen med stöd av någon av artiklarna,

15. inte anmäla eller offentliggöra information om en kort nettoposition i ett visst finansiellt instrument eller en klass av finansiella instrument när en anmälan eller ett offentliggörande har krävts av Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten med stöd av artikel 28.1 a, eller

16. utföra en sådan transaktion som avses i artikel 28.1 b i strid med ett förbud mot eller ett villkor som har beslutats av Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten med stöd av den artikeln.

7 § Särskild avgift ska

1. i fall som avses i 6 § 1–6, 10–13 och 15 vara lägst 5 000 kronor och högst 5 miljoner kronor, och

2. i fall som avses i 6 § 7–9, 14 och 16 vara lägst 5 000 kronor och högst 10 miljoner kronor.

Särskild avgift tillfaller staten.

Prop. 2011/12:175 **8 §** En särskild avgift får bara tas ut om den som avgiften gäller, inom två år från det att överträdelsen ägde rum, har delgetts en upplysning om att frågan om särskild avgift har tagits upp av Finansinspektionen.

9 § Om överträdelsen är ringa eller ursäktlig eller det annars finns särskilda skäl, får en särskild avgift efterges helt eller delvis.

10 § En särskild avgift ska betalas till Finansinspektionen inom trettio dagar efter det att beslutet om att ta ut avgiften har vunnit laga kraft eller den längre tid som anges i beslutet.

11 § Om den särskilda avgiften inte har betalats inom den tid som anges i 10 §, ska Finansinspektionen lämna den obetalda avgiften för indrivning.

Bestämmelser om indrivning av statliga fordringar finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

12 § Ett beslut om särskild avgift får verkställas enligt utsökningsbalken, om avgiften inte har betalats inom den tid som anges i 10 §.

13 § En särskild avgift som har beslutats faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet vann laga kraft.

Avgifter till Finansinspektionen

14 § Finansinspektionen får ta ut avgifter för prövning av anmälningar enligt blankningsförordningen.

För att bekosta Finansinspektionens övervakning enligt denna lag ska de institut som står under inspektionens tillsyn betala årliga avgifter.

Regeringen får meddela föreskrifter om avgifter enligt första och andra styckena.

Överklagande m.m.

15 § Finansinspektionens beslut enligt denna lag och enligt artikel 17.7 i blankningsförordningen får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut enligt blankningsförordningen får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

16 § Finansinspektionen får bestämma att ett beslut ska gälla omedelbart, om annat inte följer av blankningsförordningen.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

2. Särskild avgift får tas ut endast för överträdelser som har skett efter ikraftträdandet.

2.2 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Prop. 2011/12:175

Härigenom föreskrivs att 30 kap. 6 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

30 kap.

6 §

Sekretess gäller i en statlig myndighets verksamhet som består i övervakning eller kontroll för sådan uppgift om en enskilds ekonomiska eller personliga förhållanden som på begäran har lämnats av någon som är skyldig att lämna uppgifter till myndigheten, om övervakningen eller kontrollen sker enligt

1. lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument,
2. lagen (1996:1006) om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet,
3. lagen (2000:1087) om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument,
4. lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet,
5. lagen (2005:377) om straff för marknadsmissbruk vid handel med finansiella instrument, *eller* 5. lagen (2005:377) om straff för marknadsmissbruk vid handel med finansiella instrument,
6. lagen (2006:451) om offentliga uppköpserbudanden på aktiemarknaden, *eller* 6. lagen (2006:451) om offentliga uppköpserbudanden på aktiemarknaden, *eller*
7. lagen (2012:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s blankningsförordning.

Om en uppgift som avses i första stycket rör den uppgiftsskyldige, gäller sekretessen endast om denne kan antas lida skada eller men om uppgiften röjs och sekretessen inte motverkar syftet med uppgiftsskyldigheten.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

3 Ärendet och dess beredning

Europaparlamentet och rådet antog den 14 mars 2012 förordning (EU) nr 236/2012 om blankning och vissa aspekter av kreditwappar¹ (nedan kallad blankningsförordningen). Blankningsförordningen finns i *bilaga 1*. Blankningsförordningen ska tillämpas från och med den 1 november 2012.

Under förhandlingarna upprättades och överlämnades en faktagromemoria till riksdagen (2010/11:FPM10).

I promemorian Blankning (Ds 2012:10) föreslås en ny lag med kompletterande bestämmelser till EU:s blankningsförordning. I promemorian föreslås också en ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 2*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 3*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 4*. En sammanställning av remissvaren finns tillgänglig i Finansdepartementet (dnr Fi2012/1254). I denna proposition behandlas promemorians förslag.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 7 juni 2012 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 5*.

Lagrådets yttrande finns i *bilaga 6*.

Regeringen har i propositionen beaktat Lagrådets synpunkter. Dessutom har några redaktionella ändringar gjorts i lagtexten. Lagrådets synpunkter behandlas i avsnitten 5.2.2 och 5.5 samt i författningskommentaren.

4 Blankningsförordningen

4.1 Bakgrund

Blankning innebär att ett värdepapper – företrädesvis en aktie eller ett statspapper – säljs av någon som vid försäljningen inte äger värdepappret. Blankning kan ske med eller utan täckning – ”äkta” eller ”naken” blankning. Vid naken blankning har det värdepapper som säljs inte lånats in före försäljningen. Säljarens syfte är då att köpa eller låna in värdepappret efter försäljningen men före det att leverans ska ske. Vid äkta blankning har de värdepapper som säljs lånats av en annan part före försäljningen. Den som blankar får normalt betala en avgift för lånet av värdepappren.

Blankning ger en möjlighet att tjäna pengar på en nedåtgående marknad. Samma effekt kan uppnås genom andra typer av korta

¹ EUT L 86, 24.3.2012, s. 1 (Celex 32012R0236).

positioner som tas genom derivattransaktioner, t.ex. att sälja ett terminskontrakt. Korta positioner används för att skydda sig mot värdefall i finansiella instrument beträffande vilka man har en lång position (hedging). Möjligheten att ta korta positioner underlättar också tillhandahållandet av likviditet – t.ex. kan marknadsgaranter snabbt tillmötesgå kunders önskemål om att få köpa ett visst värdepapper om de inte vid försäljningstillfället måste ha värdepappret tillgängligt. Vidare underlättar blankning för emissionsinstitut som åtagit sig att garantera en emission. Korta positioner innebär även möjligheter att utnyttja felprissättningar.

Blankning och tagandet av andra korta positioner spelar alltså en viktig roll på finansmarknaden då det bidrar till en effektiv prisbildning och ökad likviditet. I vissa situationer kan dock blankning förstärka en prisnedgång på ett omotiverat sätt. Så kan t.ex. ske om blankning används i samband med spridandet av vilseledande information om en emittent. Ett sådant beteende utgör marknadsmissbruk (i Sverige otillbörlig marknadspåverkan). Det finns en oro för att blankning även på andra sätt och i samband med turbulens på de finansiella marknaderna kan förstärka en nedåtgående prisspiral och bidra till systemrisk. Det var sådan oro som gjorde att flera medlemsstater i EU under finanskrisen 2008 införde åtgärder som i varierande grad begränsade blankning eller innehav av korta nettopositioner i aktier i finansiella företag. Vissa medlemsstater införde även anmälningskrav beträffande innehav av korta nettopositioner av viss storlek. Under våren 2010 uttryckte vissa medlemsstater även oro över att handeln med statskreditswappar bidrog till en omotiverad nedgång i priserna på grekiska statspapper. Mot den bakgrunden beslöt Europeiska kommissionen (kommissionen) att en reglering avseende blankning och kreditswappar skulle ingå i dess arbetsprogram för 2010.

Efter förfrågan från kommissionen publicerade ESME (European Securities Markets Expert Group) i mars 2009 en rapport om blankning². Medlemsstaternas finansiella tillsynsmyndigheter föreslog genom CESR (Committee of European Securities Regulators, som 2011 ersattes av Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten [Esma]) en modell med två nivåer för anmälan av korta positioner i aktier till behöriga myndigheter och offentliggörande. Kommissionen genomförde under tiden den 14 juni–10 juli 2010 en öppen konsultation om blankning där synpunkter kunde lämnas beträffande problem som blankning kan innebära och olika sätt att ta itu med dem.

Ett förslag till en förordning om blankning presenterades av kommissionen den 15 september 2010³. Förslaget var sedan föremål för behandling i rådet och i Europaparlamentet och ändrades delvis i förhållande till kommissionens ursprungliga förslag. Det kompromissförslag som förhandlats fram antogs formellt av Europaparlamentet och rådet i mars 2012.

² Rapporten finns tillgänglig på:

http://ec.europa.eu/internal_market/securities/docs/esme/report_20090319_en.pdf.

³ KOM(2010) 482.

Förordningens syfte

Blankningsförordningen syftar till att öka transparensen beträffande korta positioner i finansiella instrument. Den syftar även till att begränsa potentiella avvecklingsproblem och andra risker förknippade med s.k. naken blankning. Genom att ge de finansiella tillsynsmyndigheterna (behöriga myndigheter) befogenheter att, vid ogynnsamma händelser eller en utveckling som utgör ett allvarligt hot mot den finansiella stabiliteten eller marknadsförtroendet, förbjuda eller begränsa blankning eller korta nettopositioner i aktier eller statspapper ska förordningen kunna bidra till att minska stabilitetsrisker och upprätthålla tilliten till marknaden. I sådana situationer ska blankningsförordningen också säkerställa samarbetet, dels mellan behöriga nationella myndigheter, dels mellan de nationella behöriga myndigheterna och Esma.

Tillämpningsområde

Förordningen omfattar finansiella instrument som är upptagna till handel på en handelsplats inom EU. Den gäller även när sådana finansiella instrument handlas utanför en handelsplats samt derivatkontrakt som avser sådana instrument. Den omfattar också skuldinstrument som har utfärdats av en medlemsstat eller av EU (statspapper) samt derivatkontrakt som avser eller relaterar till sådana instrument. De artiklar som rör tillfälliga ingripandebefogenheter gäller alla typer av finansiella instrument.

Anmälningsskrav

Anmälningsskraven gäller för betydande s.k. korta nettopositioner i aktier och statspapper. Korta positioner beskrivs som ett resultat av blankning i en aktie eller ett statspapper. Även en transaktion som skapar eller avser ett annat finansiellt instrument kan resultera i att en person har en kort position, om en effekt av transaktionen är att personen ges en ekonomisk fördel om värdet på en aktie eller ett statspapper sjunker (dvs. vissa derivattransaktioner). En kort nettoposition är en kort position minus den långa position som innehas avseende samma aktie eller statspapper. Vid beräkningen av en position i statspapper ska även eventuella statskredit-swappar ingå.

Den som innehar en kort nettoposition i en aktie ska anmäla positionen till relevant behörig myndighet när innehavet motsvarar ett värde på minst 0,2 procent av det emitterande aktiekapitalet i berört bolag och därefter för varje ytterligare 0,1 procent. När värdet överstiger 0,5 procent av det emitterade aktiekapitalet och vid varje ytterligare 0,1 procent ska positionen offentliggöras. Kommissionen får modifiera trösklarna genom delegerade akter. Den som intar betydande korta nettopositioner ska föra register i fem år över de bruttopositioner som skapar betydande korta nettopositioner.

Korta positioner i statspapper ska enbart anmälas till de behöriga myndigheterna. Kommissionen ges befogenhet att i delegerade akter bestämma trösklarna för anmälan.

En anmälan ska bl.a. innehålla uppgifter om innehavarens identitet och storleken på positionen. Beräkningen ska ske vid midnatt den handelsdag då positionen innehas och den ska anmälas eller offentliggöras senast kl. 15.30 nästföljande handelsdag. Information ska offentliggöras på ett sätt som säkerställer snabb tillgång till informationen på ett icke-diskriminerande sätt. Informationen ska läggas ut på en central webbplats som drivs eller övervakas av den relevanta behöriga myndigheten. Kommissionen ges befogenheter att anta s.k. tekniska standarder för tillsyn för att specificera vilka uppgifter anmälningar ska innehålla samt på vilket sätt informationen ska offentliggöras. Sådana tekniska standarder utarbetas av Esma i enlighet med förfarandet i förordning (EU) nr 1095/2010 (Esmaförordningen)⁴.

De behöriga myndigheterna ska varje kvartal tillhandahålla Esma information i sammanfattad form om anmälda korta nettopositioner i aktier, statspapper och creditswappar. Esma får begära ytterligare information av de behöriga myndigheterna.

Naken blankning

Förordningen innebär att naken blankning av aktier förbjuds genom att den som säljer aktier måste 1) ha lånat aktierna, eller 2) ha avtalat om att låna aktierna eller ha en annan definitivt verkställbar fordran om överföring av äganderätt till ett motsvarande antal aktier, eller 3) ha en överenskommelse med en tredje part enligt vilken den tredje parten har bekräftat att aktierna har lokaliserats och ha vidtagit sådana åtgärder gentemot tredje parter så att den som säljer har en rimlig anledning att tro att avveckling ska kunna ske på rätt dag ("locate-regeln"). Motsvarande bestämmelser finns beträffande blankning i statspapper, men där är locate-regeln något mindre restriktiv i det att det räcker att en tredje part har bekräftat att statspappret har lokaliserats eller man annars har en rimlig anledning att tro att avvecklingen kan genomföras på rätt dag. Restriktionerna gäller över huvud taget inte om blankningen av ett statspapper är ägnad att skydda en lång position i ett skuldinstrument vars prissättning har en hög korrelation med prissättningen på statspappret i fråga.

Esma ska utarbeta tekniska standarder för genomförande för att specificera kravens innebörd. När det gäller statspapper finns en möjlighet för behöriga myndigheter att tillfälligt upphäva restriktionerna om likviditeten beträffande ett statspapper understiger vissa tröskelvärden. Tröskelvärdena ska bestämmas av kommissionen i delegerade akter.

⁴ EUT L 331, 15.12.2010, s. 84 (Celex 32010R1095).

Vidare förbjuds kreditswappstransaktioner som leder till en position utan täckning ("naken" position) i en statskreditswapp. En naken position i en statskreditswapp beskrivs som ett innehav av en statskreditswapp där ändamålet med innehavet inte är att skydda mot den kreditrisk som är förknippad med emittenten av det statspapper som statskreditswappen avser, eller mot risken för värdefall på statspappret när personen innehar tillgångar eller har ekonomiska förpliktelser vars värde korrelerar med värdet på statspappret. Kommissionen ska genom delegerade akter specificera när en kreditswappstransaktion anses vara ett skydd mot en kreditrisk eller en risk för minskning av värdet på statspappret.

Buy-in-förfaranden och avgifter vid utebliven leverans

Centrala motparter (central counterparty, CCP) som tillhandahåller avvecklingstjänster ska se till att det finns buy-in-förfaranden som uppfyller vissa krav. De innebär att om en person som sålt aktier inte har levererat det senast fyra dagar efter den dag då avvecklingen skulle ha ägt rum, ska aktierna köpas in. Om aktierna inte kan köpas in ska i stället köparen ersättas för skador som den uteblivna leveransen orsakat. CCP:n ska även se till att den som inte fullgjort sin leveransskyldighet ersätter alla belopp som betalats för buy-in eller kompensation till köparen samt är skyldig att göra dagliga betalningar för varje dag som avvecklingen uteblir.

Undantag

Kraven på anmälan och offentliggörande, begränsningar av naken blankning samt kraven på buy-in-förfaranden gäller inte för aktier vars huvudsakliga handelsplats finns utanför EU. Den behöriga myndigheten för aktien i fråga ska i vart fall vartannat år fastställa om aktiens huvudsakliga handelsplats finns utanför EU. Esmas ska publicera listor över sådana aktier.

Undantag från kraven på anmälan och offentliggörande, begränsningar av naken blankning samt nakna positioner i statskreditswappar ges även för marknadsgaranter och primärmarknadsoperationer. Undantaget beträffande marknadsgaranter gäller för värdepappersföretag och kreditinstitut när de agerar till följd av att de lägger bindande och samtidigt köp- och säljbud av jämförbar storlek till konkurrenskraftiga priser och därigenom regelbundet och löpande tillhandahåller likviditet till marknaden. Det gäller även när dessa företag agerar inom ramen för sin ordinarie verksamhet för att fullgöra order som initieras av kunder eller som svar på kunders önskemål om att handla samt när de säkrar positioner som uppkommer när de uppfyller dessa och de nyss nämnda uppgifterna. Undantaget beträffande primärmarknadsoperationer gäller den som enligt ett avtal med en emittent av statspapper är godkänd återförsäljare, när denne handlar i eget namn i ett finansiellt instrument avseende primär- eller sekundärmarknadsoperationer i statspappret.

Den som avser att använda sig av ett undantag måste anmäla detta till behörig myndighet. Myndigheten i fråga får förbjuda en person att

använda sig av undantaget, om den anser att personen inte uppfyller villkoren för undantaget. Prop. 2011/12:175

Exceptionella omständigheter

Behöriga myndigheter får i en krisliknande situation – när ogynnsamma händelser eller en ogynnsam utveckling inträffat som utgör ett allvarligt hot mot den finansiella stabiliteten eller marknadsförtroendet – dels bestämma lägre trösklar för anmälan, dels införa förbud eller begränsningar beträffande korta positioner eller kreditswapps-transaktioner. Vidare ges de behöriga myndigheterna rätt att begära in uppgifter om ökade kostnader för lån av finansiella instrument. Restriktioner ska gälla i tre månader i taget.

När en behörig myndighet överväger att införa begränsningar enligt ovan ska övriga behöriga myndigheter och Esmas informeras. De övriga behöriga myndigheterna kan då välja att införa samma begränsningar i syfte att hjälpa den initiativtagande myndigheten. Esmas ska inom 24 timmar avge ett utlåtande om huruvida myndigheten anser att den föreslagna åtgärden är nödvändig för att hantera de exceptionella omständigheterna. En behörig myndighet som väljer att införa begränsningar i strid med Esmas ställningstagande ska motivera varför.

Vidare finns en bestämmelse som innebär att de behöriga myndigheterna vid avsevärda prisfall under en dag får begränsa eller förbjuda blankning eller begränsa transaktionerna i det berörda finansiella instrumentet (s.k. circuit breaker) för att hindra okontrollerade prisfall. Begränsningen ska som huvudregel gälla i högst en dag. För likvida aktier är ett ”avsevärt prisfall” 10 procent. Beträffande andra finansiella instrument ska kommissionen i delegerade akter ange vad som är ett avsevärt prisfall. Även Esmas får i krisliknande situationer kräva att anmälan och offentliggörande ska ske vid lägre trösklar samt förbjuda eller begränsa korta nettopositioner i finansiella instrument. En förutsättning är att behöriga myndigheter inte har vidtagit åtgärder eller att vidtagna åtgärder inte är tillräckliga. När det gäller statspapper får dock Esmas inte göra något mer än vad som redan följer av Esmas-förordningen. Det innebär bl.a. att Esmas får agera först när rådet har beslutat om att det föreligger en krissituation enligt Esmas-förordningen.

Kommissionen ges befogenhet att i delegerade akter specificera vilka kriterier och faktorer som ska beaktas när behöriga myndigheter och Esmas avgör om situationen är sådan att tillfälliga åtgärder får vidtas.

Samarbete med tredjeland

Behöriga myndigheter ska när det är möjligt komma överens med tillsynsmyndigheter i tredjeländer om samarbetsformer avseende utbyte av information, fullgörandet av förpliktelser enligt förordningen i tredjeländer och om att myndigheter i tredjeländer ska vidta liknande åtgärder som de som vidtas av behöriga myndigheter i en krisliknande situation. Esmas ska samordna utarbetandet av samarbetsformerna.

Förordningen ställer som krav att behöriga myndigheter ska ha vissa befogenheter för att kunna fullgöra sina funktioner enligt förordningen. Bland annat ska myndigheterna kunna genomföra platsundersökningar och kräva in uppgifter som avser telefon- eller datatrafikloggar. Vidare ska medlemsstaterna införa sanktioner och administrativa åtgärder som kan vidtas mot dem som bryter mot förordningen.

4.3 Det fortsatta arbetet inom EU

Som framgår ovan ankommer det på kommissionen att anta delegerade akter och genomförandeakter på en rad områden. I enlighet med förordningens krav presenterade Esma den 31 mars 2012 förslag till tekniska standarder för tillsyn respektive tekniska standarder för genomförande⁵. Ett ytterligare förslag till tekniska standarder för tillsyn presenterades den 20 april, då Esma även lämnade tekniska råd beträffande övriga delegerade akter⁶. Kommissionen har antagit de delegerade akterna och genomförandeakten⁷. De har dock ännu inte offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning (EUT) och därmed inte trätt i kraft.

Kommissionen ska även senast den 30 juni 2013 rapportera till rådet och Europaparlamentet om hur förordningen tillämpas, om lämplighet och konsekvenser av vissa av förordningens krav, liksom om lämpligheten att införa andra restriktioner eller krav samt av att införa centraliserad rapportering till Esma.

5 En ny lag

En EU-förordning är direkt tillämplig i varje medlemsstat. En sådan rättsakt varken ska eller får genomföras i eller omvandlas till nationell rätt. Några särskilda åtgärder för att införliva blankningsförordningens materiella bestämmelser med nationell rätt får Sverige därför inte vidta. Förordningen förutsätter dock att vissa nationella åtgärder vidtas, t.ex. ska en behörig myndighet utses. Vidare kräver blankningsförordningen att medlemsstaterna ska se till att den behöriga myndigheten har vissa angivna befogenheter för att kunna utföra de uppgifter den anförtros i förordningen. Det åligger också medlemsstaterna att införa bestämmelser om lämpliga sanktioner för överträdelser av blankningsförordningens bestämmelser. De bestämmelser som är nödvändiga till följd av

⁵ Förslagen finns tillgängliga på: <http://www.esma.europa.eu/content/Draft-technical-standards-Regulation-EU-No-2362012-European-Parliament-and-Council-short-sel>.

⁶ Råden finns tillgängliga på: <http://www.esma.europa.eu/content/ESMAs-Technical-Advice-possible-delegated-acts-short-selling-and-certain-aspects-CDS>.

⁷ De av kommissionen antagna akterna finns tillgängliga på: http://ec.europa.eu/internal_market/securities/short_selling_en.htm.

blankningsförordningen föreslås i huvudsak samlas i en ny lag med kompletterande bestämmelser till EU:s blankningsförordning. Utgångspunkten är att de nya bestämmelserna ska utformas på liknande sätt som motsvarande bestämmelser i den befintliga lagstiftningen på finansmarknadsområdet, om inte särskilda skäl talar emot det.

5.1 Behörig myndighet

Regeringens förslag: Finansinspektionen ska vara behörig myndighet enligt blankningsförordningen.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen erinran mot det.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 32 i blankningsförordningen anges att varje medlemsstat ska utse en eller flera behöriga myndigheter för tillämpningen av förordningen. I Sverige svarar Finansinspektionen för tillsynen över företagen på finansmarknaden och ska enligt sin instruktion arbeta bl.a. för ett stabilt och väl fungerande finansiellt system samt följa och analysera utvecklingen inom sitt ansvarsområde. Finansinspektionen har kunnig personal med god insyn i finansmarknaden. Finansinspektionen har också ett internationellt kontaktnät med andra tillsynsmyndigheter. Nämnas kan också att Finansinspektionen redan har utsetts till behörig myndighet enligt tidigare EU-rättsakter på det finansiella området.

Finansinspektionen bedöms vara den lämpligaste myndigheten att också hantera tillämpning och tillsyn avseende blankningsförordningens bestämmelser. Regeringen har genom en ändring i förordningen (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen tills vidare utsett Finansinspektionen till behörig myndighet enligt blankningsförordningen (SFS 2012:542). Detta var nödvändigt eftersom blankningsförordningen ska börja tillämpas redan den 1 november 2012 och marknadsaktörer förutsätts kunna göra en anmälan till den behöriga myndigheten om att de vill undantas från förordningens krav redan från 1 september 2012 (artikel 17). Regeringen föreslår dock, för att hålla samman de bestämmelser som gäller Finansinspektionens befogenheter enligt blankningsförordningen, att det i den föreslagna lagen anges att Finansinspektionen är behörig myndighet.

Genom att Finansinspektionen utses till behörig myndighet får inspektionen de befogenheter som den behöriga myndigheten har direkt på grund av förordningen, t.ex. rätt att pröva och förbjuda användning av undantag för marknadsgaranter och primärmarknadsoperationer (artikel 17), rätt att under exceptionella omständigheter kräva offentliggörande av korta positioner i finansiella instrument och rätt att införa restriktioner för blankning m.m. (artiklarna 18–21 och 23). Detta följer av att förordningen är direkt tillämplig i alla medlemsstater. Eftersom Finansinspektionen får dessa befogenheter med stöd av blankningsförordningen, fordras inga lagstiftningsåtgärder i dessa delar. Däremot krävs enligt förordningen att den behöriga myndigheten genom nationella lagstiftningsåtgärder ges vissa befogenheter för att sköta

5.2 Finansinspektionens befogenheter

5.2.1 Blankningsförordningens krav

I artikel 33 i blankningsförordningen anges att de behöriga myndigheterna ska ha alla de övervaknings- och utredningsbefogenheter som krävs för utförandet av sina uppgifter. Befogenheterna ska, enligt artikel 33.1, utövas antingen direkt, i samarbete med andra myndigheter eller genom ansökan hos de behöriga rättsliga myndigheterna. Befogenheterna ska omfatta vissa i artikel 33.2 uppräknade övervaknings- och utredningsbefogenheter. Dessa befogenheter innefattar rätt att få tillgång till varje slag av handling, begära upplysning från fysiska och juridiska personer och vid behov kalla till förhör, utföra inspektioner på plats, begära in befintliga uppgifter om tele- och datatrafik, kräva att ett agerande som strider mot förordningens bestämmelser ska upphöra samt begära att tillgångar fryses och/eller beläggs med kvarstad.

Blankningsförordningen innehåller inte någon begränsning i fråga om den personkrets som nämnda åtgärder får riktas mot. Den behöriga myndighetens befogenheter gäller således som utgångspunkt i förhållande till alla och envar.

5.2.2 Förelägganden i vissa fall

Regeringens förslag: För tillsynen över att bestämmelserna i blankningsförordningen följs får Finansinspektionen förelägga ett företag eller någon annan att tillhandahålla uppgifter, handlingar eller annat. Finansinspektionen får också förelägga den som förväntas kunna lämna upplysningar i saken att inställa sig till förhör. Föreläggandet får dock inte strida mot den i lag reglerade tystnadsplikten för advokater.

Vidare får inspektionen meddela de förelägganden i övrigt som behövs för att se till att förordningen följs.

Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

Regeringens bedömning: Blankningsförordningens övriga övervaknings- och utredningsbefogenheter för den behöriga myndigheten föranleder inga lagstiftningsåtgärder.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget och bedömningen eller har ingen erinran mot dessa.

Regleringen av Finansinspektionens befogenheter

De befogenheter Finansinspektionen ska ha enligt blankningsförordningen bör regleras i den nya lagen. Härigenom klargörs vilka uppgifter Finansinspektionen har enligt förordningen, vilka befogenheter som står till inspektionens förfogande, samt hur de nya bestämmelserna förhåller sig till viss annan svensk lagstiftning, t.ex. blankningsförordningens förhållande till nationella regler om tystnadsplikt för advokater. Dessutom kan blankningsförordningens bestämmelser om den behöriga myndighetens befogenheter kompletteras, t.ex. genom att Finansinspektionen ges rätt att utfärda vitesförelägganden.

Utgångspunkten för de nya befogenheter som föranleds av blankningsförordningen bör vara att de ska ligga i linje med vad som sedan tidigare gäller enligt lagstiftningen på finansmarknadsområdet, under förutsättning att detta är förenligt med förordningen och särskilda skäl inte talar emot det.

Rätt att få tillgång till dokument och begära upplysningar

Enligt artikel 33.2 a i blankningsförordningen ska den behöriga myndigheten ha rätt att få tillgång till varje slag av handling och infordra kopior av eller själva kopiera dem. Vidare ska den behöriga myndigheten enligt artikel 33.2 b ha rätt att begära upplysningar från fysiska eller juridiska personer och vid behov kalla och höra fysiska eller juridiska personer för att inhämta upplysningar.

Enligt artikel 33.3 i blankningsförordningen ska den behöriga myndigheten ha befogenhet att i enskilda fall begära att en fysisk eller juridisk person som utför en creditswappstransaktion ska lämna dels en förklaring av ändamålet med transaktionen och om den är avsedd som säkring mot en risk eller något annat, dels information som bekräftar den underliggande risken om transaktionen är avsedd för risksäkring.

Den behöriga myndighetens befogenheter avgränsas av att de endast får utövas för fullgörandet av de uppgifter som den behöriga myndigheten har enligt blankningsförordningen. En ytterligare avgränsning följer av att befogenheterna enligt artikel 33.2 ska utövas i överensstämmelse med nationell rätt. I och med den sistnämnda begränsningen finns – vilket också anförts i det lagstiftningsärende som föranleddes av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1060/2009 av den 16 september 2009 om kreditvärderingsinstitut⁸ – ett stort utrymme att beakta nationella regler om t.ex. anonymitetsskydd och efterforskningsförbud (prop. 2009/10:217 s. 17 f.). Skyldigheten att tillhandahålla Finansinspektionen information begränsas således av tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen. Eftersom det följer redan av principen att grundlag har företräde framför vanlig lag, behöver detta inte anges särskilt.

⁸ EUT L 302, 17.11.2009, s. 1 (Celex 32009R1060).

Prop. 2011/12:175 Finansinspektionens befogenheter enligt artikel 33.2 a och 33.2 b samt 33.3 bör framgå direkt av den nya lagen. I likhet med vad som anges i bl.a. 23 kap. 3 § andra stycket lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden bör det anges att ett föreläggande inte får strida mot den i lag reglerade tystnadsplikten för advokater. Advokater som avkrävs uppgifter kan alltså underlåta att lämna sådana om det skulle kunna medföra straffrättsligt ansvar för brott mot tystnadsplikt. *Lagrådet* har påpekat att en sådan bestämmelse kan ge intryck av att det endast är advokaters och inte andra personers lagreglerade tystnadsplikt som omfattas av undantaget från skyldigheten att lämna uppgifter, men har godtagit bestämmelsen främst mot bakgrund av att den har sin motsvarighet i ett antal lagar på bl.a. det finansiella området. Med anledning av påpekandet betonar regeringen att bestämmelsen inte är avsedd att tolkas motsatsvis, dvs. den utesluter inte att även andra tystnadsplikter kan upprätthållas.

Det bör också i detta sammanhang påpekas att skyldigheten att inställa sig till förhör inte innebär någon skyldighet att yttra sig vid förhöret, oavsett tystnadsplikt (prop. 2004/05:142 s. 117 f.).

Rätt att utföra inspektioner på plats

Enligt artikel 33.2 c i blankningsförordningen ska den behöriga myndigheten ha rätt att utföra inspektioner på plats med eller utan föranmälan.

Texten överensstämmer i huvudsak med artikel 12.2 c i marknadsmissbruksdirektivet⁹. Vid genomförandet av det direktivet gjorde regeringen bedömningen att endast inspektioner i företags kontorslokaler och liknande avsågs, och inte inspektioner i privatbostäder (prop. 2004/05:142 s. 118 f.). Något skäl att frånga den bedömningen har inte framkommit inom ramen för detta lagstiftningsärende, och inte heller skäl att utsträcka Finansinspektionens befogenhet att utföra platsundersökningar till att även omfatta andra juridiska personer än finansiella företag eller fysiska personer.

I de lagar som innehåller näringsrättslig reglering av finansiell verksamhet – t.ex. försäkringsrörelselagen (2010:2043), lagen om värdepappersmarknaden samt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse – anges att Finansinspektionens tillsyn inte endast avser de tillståndspliktiga företagens efterlevnad av dessa lagar, utan även efterlevnaden av övriga författningar som styr deras verksamhet (t.ex. 23 kap. 1 § andra stycket lagen om värdepappersmarknaden). Bland de författningar som styr de finansiella företagens verksamheter kommer blankningsförordningen att ingå, varför Finansinspektionens rätt enligt dessa lagar att genomföra platsundersökningar även kommer gälla vid inspektionens tillsyn avseende blankningsförordningens bestämmelser (prop. 2004/05:158 s. 134 f.). Av detta skäl krävs inte att Finansinspektionens rätt att utföra platsundersökningar enligt blankningsförordningen tas in i den nya lagen.

⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG av den 28 januari 2003 om insiderhandel och otillbörlig marknadspåverkan (EUT L 96, 12.4.2003, s. 16, Celex 32003L0006), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/78/EU (EUT L 331, 15.12.2010, s. 120, Celex 32010L0078).

Enligt artikel 33.2 d i blankningsförordningen ska den behöriga myndigheten ha rätt att begära uppgifter om tele- och datatrafik. Finansinspektionens rätt att anmoda ett företag eller någon annan att tillhandahålla uppgifter, handlingar eller något annat har ansetts innefatta en rätt att begära in uppgifter om tele- och datatrafik (prop. 2004/05:142 s. 120, prop. 2006/07:115 s. 494 f. och prop. 2009/10:217 s. 19 f.). Finansinspektionen har alltså i vissa fall rätt att begära in uppgifter om tele- och datatrafik. Vidare har inspektionen meddelat föreskrifter om att vissa telefonsamtal ska spelas in och arkiveras, t.ex. 21 kap. 1 och 3 §§ Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2007:16) om värdepappersrörelse.

I förarbetena till lagen om värdepappersmarknaden (prop. 2006/07:115 s. 494 f.) diskuterades hur den tystnadsplikt som gäller enligt lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation förhåller sig till Finansinspektionens rätt att begära in uppgifter om tele- och datatrafik. Kammarrätten i Stockholm hade slagit fast att Finansinspektionen, på grund av tystnadsplikten enligt nämnda lag, inte hade rätt att begära upplysningar från en teleoperatör (Kammarrättens i Stockholm dom den 28 september 2006 i mål nr 4514-06). Regeringen ansåg att det bakomliggande direktivets krav på att den behöriga myndigheten ska kunna begära in uppgifter om tele- och datatrafik var uppfyllt i och med den rätt Finansinspektionen har att begära sådana uppgifter från de tillståndspliktiga företagen (a. prop. s. 495). Det saknas skäl att i detta lagstiftningsärende göra en annan bedömning vad gäller kravet i blankningsförordningen på att den behöriga myndigheten ska kunna infordra uppgifter om tele- och datatrafik. Artikel 33.2 d i blankningsförordningen bör således inte föranleda någon ändring i svensk rätt.

Rätt att kräva att agerande i strid med förordningen upphör

Enligt artikel 33.2 e i blankningsförordningen ska den behöriga myndigheten ha rätt att kräva att varje form av agerande som strider mot bestämmelserna i förordningen ska upphöra. Detta krav i blankningsförordningen bör tillgodoses genom att Finansinspektionen ges möjlighet att förelägga den som överträder blankningsförordningens bestämmelser att vidta rättelse och att förena ett beslut om föreläggande med vite.

Rätt att begära att tillgångar fryses eller beläggs med kvarstad

Enligt artikel 33.2 f i blankningsförordningen ska den behöriga myndigheten ha rätt att begära att tillgångar fryses eller beläggs med kvarstad. Några allmänna regler om frysning av tillgångar finns inte i Sverige.

Prop. 2011/12:175 Däremot finns bestämmelser om kvarstad i tvistemål och brottmål. I likhet med motsvarande artikel i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG om marknader för finansiella instrument¹⁰ – artikel 50.2 f – måste förevarande artikel uppfattas på så sätt att den endast kräver att nationella regler om antingen frysning eller kvarstad ska finnas (prop. 2006/07:115 s. 495). Reglerna om kvarstad och beslag i brottmål och tvistemål har i tidigare lagstiftningsärenden vidare ansetts tillgodose syftena bakom frysningensinstitutet (se a. prop. samt prop. 2004/05:142 s. 122). För Sveriges del är kraven i artikel 33.2 f därför redan tillgodosedda.

5.3 Särskild avgift

Regeringens förslag: Finansinspektionen ska besluta att ta ut en särskild avgift av den som åsidosätter sina skyldigheter enligt blankningsförordningen.

Den särskilda avgiften ska i fråga om överträdelse som har karaktär av åsidosatt anmälningsskyldighet eller åsidosatt plikt att offentliggöra uppgå till lägst 5 000 kronor och högst 5 miljoner kronor. I fråga om överträdelse som avser ett förbud enligt blankningsförordningen att genomföra en viss transaktion ska den särskilda avgiften uppgå till lägst 5 000 kronor och högst 10 miljoner kronor. Avgiften ska tillfalla staten. Om överträdelsen är ringa eller ursäktlig eller om det annars finns särskilda skäl, får avgiften efterges helt eller delvis. En särskild avgift får bara tas ut om den som avgiften gäller, inom två år från det att överträdelsen ägde rum, har delgetts en upplysning om att frågan om särskild avgift har tagits upp av Finansinspektionen.

En särskild avgift ska betalas inom trettio dagar efter det att beslutet vunnit laga kraft eller den längre tid som anges i beslutet. Om särskild avgift inte betalas inom denna tid, ska Finansinspektionen lämna den obetalda avgiften för indrivning. Verkställighet får ske enligt utskökningsbalkens bestämmelser. Särskild avgift ska falla bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet vann laga kraft.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens utom såvitt avser storleken på den högsta möjliga särskilda avgiften för en överträdelse av ett förbud att genomföra en viss transaktion, som i promemorian föreslås till 50 miljoner kronor.

Remissinstanserna, förutom *Finansinspektionen* och *Kronofogdemyndigheten*, tillstyrker förslaget eller har ingen erinran mot det. *Sveriges advokatsamfund* påpekar dock att förslaget ger Finansinspektionen vidsträckt möjligheter att diskretionärt fastställa

¹⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG av den 21 april 2004 om marknader för finansiella instrument och om ändring av rådets direktiv 85/611/EEG och 93/6/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG samt upphävande av rådets direktiv 93/22/EEG (EUT L 145, 30.4.2004, s. 1, Celex 32004L0039), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/78/EU (EUT L 331, 15.12.2010, s. 120, Celex 32010L0078).

avgiftsnivåerna och förordar att de närmare förutsättningarna för bestämmande av avgiftens storlek i det enskilda fallet anges i den nya lagen. Advokatsamfundet anser även att lagen bör innehålla skälighets- och proportionalitetsrekvisit. Även *Finansinspektionen* önskar större vägledning beträffande hur avgifter ska bestämmas i det enskilda fallet, men menar att sådan vägledning kan ges i förslagets motivering. Finansinspektionen anser vidare att den högsta särskilda avgiften bör bestämmas till 10 miljoner kronor i stället för 50 miljoner kronor som föreslagits i promemorian. *Kronofogdemyndigheten* anser att det tydligt bör framgå att ett beslut om särskild avgift är en exekutionsurkund samt huruvida det är preskription som avses i den föreslagna 12 §. *Svenska Fondhandlareföreningen* påpekar att det är önskvärt med en precisering i lagtexten med en närmare beskrivning av vilka skyldigheter som gäller enligt de delegerade akter som kommissionen antagit. *Näringslivets Regelnämnd* och *Svenska Bankföreningen* har anslutit sig till Svenska Fondhandlareföreningens synpunkter.

Skälen för regeringens förslag: Medlemsstaterna är enligt artikel 41 i blankningsförordningen skyldiga att fastställa regler om sanktioner och administrativa åtgärder (eng. administrative measures, sanctions and pecuniary penalties) för överträdelse av förordningen. Sanktionerna och de administrativa åtgärderna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Esma får anta riktlinjer för att säkerställa att medlemsstaterna väljer ett samstämmigt angreppssätt avseende de sanktioner och administrativa åtgärder som ska införas. Några sådana riktlinjer har Esma ännu inte antagit.

Blankningsförordningens materiella bestämmelser riktar sig, som redan nämnts, till alla fysiska och juridiska personer. Överträdelse av förordningens bestämmelser kan därför ske inom en vid personkrets. Finansinspektionen kan komma att rikta sina ingripanden mot finansiella företag, mot andra slag av företag och mot fysiska personer.

En administrativ sanktion som blivit allt vanligare på finansmarknadsområdet är sanktionsavgifter som beslutas av Finansinspektionen (se t.ex. 6 kap. 3 a § lagen [1991:980] om handel med finansiella instrument, 20–24 §§ lagen [2000:1087] om anmälnings-skyldighet för vissa innehav av finansiella instrument och 7 kap. 2 § lagen [2006:451] om offentliga uppköpserbjudanden på aktie-marknaden). Regleringen med en särskild avgift som tas ut av regelöverträdare har ansetts tillgodose EU-rättsliga krav på effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner (prop. 2004/05:158 s. 142 f. och prop. 2005/06:140 s. 77).

Det framstår som lämpligt att ta de befintliga sanktionsbestämmelserna på området som utgångspunkt vid utformningen av bestämmelserna om sanktioner för överträdelse av blankningsförordningen. Finansinspektionen bör ges lika goda möjligheter att ingripa mot överträdelse av blankningsförordningen som enligt övrig lagstiftning som gäller på de finansiella marknaderna. Finansinspektionen bör därför ges befogenhet att ta ut en särskild avgift av dem som bryter mot blankningsförordningens bestämmelser.

Det högsta beloppet för den särskilda avgiften bör bestämmas så att det framstår som avskräckande även vid transaktioner som rör mycket stora värden. Finansinspektionen bör därför ha möjlighet att besluta om

Prop. 2011/12:175 mycket kraftfulla sanktionsavgifter. En åtskillnad bör dock göras när det gäller det högsta beloppet för en särskild avgift. De överträdelser som har karaktär av åsidosatt anmälningsskyldighet eller åsidosatt plikt att offentliggöra bör inte kunna föranleda en högre särskild avgift än vad som i dag gäller för utebliven anmälan eller uteblivet offentliggörande av vissa innehav av aktier enligt lagen om handel med finansiella instrument (se 6 kap. 3 a § andra stycket). I de fallen bör en särskild avgift kunna tas ut med högst 5 miljoner kronor.

När det gäller överträdelser av ett förbud enligt blankningsförordningen att utföra en viss transaktion bör mer kännbara avgifter kunna beslutas. I flera av de lagar som rör Finansinspektionens tillsyn på finansmarknadsområdet är den högsta sanktionsavgiften 50 miljoner kronor (se t.ex. 25 kap. 9 § lagen om värdepappersmarknaden samt 15 kap. 8 § lagen om bank- och finansieringsrörelse). Dessa gäller dock, som Finansinspektionen påpekat, finansiella företag och överträdelser av centrala näringsrättsliga regler. Regeringen instämmer därför i Finansinspektionens bedömning att en lägre högsta avgift är lämplig för överträdelser av blankningsförordningens bestämmelser. En högsta avgift på 10 miljoner kronor framstår som mer proportionell. Ett intervall om 5 000 kronor till 10 miljoner kronor bör ge tillräckligt utrymme för en nyanserad gradering av de överträdelser som kan bli aktuella.

Olika modeller är möjliga för fastställande av den särskilda avgiftens storlek i det enskilda fallet. En av dessa modeller är att avgiften fastställs med utgångspunkt i marknadsvärdet på de finansiella instrument som ingår i en viss transaktion, t.ex. en blankning i aktier. Modellen används t.ex. i 20–24 §§ lagen om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument. Den särskilda avgiften ska enligt 21 § första stycket 1 nämnda lag bestämmas till 10 procent av vederlaget för aktierna dock lägst 15 000 kronor och högst 350 000 kr.

En alternativ modell för fastställande av avgiften är att i lagen ange ett intervall i fasta belopp inom vilket Finansinspektionen får bestämma avgiften med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet. Det är en enkel och robust modell som tillämpas i flera andra sammanhang, t.ex. i 7 kap. 2 § lagen om offentliga uppköpserbjudanden på aktiemarknaden.

Den sistnämnda modellen lämpar sig, enligt regeringens bedömning, bättre än den förstnämnda med hänsyn till de olika typer av överträdelser som kan förekomma enligt blankningsförordningen. De överträdelser som det kan bli fråga om är nämligen skiftande till sin karaktär. Det kan röra sig om alltifrån åsidosättanden av anmälningsskyldighet enligt artikel 5 och brister i fråga om sättet för anmälningsskyldighetens fullgörande enligt artikel 9, till genomförande av blankningstransaktioner i strid med bestämmelserna i artikel 12 eller i strid med åtgärder under exceptionella omständigheter som beslutats av Finansinspektionen eller Esma med stöd av artiklarna 18–21 och 23 respektive artikel 28.

Genom att lägga fast en vid ram för den särskilda avgiftens storlek ges även utrymme för nyanserade bedömningar rörande den särskilda avgiftens storlek i det enskilda fallet. Med tanke på att många fall av överträdelser kan vara av mindre allvarig karaktär bör det lägsta beloppet bestämmas till 5 000 kronor, vilket också är det lägsta beloppet för straffavgift enligt 25 kap. 9 § lagen om värdepappersmarknaden samt enligt 15 kap. 8 § lagen om bank- och finansieringsrörelse.

I promemorian gavs, i vart fall indirekt, viss vägledning kring omständigheter som kan ha betydelse vid fastställandet av avgiften i det enskilda fallet. Med anledning av *Advokatsamfundets* önskemål om skälighets- och proportionalitetsrekvisit konstaterar regeringen att det följer av allmänna förvaltningsrättsliga principer att en sanktionsavgift måste vara proportionell i förhållande till överträdelsen. En proportionalitetsbedömning torde även innefatta en skälighetsprövning.

Samtliga relevanta omständigheter bör vägas in vid bestämmandet av en särskild avgift. Omständigheter som kan ha betydelse är t.ex. transaktionens storlek, hur lång tid en anmälan är försenad och det resultat (t.ex. uppkommen vinst) som en förbjuden transaktion lett till. Enligt regeringens mening bör såvitt avser offentliggörande av betydande positioner beaktas blankningsförordningens syfte att åstadkomma transparens på marknaden. Vidare kan det finnas anledning att se allvarigare på en överträdelse av ett tillfälligt förbud meddelat under exceptionella omständigheter. För att en särskild avgift ska kunna anses avskräckande bör naturligtvis också beaktas den ekonomiska styrkan hos den som begått överträdelsen. Det torde innebära att det vanligtvis blir fråga om lägre avgifter för fysiska personer än för juridiska personer. Det är även rimligt att i mildrande riktning beakta om den som överträtt en bestämmelse själv anmält detta och visat beslutsamhet att komma till rätta med t.ex. bristande rutiner som leder till överträdelser.

Om överträdelsen har skett inom ramen för en juridisk persons verksamhet ska avgiften, enligt de allmänna principer som gäller för Finansinspektionens uttag av särskild avgift eller straffavgift, tas ut av den juridiska personen. Beträffande investeringsfonder innebär bestämmelserna att en särskild avgift tas ut av det fondbolag eller det värdepappersbolag eller kreditinstitut som förvaltar fonden, eftersom det är fondförvaltaren som har att följa blankningsförordningens bestämmelser. Detta följer av att fondbolaget företräder andelsägarna i alla frågor som rör en investeringsfond (4 kap. 2 § första stycket lagen (2004:46) om investeringsfonder och 1 kap. 5 § andra stycket såvitt avser värdepappersbolag och kreditinstitut). Det bör också innebära att det är den ekonomiska styrkan hos den juridiska person – dvs. fondbolaget, värdepappersbolaget eller kreditinstitutet – som förvaltar investeringsfonden som ska beaktas vid fastställande av avgiftens storlek, inte storleken på tillgångarna i investeringsfonden.

För att skapa tydlighet bör det anges att en särskild avgift ska tas ut vid vissa preciserade överträdelser av blankningsförordningens bestämmelser. På så sätt står det klart för både den enskilde och Finansinspektionen vad en överträdelse kan bestå i och dess följd kan bli. Regeringen instämmer dock inte i *Svenska Fondhandlareföreningens* synpunkt att det bör preciseras ytterligare vilka skyldigheter som föreligger, då detta ger intryck av att det är den svenska lagen – och inte blankningsförordningen – som lägger fast de skyldigheter som gäller.

För att tillgodose blankningsförordningens krav på införande av sanktionsbestämmelser bör en särskild avgift kunna tas ut såväl vid överträdelser av de regler som finns angivna direkt i förordningen som vid överträdelser av Finansinspektionens och Esmas åtgärder under exceptionella omständigheter enligt artiklarna 18–21 och 23 respektive artikel 28.

Ett sanktionssystem som bygger på ett mer eller mindre strikt ansvar för den enskilde bör även innefatta möjlighet till eftergift. Om en överträdelse i ett enskilt fall bedöms som ringa eller ursäktlig eller om det annars finns särskilda skäl, bör avgiften därför kunna efterges (prop. 2004/05:158 s. 142 och där gjorda hänvisningar).

Enligt 6 kap. 3 b § lagen om handel med finansiella instrument får beslut om att ta ut en särskild avgift bara meddelas om den berörda personen har delgetts en upplysning om detta inom viss tid efter det att överträdelsen skett. På samma sätt bör en tidsfrist bestämmas i fråga om överträdelser av blankningsförordningens bestämmelser. Den tid som anges för vissa fall av överträdelser enligt 6 kap. 3 a § lagen om handel med finansiella instrument – två år – framstår som väl avvägd. Beslut om att ta ut en särskild avgift för en överträdelse av blankningsförordningens bestämmelser bör således få meddelas endast om Finansinspektionen inom två år från det att överträdelsen ägde rum har delgett den berörda personen en upplysning om att frågan om särskild avgift tagits upp av inspektionen.

Beträffande verkställighet av särskild avgift bör motsvarande regler gälla som för verkställighet av särskild avgift enligt lagen om värdepappersmarknaden. Särskild avgift ska således betalas till Finansinspektionen inom trettio dagar efter det att beslutet om den vunnit laga kraft eller den längre tid som anges i beslutet. Om betalning inte sker inom föreskriven tid, ska Finansinspektionen lämna den obetalda avgiften för indrivning. Finansinspektionens beslut att ta ut särskild avgift får då verkställas utan föregående dom eller utslag om avgiften inte har betalats inom denna tid. Särskild avgift som tagits ut faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet vann laga kraft. Med anledning av *Kronofogdemyndighetens* påpekande beträffande sistnämnda bestämmelse hänvisar regeringen till att bestämmelsen ska förstås som att det är fråga om preskription. Eftersom bestämmelsen är utformad på samma sätt som i lagen om värdepappersmarknaden och lagen om handel med finansiella instrument bör, för att undvika missförstånd beträffande övriga bestämmelser, någon annan formulering av lagtexten inte användas här. När det gäller beslutets karaktär av exekutionsurkund är avsikten att den föreslagna bestämmelsen, om att verkställighet får ske enligt utsökningsbalken om avgiften inte betalas i tid, ska klargöra just detta (jfr prop. 2006/07:115 s. 645).

5.4 Avgifter till Finansinspektionen

Regeringens förslag: Finansinspektionen får ta ut avgifter för prövning av anmälningar enligt blankningsförordningen.

De institut som står under tillsyn av Finansinspektionen ska betala årliga avgifter för att bekosta inspektionens övervakning enligt blankningsförordningen.

Regeringen får meddela föreskrifter om avgifterna.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna, förutom *Finansbolagens Förening, Näringslivets Regelnämnd, Svenska Bankföreningen, Svenska Fondhandlareföreningen* och *Svensk Försäkring*, tillstyrker förslaget eller har ingen erinran mot det. Föreningarna och nämnden ifrågasätter att kostnaderna för övervakningen enbart ska betalas av de finansiella företagen.

Skälen för regeringens förslag: Finansinspektionen kommer att få utökade arbetsuppgifter i och med att inspektionen utses till behörig myndighet enligt blankningsförordningen. Med nya arbetsuppgifter följer ökade kostnader som kräver finansiering.

Finansinspektionens verksamhet finansieras dels via anslag på statsbudgeten, dels via avgifter för prövning av ansökningar och anmälningar. De företag som står under tillsyn betalar avgifter till inspektionen enligt förordningen (2007:1135) om årliga avgifter för finansiering av Finansinspektionens verksamhet. Sistnämnda avgifter ska vara proportionella mot de kostnader som inspektionen haft för tillsynen över respektive företagskategori. Dessa avgifter får inspektionen inte behålla utan de ska redovisas mot inkomsttitel på statsbudgeten. Avgifter som tas ut med stöd av förordningen (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen får inspektionen däremot behålla.

Den verksamhet som Finansinspektionen kommer att bedriva till följd av blankningsförordningen kommer att bestå dels i prövning av anmälningar, dels i övervakning och kontroll över att blankningsförordningens bestämmelser efterlevs. Anmälningar som ska prövas är sådana som rör tillämpligheten av undantagsbestämmelserna i artikel 17. Dessa nya arbetsuppgifter är därför av det slaget att de kan finansieras genom uttag av avgifter för prövning av anmälningar, delvis av sådant slag att finansieringen bör ske via statsbudgeten.

Som flera remissinstanser har påpekat kommer Finansinspektionens övervakning inte enbart avse institut som står under inspektionens tillsyn, eftersom blankningsförordningen riktar sig till alla fysiska och juridiska personer. Bestämmelser om att de institut som står under inspektionens tillsyn ska betala årliga avgifter för att bekosta inspektionens övervakning finns i exempelvis 6 kap. 4 § lagen om handel med finansiella instrument, 26 § lagen om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument, 7 kap. 13 § lagen om offentliga uppköpserbudanden på aktiemarknaden och i 20 § lagen (2005:377) om straff för marknadsmissbruk vid handel med finansiella instrument. Alla dessa lagar innehåller skyldigheter som riktar sig även till andra än de institut som står under inspektionens tillsyn. Detta är alltså den finansieringsmodell som sedan många år används beträffande Finansinspektionens övervakning. Det finns enligt regeringens mening inte anledning att göra en annan bedömning avseende finansiering av övervakningen enligt blankningsförordningen. En bestämmelse med motsvarande innehåll som i nämnda lagar bör därför införas även i den föreslagna lagen. I lagen bör det även anges att Finansinspektionen har rätt att ta ut avgifter för prövning av anmälningar enligt blankningsförordningen.

Regeringen bör få meddela föreskrifter om bägge slagen av avgifter.

Regeringens förslag: Finansinspektionens beslut enligt den nya lagen och enligt artikel 17.7 i blankningsförordningen får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut enligt blankningsförordningen får inte överklagas. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. Finansinspektionen får bestämma att ett beslut ska gälla omedelbart, om annat inte följer av blankningsförordningen.

Promemorians förslag: I promemorian föreslås att överklaganderätten enbart ska gälla beslut enligt den föreslagna lagen.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen erinran mot det. *Svenska Fondhandlareföreningen* påpekar dock, med anledning av att det i promemorian uttalas att beslut fattade med stöd av blankningsförordningen inte kan överklagas, att det inte kan uteslutas att även Finansinspektionens beslut enligt artiklarna 18–21 och 23 i blankningsförordningen i vissa fall kan överklagas och att frågan om sådan överklagandemöjlighet bör överlämnas till domstol. Även *Fondbolagens förening* anser att det inte kan uteslutas att ett beslut som fattas av Finansinspektionen enligt nämnda artiklar – bl.a. avseende förbud mot blankning – skulle kunna anses vara förenat med sådan verkan mot berörda parter att det bör kunna överklagas. Föreningen anser även att de rekvisit som gäller för att Finansinspektionen ska få fatta beslut enligt nämnda artiklar kan lämpa sig för domstolsprövning. Enligt föreningen bör det därför inte göras några uttalanden i förarbetena om att besluten inte skulle vara överklagbara. *Näringslivets Regelnämnd* och *Svenska Bankföreningen* har anslutit sig till Svenska Fondhandlareföreningens synpunkter.

Skälen för regeringens förslag: Enligt blankningsförordningen ska de behöriga myndigheterna, i enlighet med nationell rätt, kunna besluta om sanktioner för överträdelse av förordningen. De förvaltningsbeslut som främst aktualiseras enligt den föreslagna lagen är beslut om att ta ut en särskild avgift av den som överträtt en bestämmelse i blankningsförordningen. Sådana beslut ska kunna överklagas.

Finansinspektionen kommer även att kunna fatta beslut med direkt stöd av blankningsförordningen. Beslut som fattas med stöd av artiklarna 18–21 och 23 i blankningsförordningen har karaktär av normbeslut som riktar sig till en vidare krets av mottagare. Sådana beslut får normalt sett inte överklagas. Även om ett sådant beslut skulle få stora verkningar för t.ex. ett fondbolag som använder sig av blankning i förvaltningen av en investeringsfond gäller beslutet på samma sätt för alla. Finansinspektionen får besluta om åtgärder bl.a. när det föreligger ett ”allvarligt hot mot den finansiella stabiliteten”. Enligt regeringens mening lämpar sig dessa rekvisit inte för domstolsprövning. Finansinspektionens beslut enligt artiklarna 18–21 och 23 i blankningsförordningen bör mot denna bakgrund inte få överklagas.

Finansinspektionen kommer dock att kunna fatta beslut i enskilda fall med stöd av artikel 17 i blankningsförordningen. Enligt artikel 17.7 får den behöriga myndigheten förbjuda en person från att använda sig av

undantaget avseende marknadsgaranter och primärmarknadsoperationer, om myndigheten anser att personen inte uppfyller villkoren för undantaget. Den nya lagen bör därför innehålla en bestämmelse om att beslut enligt artikel 17.7 i blankningsförordningen får överklagas. *Lagrådet* har i sitt yttrande inte ifrågasatt att andra typer av beslut enligt blankningsförordningen inte kan överklagas, men anser att detta inte automatiskt följer av den i lagrådsremissen föreslagna regleringen. Regeringen konstaterar att regleringen stämmer överens med en vanligt förekommande och sedan lång tid väletablerad modell för överklagandebestämmelser, dvs. bestämmelserna utgör uttömmande uppräknningar. Med anledning av Lagrådets synpunkter väljer regeringen dock att i detta fall införa en bestämmelse i lagen som förtydligar att det gäller överklagandeförbud för andra beslut enligt blankningsförordningen.

Med anledning av *Svenska Fondhandlareföreningens* och *Fondbolagens förenings* påpekande att det bör överlämnas till rättstillämpningen att avgöra om överklagande kan ske noterar regeringen att en rätt att överklaga även andra typer av beslut enligt blankningsförordningen kan komma i fråga endast om en sådan möjlighet behövs för att tillgodose rätten till domstolsprövning enligt artikel 6.1 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (jfr 3 § andra stycket förvaltningslagen [1986:223] och det överklagandeförbud i fråga om andra beslut enligt blankningsförordningen som regeringen föreslår).

Allmänt inom finansmarknadsområdet gäller att de beslut som Finansinspektionen meddelar får överklagas till allmän förvaltningsdomstol, med krav på prövningstillstånd vid överklagande till kammarrätt. Det har inte framkommit skäl att fråga den allmänna principen i detta lagstiftningsärende. De förvaltningsbeslut som Finansinspektionen meddelar med stöd av den föreslagna lagen bör därför få överklagas till allmän förvaltningsdomstol, med krav på prövningstillstånd vid överklagande till kammarrätten. Vidare bör Finansinspektionen få bestämma att ett beslut ska gälla omedelbart, om inte annat följer av blankningsförordningen.

6 Samarbete med andra behöriga myndigheter

6.1 Förordningens innehåll

I artiklarna 34–36 och 38–40 i blankningsförordningen finns bestämmelser om utbyte av information mellan behöriga myndigheter inom EU samt mellan behöriga myndigheter och tillsynsmyndigheter i länder utanför EU.

De behöriga myndigheterna ska, enligt artikel 35, samarbeta med varandra när det är nödvändigt eller lämpligt för tillämpningen av förordningen. De är framför allt skyldiga att förse varandra med information av betydelse för fullgörandet av deras uppgifter enligt

Prop. 2011/12:175 förordningen. Vidare är de behöriga myndigheterna enligt artikel 36 skyldiga att samarbeta med Esma vid fullgörandet av sina uppgifter enligt förordningen. Samarbetet med Esma ska ske i enlighet med Esmaförordningen.

Enligt artikel 34.1 i blankningsförordningen gäller tystnadsplikt för alla personer som arbetar eller har arbetat för den behöriga myndigheten, eller för någon myndighet eller fysisk eller juridisk person till vilken den behöriga myndigheten har delegerat uppgifter, inklusive av myndigheten anlätade revisorer och sakkunniga. Konfidentiell information som omfattas av tystnadsplikt får dock lämnas ut när så krävs i samband med rättsliga förfaranden.

Som huvudregel gäller tystnadsplikt avseende information som utbyts mellan behöriga myndigheter som rör affärs- eller driftförhållanden och ekonomiska eller personliga förhållanden (artikel 34.2). Informationen får dock lämnas ut om det finns ett uttryckligt medgivande eller om så krävs i samband med rättsliga förfaranden.

Vidare krävs i artikel 38 att de behöriga myndigheterna, när det är möjligt, ska upprätta samarbetsformer med tillsynsmyndigheter i tredjeland om bl.a. utbyte av information. En förutsättning är därvidlag att den information som ska överföras inom ramen för ett sådant samarbete omfattas av garantier om tystnadsplikt som åtminstone motsvarar dem som anges i artikel 34 i förordningen.

Förordningen innehåller vidare i artiklarna 39 och 40 bestämmelser om skydd för personuppgifter. Vid överföring av personuppgifter mellan medlemsstaterna eller mellan medlemsstaterna och ett tredjeland ska medlemsstaterna tillämpa direktiv 95/46/EG¹¹, som ligger till grund för personuppgiftslagen (1998:204). Detta innebär i huvudsak att överföring får ske endast om tredjeland säkerställer en adekvat skyddsnivå för personuppgifterna i fråga (artikel 25 eller 26 i direktiv 95/46/EG).

Enligt artikel 37 i blankningsförordningen får en behörig myndighet i en medlemsstat begära bistånd av en behörig myndighet i en annan medlemsstat när det gäller inspektioner på plats eller utredningar. En behörig myndighet som tar emot en sådan begäran ska enligt förordningen antingen själv utföra inspektionen på plats eller utredningen, låta den behöriga myndighet som lämnat begäran delta i kontrollen på plats eller utredningen, låta den behöriga myndigheten som lämnat begäran själv utföra kontrollen på plats eller utredningen, utse revisorer eller sakkunniga för att utföra kontrollen på plats eller utredningen eller dela vissa övervakningsuppgifter med de andra behöriga myndigheterna. Vidare föreskrivs i artikel 37 att Esma får begära att medlemsstaternas behöriga myndigheter ska utföra specifika utredningsuppgifter och inspektioner på plats när Esma har skäl att begära information för att kunna utöva en befogenhet som Esma har enligt blankningsförordningen.

¹¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (EGT L 281, 23.11.1995, s. 31, Celex 31995L0046).

6.2 Samarbetet kräver inte någon särskild lagstiftning

Prop. 2011/12:175

6.2.1 Utbyte av information

Regeringens bedömning: Det informationsutbyte som blankningsförfordningen föreskriver kan komma till stånd inom ramen för gällande svensk rätt.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har ingen erinran mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt 2 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400, OSL) gäller ett förbud mot att röja eller utnyttja sekretessbelagd uppgift både för myndigheten där uppgiften är sekretessbelagd och för personer som fått kännedom om uppgiften genom att för det allmännas räkning delta i myndighetens verksamhet på grund av anställning eller uppdrag hos myndigheten, tjänsteplikt eller annan liknande grund.

Beträffande Finansinspektionens möjlighet att *lämna ut* uppgifter till utländska myndigheter kan det inledningsvis konstateras att det kan komma att handla om uppgifter som omfattas av sekretess enligt 30 kap. 4 eller 6 § OSL. En svensk myndighets möjlighet att lämna ut sekretessbelagda uppgifter till en utländsk myndighet regleras i 8 kap. 3 § OSL. Uppgift som är sekretessbelagd enligt OSL får enligt bestämmelsen inte lämnas ut till utländsk myndighet eller mellanfolklig organisation i andra fall än då utlämnandet sker i enlighet med föreskrift i lag eller förordning eller då uppgiften i motsvarande fall skulle få lämnas ut till svensk myndighet och det enligt den utlämnande myndighetens prövning står klart att det är förenligt med svenska intressen att uppgiften lämnas till den utländska myndigheten eller mellanfolkliga organisationen. Bestämmelsen ger – som regeringen konstaterat i flera tidigare lagstiftningsärenden på finansmarknadsområdet – Finansinspektionen goda möjligheter att i sitt arbete lämna ut handlingar och uppgifter till utländska behöriga myndigheter (se bl.a. prop. 1992/93:89 s. 135, prop. 2006/07:5 s. 350 och prop. 2011/12:40 s. 20).

Beträffande Finansinspektionens möjligheter att *hämta in* information och bibehålla eventuell sekretess gäller följande. Enligt 30 kap. 7 § första stycket första meningen OSL gäller sekretess hos en statlig myndighet i verksamhet som avser bl.a. tillsyn, övervakning och kontroll på finansmarknadsområdet, i den utsträckning riksdagen har godkänt avtal om detta med en annan stat eller en mellanfolklig organisation, för sådan uppgift om affärs- eller driftförhållanden och ekonomiska eller personliga förhållanden som myndigheten har fått enligt avtalet. I begreppet avtal anses ingå bl.a. rättsakter som gäller till följd av Sveriges medlemskap i EU, dvs. anslutningsfördragen, förordningar och direktiv som utfärdas av EU:s institutioner (se bl.a. prop. 2006/07:110 s. 38 och 41 samt RÅ 2007 ref. 45). Sekretess gäller därmed för information som

Prop. 2011/12:175 Finansinspektionen tar emot och som inte får lämnas ut enligt blankningsförordningen.

Med begreppet samarbetsformer i artikel 38 i blankningsförordningen torde bl.a. avses samförståndsavtal (eng. Memorandum of Understanding), som innehåller allmänt hållna förpliktelser för parterna. Det förefaller rimligt att anta att Finansinspektionen, för att bl.a. kunna säkerställa de nämnda garantierna om tystnadsplikt, kommer att behöva ingå internationella överenskommelser för att tillgodose blankningsförordningens krav på samarbetsformer.

Om Finansinspektionen i framtiden ingår ett avtal med tredjeland om informationsutbyte – inom ramen för sådana samarbetsformer som avses i artikel 38 i blankningsförordningen – kan det diskuteras om riksdagen verkligen i enlighet med vad som krävs i 30 kap. 7 § första stycket första meningen OSL godkänt detta avtal. Enligt 30 kap. 7 § första stycket andra meningen OSL gäller dock sekretess även för sådana uppgifter som Finansinspektionen har fått från en utländsk myndighet eller ett utländskt organ enligt något annat avtal, om regeringen meddelar föreskrifter om det. I 8 § offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641) anges de myndigheter och organ som Finansinspektionen träffat avtal med och vars uppgifter omfattas av sekretess. Om Finansinspektionen avser att ingå ett avtal om informationsutbyte med en tillsynsmyndighet i tredjeland, bör Finansinspektionen därför anmäla detta till Finansdepartementet för att regeringen ska kunna meddela föreskrifter om att sekretess ska gälla för de uppgifter som inspektionen får enligt avtalet.

Sammantaget görs bedömningen att det informationsutbyte mellan behöriga myndigheter och den därmed förenade tystnadsplikt som blankningsförordningen föreskriver inte strider mot den gällande regleringen på finansmarknadsområdet. Det bör i det sammanhanget särskilt noteras att sekretessen enligt blankningsförordningen beträffande information som utbyts mellan behöriga myndigheter gäller för affärs- eller driftförhållanden eller för ekonomiska eller personliga förhållanden (artikel 34.2). Samma avgränsning görs i 30 kap. 4, 6 och 7 §§ OSL.

Vidare görs bedömningen att det inte behövs någon bestämmelse i den nya lagen som reglerar informationsutbytet med andra behöriga myndigheter och med Esmå. Att Finansinspektionen har en förpliktelse att samarbeta med dem följer redan av blankningsförordningen.

För att Finansinspektionens övervakning enligt den nya lagen ska få samma sekretesskydd som annan övervakning på finansmarknadsområdet krävs dock en ändring i 30 kap. 6 § OSL. Denna fråga behandlas i avsnitt 7.

6.2.2 Samarbete vid särskild begäran

<p>Regeringens bedömning: Finansinspektionen får, med stöd av artikel 37 i blankningsförordningen, vidta de åtgärder som anges där. Några svenska lagstiftningsåtgärder krävs inte i denna del.</p>
--

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har ingen erinran mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Blankningsförordningen ger Finansinspektionen möjlighet att överlämna en förvaltningsuppgift som innebär myndighetsutövning till en annan behörig myndighet eller en sakkunnig person. Enligt 12 kap. 4 § andra stycket regeringsformen kan en förvaltningsuppgift överlämnas till juridiska personer och enskilda individer. Om uppgiften innefattar myndighetsutövning, krävs stöd i lag för överlämnandet. Befogenheten för Finansinspektionen att överlämna åt en annan behörig myndighet eller åt en revisor eller sakkunnig att utföra en kontroll på plats eller en utredning följer redan av blankningsförordningen som gäller direkt i alla medlemsstater. Eftersom blankningsförordningen är att jämställa med svensk lag krävs inte någon ytterligare överlåtelse av förvaltningsuppgift som innefattar myndighetsutövning i den föreslagna lagen. I och med att Sverige har tillträtt Lissabonfördraget har den överlåtelse av beslutanderätt som förordningen förutsätter och som medger att en utländsk myndighet får delta i eller själv utföra kontroller och utredningar i Sverige redan skett (se prop. 2007/08:168 s. 41 ff.). Någon ytterligare överlåtelse krävs därför inte (jfr prop. 2009/10:217 s. 29).

6.2.3 Samarbete i övrigt med tillsynsmyndigheter i tredjeland

Regeringens bedömning: Det krävs inte några lagändringar för att Finansinspektionen ska kunna komma överens om samarbetsformer med tillsynsmyndigheter i tredjeländer.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har ingen erinran mot den. *Datainspektionen* påpekar dock att det bör bedömas om de samarbetsformer som ska inrättas kan innebära att personuppgifter utlämnas till tredjeland utan att landet har en adekvat nivå för skyddet av personuppgifterna och därmed om det är nödvändigt att göra undantag från förbudet mot detta i personuppgiftslagen.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt artikel 10 i blankningsförordningen gäller kraven på anmälan och offentliggörande för fysiska eller juridiska personer som har sin hemvist eller är etablerade i unionen eller i ett tredjeland. I skäl 39 uttalas att eftersom vissa åtgärder enligt blankningsförordningen kan gälla även för fysiska och juridiska personer utanför EU, krävs ett samarbete mellan de behöriga myndigheterna och tillsynsmyndigheterna i tredjeland. Enligt artikel 38 i blankningsförordningen ska de behöriga myndigheterna, när så är möjligt, komma överens om samarbetsformer med tillsynsmyndigheter i tredjeländer avseende fullgörandet av förpliktelser som uppkommer enligt förordningen i tredjeländer samt om att dessa myndigheter ska vidta liknande åtgärder för att komplettera de åtgärder som ska vidtas enligt kapitel V, dvs. de åtgärder som har beskrivits i avsnitt 4.2. Det har redan berörts i avsnitt 6.2.1 att artikel 38 i blankningsförordningen kan komma att kräva

Prop. 2011/12:175 att de behöriga myndigheterna ingår avtal om informationsutbyte med tillsynsmyndigheter i tredjeländer.

Blankningsförordningens bestämmelser ger de behöriga myndigheterna i uppgift att komma överens med tillsynsmyndigheter i tredjeländ om samarbetsformer som skapar skyldigheter för tillsynsmyndigheterna i tredjeländ att agera i förhållande till företag och enskilda som befinner sig under deras jurisdiktion. Som angetts i avsnitt 6.2.1 torde med begreppet samarbetsformer avses bl.a. samförståndsavtal, dvs. det är fråga om internationella överenskommelser med tillsynsmyndigheter i länder utanför EU. De överenskommelser som kan bli aktuella enligt artikel 38 är endast avsedda att utsträcka räckvidden för blankningsförordningens bestämmelser utanför EU. Därför görs bedömningen att artikel 38 i blankningsförordningen inte aktualiserar frågor om överlåtelse av rättsskipnings- eller förvaltningsuppgifter till annan stat eller utländskt organ enligt 10 kap. 8 § regeringsformen.

Ett avtal som Finansinspektionen ingår i syfte att upprätta samarbetsformer enligt artikel 38 i blankningsförordningen är emellertid en sådan internationell överenskommelse som enligt regeringsformens bestämmelser som huvudregel ska ingås av regeringen. Av 10 kap. 2 § regeringsformen följer dock att regeringen får uppdra åt en förvaltningsmyndighet att ingå sådana internationella överenskommelser som inte kräver riksdagens eller Utrikesnämndens medverkan. Regeringen avser därför att genom en ändring i förordningen (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen ge Finansinspektionen ett sådant uppdrag. Finansinspektionen behöver vidare anmäla till Finansdepartementet när en internationell överenskommelse ingås så att information som erhålls från en utländsk myndighet enligt överenskommelsen kan bli föremål för föreskrifter om sekretess (se avsnitt 6.2.1). I det sammanhanget kan regeringen också, som *Datainspektionen* påpekat, om nödvändigt föreskriva om undantag från förbudet mot överföring av personuppgifter enligt 33 § personuppgiftslagen.

7 Ändringar i offentlighets- och sekretesslagen

Regeringens förslag: Sekretess ska gälla för uppgifter om enskildas ekonomiska eller personliga förhållanden i Finansinspektionens övervakning och kontroll enligt den nya lagen med kompletterande bestämmelser till blankningsförordningen.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna, förutom *Sveriges advokatsamfund*, tillstyrker förslaget eller har ingen erinran mot det. Advokatsamfundet anför att det kan ifrågasättas om det skydd som erhålls genom den föreslagna ändringen i 30 kap. 6 § OSL är tillräckligt för att motsvara det skydd som följer av blankningsförordningen.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 34.1 i blankningsförordningen ska tystnadsplikt gälla för alla fysiska eller juridiska personer som arbetar eller har arbetat för den behöriga myndigheten. Konfidentiell information som omfattas av tystnadsplikt får enligt artikeln inte lämnas ut till annan fysisk eller juridisk person eller myndighet, utom när så krävs i samband med rättsliga förfaranden.

Bestämmelser om sekretess för Finansinspektionens verksamhet finns bl.a. i 30 kap. 4 och 6 §§ OSL. I 30 kap. 4 § regleras den sekretess som gäller i Finansinspektionens verksamhet som avser tillståndsgivning eller tillsyn med avseende på bank- och kreditväsendet, värdepappersmarknaden eller försäkringsväsendet. I 30 kap. 6 § OSL regleras den sekretess som gäller för Finansinspektionens övervakning eller kontroll över finansmarknaderna enligt viss angiven lagstiftning, vilket har ansetts vara en från tillståndsgivningen och tillsynen skild verksamhet (se prop. 1984/85:157 s. 73). Bland den lagstiftning som anges i sistnämnda lagrum kan nämnas lagen om handel med finansiella instrument och lagen om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument.

I likhet med bestämmelserna i de lagar som finns angivna i 30 kap. 6 § OSL riktar sig blankningsförordningens bestämmelser mot vissa beteenden på de finansiella marknaderna. Den verksamhet som med stöd av blankningsförordningen ska bedrivas av den behöriga myndigheten har karaktär av övervakning och kontroll, t.ex. när det gäller anmälningsskyldigheten avseende vissa korta nettopositioner i aktier enligt artikel 5 och kraven för inledande av blankningstransaktioner enligt artikel 12.

I avsnitt 5.2.2 föreslås att Finansinspektionen ska ha rätt att förelägga ett företag eller någon annan att tillhandahålla uppgifter, handlingar eller annat. Finansinspektionen ska även ha befogenhet att hålla förhör med den som förväntas kunna lämna uppgifter.

Den information som lämnas till Finansinspektionen kan innehålla känsliga uppgifter om t.ex. affärsmässiga förhållanden, vars offentliggörande kan leda till avsevärd ekonomisk skada för en enskild. Med hänsyn härtill och till blankningsförordningens krav på tystnadsplikt bör sekretess därför gälla för Finansinspektionens övervakande verksamhet. OSL bör kompletteras med en bestämmelse om detta. I likhet med vad som gäller enligt de lagar som anges i 30 kap. 6 § första stycket OSL bör uppgifter som har lämnats till Finansinspektionen och som rör den uppgiftsskyldige själv omfattas av sekretess endast om denne kan antas lida skada eller men om uppgiften röjs och sekretess inte motverkar syftet med uppgiftsskyldigheten. En hänvisning till den föreslagna nya lagen med kompletterande bestämmelser till blankningsförordningen bör tas in i 30 kap. 6 § första stycket OSL.

När det gäller förhållandet mellan sekretess enligt 30 kap. 6 § första stycket OSL och skyddet för meddelarfriheten görs följande överväganden. I 30 kap. 30 § OSL finns de tystnadsplikter som enligt det aktuella kapitlet har företrädare framför principen om meddelarfrihet, dvs. rätten enligt 1 kap. 1 § tredje stycket tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 2 § yttrandefrihetsgrundlagen att lämna uppgift i vilket ämne som helst för publicering i de medier som de båda grundlagarna omfattar. Denna frihet är inte begränsad när det gäller uppgifter i ett ärende enligt

Prop. 2011/12:175 t.ex. lagen om offentliga uppköpserbjudanden på aktiemarknaden (se prop. 2005/06:140 s. 87 f.). Det saknas anledning att behandla uppgifter i ärenden enligt den föreslagna nya lagen på annat sätt. Den föreslagna sekretessbestämmelsen bör således inte inskränka meddelarfriheten.

I artikel 34.1 i blankningsförordningen preciseras inte vad som avses med ”konfidentiell information”. Detta måste därför anses vara något som har lämnats till medlemsstaterna att definiera. Regeringen anser därför, till skillnad från *Advokatsamfundet*, att bestämmelserna i OSL bör anses tillräckliga för att uppfylla blankningsförordningens krav.

8 Ikraftträdandebestämmelser

Regeringens förslag: Den nya lagen med kompletterande bestämmelser till blankningsförordningen ska träda i kraft den 1 januari 2013. Särskild avgift får tas ut endast för överträdelse som har skett efter ikraftträdandet.

Promemorians förslag: I promemorian föreslås att den nya lagen ska träda i kraft den 1 november 2012.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen erinran mot det.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 48 i blankningsförordningen anges att förordningen ska tillämpas från och med den 1 november 2012.

Den dagen inträder skyldigheter för enskilda i Sverige i enlighet med förordningens materiella bestämmelser, bl.a. anmälningsskyldighet för vissa korta nettopositioner. På grund av den korta tid som medgetts för vidtagande av nödvändiga lagstiftningsåtgärder är det dock inte möjligt att låta lagändringarna träda i kraft den 1 november 2012. De föreslagna lagbestämmelserna bör därför träda i kraft den 1 januari 2013.

Av 2 kap. 10 § regeeringsformen följer ett förbud mot retroaktiv strafflagstiftning. Förbudet omfattar formellt inte administrativa sanktioner. Enligt förarbetena skulle det emellertid innebära ett kringgående av förbudet att ge retroaktiv verkan åt administrativa sanktioner av uppenbart repressiv, straffliknande karaktär (prop. 1975/76:209 s. 125). Regeringen anser därför att bestämmelsen om särskild avgift inte bör ges retroaktiv verkan. Särskild avgift bör således få tas ut endast för överträdelse som har skett efter den nya lagens ikraftträdande. Detta bör framgå av en särskild bestämmelse.

För att möjliggöra att undantag för marknadsgaranter och primärmarknadsoperationer ges från vissa av blankningsförordningens bestämmelser i enlighet med artikel 17 före det att den nya lagen träder i kraft, har regeringen genom en ändring i förordningen (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen tills vidare utsett Finansinspektionen till behörig myndighet enligt blankningsförordningen (SFS 2012:542).

9.1 Inledning

Blankningsförordningen ska tillämpas från och med den 1 november 2012 och medför i sig olika konsekvenser för handeln med finansiella instrument. Europeiska kommissionen har gjort en konsekvensanalys beträffande sitt förslag till blankningsförordning¹². *Näringslivets Regelnämnd* efterfrågar i sitt remissvar en närmare analys av konsekvenserna för företag som använder sig av blankning i sin verksamhet. Eftersom konsekvenserna för dessa företag följer direkt av blankningsförordningen hänvisas i den delen till kommissionens konsekvensanalys. I detta avsnitt redogörs för de konsekvenser som de förslag som lämnas av regeringen medför.

9.2 Förslagets syfte och alternativa lösningar

Syftet med de förslag som lämnas av regeringen är att göra nödvändiga anpassningar i svensk lagstiftning med anledning av blankningsförordningen. Förslagen innebär att en ny lag med kompletterande bestämmelser till blankningsförordningen införs och att en ändring görs i OSL. Syftet är också att de kostnader för Finansinspektionens övervakning som blankningsförordningen innebär ska finansieras av de företag som i huvudsak berörs av bestämmelserna samt inte belasta statsfinanserna.

Blankningsförordningen förutsätter att vissa nationella regler införs t.ex. om utseende av behörig myndighet och sanktioner. Vidare förutsätter blankningsförordningen att medlemsstaterna kompletterar förordningen genom att ge den behöriga myndigheten erforderliga utrednings- och tillsynsbefogenheter. För att ge blankningsförordningen genomslag i svensk rätt krävs därför att Sverige inför regler i de relevanta avseendena. Eftersom den nya reglering som krävs har inslag av skyldigheter för enskilda och av ingrepp i enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden behövs lagstöd för sådana föreskrifter (jfr 8 kap. 2 § första stycket 2 och 3 § första stycket regeringsformen). Genom den föreslagna lagen tillgodoses blankningsförordningens krav avseende kompletterande reglering i nationell rätt. För att samma sekretesskydd ska gälla på det område som omfattas av blankningsförordningen och den föreslagna nya lagen som gäller beträffande Finansinspektionens övervakning av de finansiella marknaderna i dag, behöver en ändring göras i OSL.

Regelrådet avstyrker förslaget i avsaknad av en närmare analys av administrativa kostnader för berörda företag och alternativa lösningar. När det gäller alternativa lösningar anser regeringen att förslaget i

¹² Commission Staff Working Document; Impact Assessment, Accompanying document to the Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on Short Selling and certain aspects of Credit Default Swaps (SEC[2010] 1056).

Prop. 2011/12:175 huvudsak begränsar sig till det som är nödvändigt med hänsyn till blankningsförordningen. Enligt regeringens bedömning finns det inte några alternativa lösningar som skulle vara lämpliga när det gäller de åtgärder som är nödvändiga för att anpassa den svenska lagstiftningen till blankningsförordningen. Om Sverige inte gör nödvändiga anpassningar av svensk lagstiftning till blankningsförordningen är det sannolikt att Europeiska kommissionen inleder ett förfarande om fördragsbrott. När det gäller kostnader för övervakning är förslaget i enlighet med de principer som sedan länge gäller för finansiering av Finansinspektionens verksamhet och eventuella alternativa finansieringsmodeller bör enligt regeringens mening inte övervägas i detta sammanhang.

9.3 Kostnader och andra konsekvenser

De förslag som lämnas av regeringen bedöms inte ge några omedelbara effekter på samhällsekonomin. Förslagen innebär dock att Finansinspektionens tillsyn av finansmarknaderna breddas till att omfatta även efterlevnaden av blankningsförordningens bestämmelser om bl.a. anmälningsskyldighet och offentliggörandepfikt avseende vissa korta positioner i finansiella instrument och förbud mot s.k. naken blankning. Detta kommer att innebära en ökad arbetsbörda för Finansinspektionen och ett därtill kopplat behov av ökade resurser. I sin tur innebär detta budgetära konsekvenser för Finansinspektionen. Hur stora resurser som Finansinspektionens verksamhet enligt den föreslagna nya lagen kommer att kräva är svårt att bedöma i nuläget, och detta hänger bl.a. samman med hur stort informationsflödet till Finansinspektionen kommer att bli med anledning av blankningsförordningens bestämmelser om anmälningsskyldighet. Finansinspektionen uppskattar dock att tillsynen kommer ta i anspråk två till tre heltidsanställda personer.

Regeringen har i budgetpropositionen för 2012 föreslagit och beräknat att Finansinspektionen under åren 2012 t.o.m. 2014 successivt ska tillföras ökade resurser via statens budget (prop. 2010/11:1 utg.omr. 02). Riksdagen har beslutat i enlighet med regeringens förslag (bet. 2010/11:FiU2, rskr. 2010/11:139).

För sin övervakning enligt den nya lagen föreslås att Finansinspektionen ska ta ut en årlig avgift av företag under tillsyn. Avgiften redovisas mot inkomsttitel på statens budget. Finansinspektionens kostnader för denna verksamhet ska täckas av beslutade och beräknade resurstillskott. För att täcka kostnader som uppkommer för Finansinspektionens prövning av anmälningar enligt blankningsförordningen föreslås dessutom att inspektionen, enligt de föreskrifter som regeringen meddelar, ska ges rätt att ta ut och disponera avgifter för prövningen av de anmälningarna.

Regelrådet har efterlyst en uppskattning av storleken av årliga avgifter för tillsyn och prövning. Som ovan nämnts uppskattar Finansinspektionen att avgifterna för tillsyn kommer motsvara kostnaden för två till tre heltidsanställda personer. Avgifterna för prövningar av undantag för marknadsgaranter och primärmarknadsoperationer (artikel 17 i blankningsförordningen) uppskattar Finansinspektionen initialt

kommer uppgå till ca 1,3 miljoner kronor, utspritt på ca 20 företag, för att därefter stanna vid ca 200 000 kronor per år. Den föreslagna lagen innebär inte några administrativa kostnader för företagen utöver kostnader för avgifter för tillsyn och prövning.

Av blankningsförordningen följer att Finansinspektionen ska samarbeta med andra behöriga myndigheter och även med Esma. Eventuella ökade kostnader för Finansinspektionen med anledning härav ska rymmas inom befintliga budgetramar.

Eftersom Finansinspektionens olika beslut kan komma att överklagas och det även kan bli aktuellt för inspektionen att ansöka om utdömande av vite kan de nya lagregler som föreslås medföra en ökning av antalet mål till allmän förvaltningsdomstol. Det bedöms dock endast bli fråga om ett fåtal beslut som kommer under prövning i domstol. De budgetära konsekvenserna för Sveriges Domstolar hanteras därför inom de befintliga budgetramarna. *Kronofogdemyndigheten* har påpekat att myndigheten inte nämns i promemorians konsekvensanalys. Med anledning härav kan konstateras att Finansinspektionen varje år överlämnar för indrivning mellan fem och tio ärenden avseende överträdelse av bestämmelserna om anmälningsskyldighet enligt lagen om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument och flaggningsplikt enligt lagen om handel med finansiella instrument. Ärenden enligt den föreslagna nya lagen kan förväntas bli färre än så.

I nuläget kan det inte förutses att de förslag som lämnas av regeringen medför några ytterligare konsekvenser för stat, kommuner, landsting, företag eller enskilda.

10 Författningskommentar

10.1 Förslaget till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s blankningsförordning

Inledande bestämmelser

1 §

I paragrafen anges den EU-rättsakt som lagen kompletterar. Bestämmelsen klargör att termer och uttryck i lagen har samma betydelse som i blankningsförordningen.

2 §

Förslaget behandlas i avsnitt 5.1.

Paragrafen innebär att Finansinspektionen, för svenskt vidkommande, är den behöriga myndighet som avses i blankningsförordningen.

Tillsyn

3 §

Förslaget behandlas i avsnitt 5.2.

Genom paragrafen får Finansinspektionen de befogenheter som den behöriga myndigheten ska ha enligt artikel 33.2 a, 2 b och 2 d samt artikel 33.3 i blankningsförordningen. Finansinspektionen får härmed möjlighet att förelägga såväl finansiella företag som andra företag och fysiska personer att tillhandahålla t.ex. olika handlingar.

I *andra stycket* tydliggörs att ett föreläggande inte får beslutas om uppgiftslämnandet skulle strida mot den i lag reglerade tystnadsplikten för advokater. Med uttrycket ”uppgiftslämnandet” avses samtliga upplysningar som Finansinspektionen får begära att någon lämnar, dvs. såväl uppgifter och handlingar som annat. Bestämmelsen är inte avsedd att tolkas motsatsvis, dvs. den utesluter inte att även andra tystnadsplikter kan upprätthållas.

4 §

Förslaget behandlas i avsnitt 5.2.

Enligt paragrafen får Finansinspektionen, utöver vad som följer av 3 §, meddela de förelägganden som behövs för att se till att blankningsförordningen följs. Detta innebär att inspektionen kan ingripa genom att förelägga den som brutit mot blankningsförordningens bestämmelser att inom viss tid göra rättelse, antingen genom att vidta vissa åtgärder eller genom att upphöra med visst agerande. Genom paragrafen ges Finansinspektionen den befogenhet som den behöriga myndigheten ska ha enligt artikel 33.2 e i blankningsförordningen.

5 §

Förslaget behandlas i avsnitt 5.2.

Av paragrafen följer att Finansinspektionen får besluta att förena ett föreläggande med vite. Finansinspektionen har dock inte rätt att besluta om utdömande av vite, utan får enligt allmänna bestämmelser ansöka hos allmän förvaltningsdomstol om att vitet ska dömas ut. Allmänna bestämmelser om vite finns i lagen (1985:206) om viten.

6 och 7 §§

Förslaget behandlas i avsnitt 5.3.

Paragraferna innehåller bestämmelser om att särskild avgift ska tas ut för vissa fall av överträdelse av blankningsförordningen. Härigenom tillgodoses det krav som ställs i artikel 41 i blankningsförordningen på att medlemsstaterna ska fastställa effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner för överträdelse av förordningens bestämmelser. I syfte att skapa tydlighet anges i 6 § de olika situationer där uttag av särskild avgift kan aktualiseras. Bestämmelsen har justerats i linje med vad *Lagrådet* förordat, dvs. punkterna har utformats på ett mer enhetligt sätt. Avsikten är att alla typer av överträdelse som kan komma i fråga ska omfattas av uppräkningsförordningen. Paragraferna har utformats med förebild i bl.a. 20 och 21 §§ lagen (2000:1087) om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument.

För att den särskilda avgiften ska kunna vara en effektiv, proportionell och avskräckande sanktion anges en vid ram inom vilken Finansinspektionen efter omständigheterna i det enskilda fallet kan göra en nyanserad bedömning i fråga om den särskilda avgiftens storlek. Vissa överträdelse kan vara av mindre allvarlig art, varför den lägsta avgiften som får tas ut inte är högre än 5 000 kronor. De överträdelse som har karaktär av åsidosatt anmälningsskyldighet eller åsidosatt plikt att offentliggöra en kort nettoposition bör inte kunna föranleda en högre särskild avgift än vad som i dag gäller för utebliven anmälan eller uteblivet offentliggörande av vissa innehav av aktier enligt lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument (se 6 kap. 3 a § andra stycket nämnda lag). I de fallen får en särskild avgift tas ut med högst fem miljoner kronor. För överträdelse av ett förbud enligt blankningsförordningen att genomföra en viss transaktion får avgiften högst bestämmas till 10 miljoner kronor.

8 §

Förslaget behandlas i avsnitt 5.3.

I paragrafen anges en tidsfrist inom vilken den som Finansinspektionen överväger att ta ut en särskild avgift av måste få en upplysning om att inspektionen har tagit upp frågan. Om någon sådan upplysning inte delges, får särskild avgift inte tas ut. Genom denna bestämmelse ges den enskilde samma möjligheter att ta tillvara sin rätt innan ett beslut meddelas om att ta ut en särskild avgift som enligt 6 kap. 3 b § lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument och enligt 22 § lagen (2000:1087) om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument.

9 §

Förslaget behandlas i avsnitt 5.3.

I paragrafen ges utrymme att i fall som bedöms som ringa eller ursäktliga eller om det annars finns särskilda skäl, efterge en särskild avgift. Bestämmelsen motsvarar 6 kap. 3 c § lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument och 23 § lagen (2000:1087) om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument. Bedömningen bör utgå från omfattningen av överträdelsen i det enskilda fallet. Om t.ex. en anmälan inte ges in inom rätt tid och detta beror på omständigheter som den anmälningsskyldige inte rimligen kunnat råda över eller förutse kan överträdelsen anses vara ursäktlig. Det bör också beaktas om den som har gjort sig skyldig till en överträdelse har försökt att vidta rättelse och om detta varit möjligt. Med särskilda skäl avses främst förmildrande omständigheter i det enskilda fallet, exempelvis sådana fall där avgiften slår hårt mot enskilda fysiska personer. Den enskildes ekonomiska förhållanden kan således vägas in i bedömningen.

10 §

Förslaget behandlas i avsnitt 5.3.

I paragrafen anges inom vilken tid en särskild avgift ska betalas. Utebliven betalning medför de konsekvenser som följer av 11–13 §§.

11–13 §§

Förslaget behandlas i avsnitt 5.3.

I paragraferna finns bestämmelser som avser verkställighet av särskild avgift. De motsvarar vad som gäller beträffande verkställighet av särskild avgift enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden. En avgift ska betalas inom 30 dagar efter det att beslutet om den vunnit laga kraft eller den längre tid som anges i beslutet (10 §). Om avgiften inte betalas i tid ska Finansinspektionen lämna den för indrivning (11 §). Av 3 kap. 1 § första stycket 6 utsökningsbalken följer att en förvaltningsmyndighets beslut får verkställas om det finns en särskild föreskrift om detta. För att Finansinspektionens beslut om särskild avgift ska kunna verkställas utan domstolsförfarande finns en bestämmelse om detta (12 §). Om inte verkställighet har skett inom fem år från det att beslutet vunnit laga kraft faller avgiften bort – dvs. fordran på särskild avgift preskriberas (13 §).

Avgifter till Finansinspektionen

14 §

Förslaget behandlas i avsnitt 5.4.

Paragrafen innehåller bestämmelser om sådana avgifter som Finansinspektionen får ta ut med anledning av blankningsförfordningen. Bestämmelsen omfattar såväl avgifter av engångskaraktär som årliga avgifter.

I *första stycket* ges Finansinspektionen rätt att ta ut avgifter för prövning av sådana anmälningar som ett företag eller någon annan ska göra enligt blankningsförfordningen. Det rör sig om anmälningar enligt

artikel 17 beträffande tillämpningen av de undantagsbestämmelser som finns i den artikeln. I *andra stycket* regleras skyldigheten att betala årliga avgifter till Finansinspektionen. Den krets av företag som omfattas av avgifterna är de finansiella institut som står under Finansinspektionens tillsyn.

I *tredje stycket* bemyndigas regeringen att meddela föreskrifter om avgifterna enligt första och andra styckena. Föreskrifter om sådant avgiftsuttag kommer att finnas i förordningen (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen samt i förordningen (2007:1135) om årliga avgifter för finansiering av Finansinspektionens verksamhet.

Överklagande m.m.

15 §

Förslaget behandlas i avsnitt 5.5.

Av *första stycket* följer att Finansinspektionens beslut enligt lagen och enligt artikel 17.7 i blankningsförordningen får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Det senare innebär alltså att ett beslut om att förbjuda en person som inte uppfyller villkoren för undantag enligt blankningsförordningen, avseende marknadsgaranter och primärmarknadsoperationer, att använda sig av möjligheten till ett sådant undantag får överklagas. Andra beslut enligt blankningsförordningen får inte överklagas.

Enligt *andra stycket* krävs prövningstillstånd vid överklagande till kammarrätt.

16 §

Av paragrafen följer att Finansinspektionen får, i den mån inte annat följer av blankningsförordningen, bestämma att ett beslut ska gälla omedelbart. Detta kan främst komma i fråga när det är av vikt att ett agerande stoppas eller att rättelse görs med omedelbar verkan.

10.2 Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

30 kap. 6 §

Förslaget behandlas i avsnitt 7.

I paragrafen regleras sekretess för bl.a. Finansinspektionens verksamhet. I *första stycket* har en hänvisning till den nya lagen med kompletterande bestämmelser till blankningsförordningen lagts till. Detta innebär att sekretess gäller i Finansinspektionens övervakande verksamhet enligt den lagen.

I

(Lagstiftningsakter)

FÖRORDNINGAR

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) nr 236/2012

av den 14 mars 2012

om blankning och vissa aspekter av kreditswappar

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR
ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktions-
sätt, särskilt artikel 114,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska centralbankens yttrande ⁽¹⁾,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽²⁾,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽³⁾, och

av följande skäl:

(1) När finanskrisen kulminerade i september 2008 antog flera medlemsstater och tillsynsmyndigheter i tredjeländer som Förenta staterna och Japan krisåtgärder för att begränsa eller förbjuda blankning för vissa eller alla värdepapper. De handlade av oro för att blankning i en tid av betydande finansiell instabilitet kunde förvärpa den nedåtgående prisspiralen för aktier, särskilt i finansiella institut, på ett sätt som till sist skulle kunna hota institutens bärkraft och skapa systemrisk. De åtgärder som medlemsstaterna antog varierade eftersom Europeiska unionen saknar ett särskilt gemensamt regelverk för att hantera frågor som gäller blankning.

⁽¹⁾ EUT C 91, 23.3.2011, s. 1.

⁽²⁾ EUT C 84, 17.3.2011, s. 34.

⁽³⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 15 november 2011 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 21 februari 2012.

(2) För att se till att den inre marknaden fungerar korrekt och för att förbättra villkoren för den inre marknadens funktion, särskilt när det gäller de finansiella marknaderna, samt för att säkerställa en hög nivå av konsument- och investerarskydd är det lämpligt att fastställa ett gemensamt regelverk i fråga om krav och befogenheter beträffande blankning och kreditswappar samt åstadkomma större samordning och samstämmighet mellan medlemsstaterna i händelse av att åtgärder behöver vidtas under exceptionella omständigheter. Det är nödvändigt att harmonisera bestämmelserna om blankning och vissa aspekter av kreditswappar för att förhindra att det uppstår hinder för en väl fungerande inre marknad, eftersom det annars är troligt att medlemsstaterna fortsätter att vidta skilda åtgärder.

(3) Det är lämpligt och nödvändigt att dessa bestämmelser har formen av en förordning för att säkerställa att de bestämmelser genom vilka det direkt införs skyldigheter för privata aktörer att anmäla och offentliggöra korta nettopositioner i vissa instrument och beträffande blankning utan täckning tillämpas på ett enhetligt sätt i hela unionen. En förordning är också nödvändig för att ge Europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten) (Esma), som inrättades genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1095/2010 ⁽⁴⁾, befogenheter att samordna åtgärder som vidtas av de behöriga myndigheterna eller att själv vidta åtgärder.

(4) Tillämpningsområdet för denna förordning bör vara så brett som möjligt så att ett förebyggande regelverk kan användas under exceptionella omständigheter. Detta regelverk bör omfatta alla finansiella instrument men bör föreskriva åtgärder som står i proportion till de risker som blankning av olika instrument kan medföra. Det är därför endast under exceptionella omständigheter som behöriga myndigheter och Esma bör ha rätt att vidta åtgärder för alla slags finansiella instrument som sträcker

⁽⁴⁾ EUT L 331, 15.12.2010, s. 84.

- sig längre än de permanenta åtgärder som endast gäller för vissa typer av instrument där det finns klart identifierade risker som behöver avväjas.
- (5) För att få slut på den nuvarande fragmenterade situationen där vissa medlemsstater vidtar skilda åtgärder och begränsa möjligheterna att behöriga myndigheter vidtar skilda åtgärder är det viktigt att ta itu med de risker som uppkommer av blankningar och kreditswappar på ett harmoniserat sätt. De krav som är tänkta att införas bör innebära att man tar itu med de identifierade riskerna utan att otillbörligt minska de fördelar som blankning ger i fråga om marknadernas kvalitet och effektivitet. Även om blankningen i vissa situationer skulle kunna få negativa effekter, spelar den under normala marknadsförhållanden en viktig roll för att säkerställa att finansmarknaderna fungerar korrekt, särskilt när det gäller marknadslikviditet och effektiv prisbildning.
- (6) I denna förordning bör begreppet "fysiska och juridiska personer" inkludera registrerade näringslivsorganisationer som saknar ställning som juridisk person.
- (7) Förbättrad transparens för betydande korta nettopositioner i vissa finansiella instrument kommer sannolikt att vara till fördel för både tillsynsmyndigheter och marknadsaktörer. För aktier som tas upp till handel på en handelsplats i unionen, bör det införas en modell på två nivåer som ger större transparens för betydande korta nettopositioner i aktier på lämplig nivå. Vid det lägre tröskelvärdet bör en enskild anmälan göras till de berörda tillsynsmyndigheterna så att de kan övervaka och om så krävs utreda blankningar som skulle kunna skapa systemrisk, utgöra marknadsmissbruk eller orsaka marknadsstörningar. Vid det högre tröskelvärdet bör positioner offentliggöras för att ge användbar information till andra marknadsaktörer om betydande enskilda korta positioner i aktier.
- (8) Ett krav på anmälan till tillsynsmyndigheter av betydande korta nettopositioner i statspapper i unionen bör införas eftersom en sådan anmälan kommer att ge viktig information som hjälper tillsynsmyndigheterna att övervaka om positionerna skapar systemrisk eller används för marknadsmissbruk. Ett sådant krav bör endast innefatta enskild information till tillsynsmyndigheterna, eftersom offentliggörande av information till marknaden om sådana instrument kan få skadliga effekter på marknaderna för statspapper om likviditeten redan är försämrad.
- (9) Anmälningskraven i fråga om statspapper bör avse skuldinstrument som emitteras av en medlemsstat och av unionen, inbegripet Europeiska investeringsbanken, en medlemsstats administrationer, organ, specialföretag eller internationell finansinstitution etablerad av minst två medlemsstater som emitterar skuldinstrument för en medlemsstat eller flera medlemsstaters räkning, till exempel den europeiska finansiella stabiliseringsfaciliteten eller den blivande europeiska stabilitetsmekanismen. När det är fråga om federala medlemsstater, bör anmälningskraven även avse skuldinstrument som emitterats av en delstat i federationen. De bör emellertid inte avse andra i en medlemsstat belägna regionala, lokala eller delvis offentliga organ som emitterar skuldinstrument. Målet med skuldinstrument som emitteras av unionen är att ge betalningsbalansstöd eller stabilitetsstöd till medlemsstaterna eller makrofinansiellt bistånd till tredjeländer.
- (10) För att åstadkomma heltäckande och effektiv transparens är det viktigt att anmälningskraven täcker inte enbart korta positioner som skapats av handel med aktier eller statspapper på handelsplatserna utan även korta positioner som skapats genom handel utanför handelsplatserna och korta nettopositioner som skapas genom användning av derivat, till exempel optioner, terminskontrakt, indexbaserade instrument, CFD:er ("contract for differences") och s.k. spread bets som avser aktier eller statspapper.
- (11) För att vara till nytta för tillsynsmyndigheterna och marknaderna bör informationssystemet ge fullständig och riktig information om en fysisk eller juridisk persons positioner. Den information som lämnas till tillsynsmyndighet eller marknaden bör i synnerhet beakta både korta och långa positioner för att ge användbar information om den berörda fysiska eller juridiska personens korta nettoposition i aktier, statspapper och kreditswappar.
- (12) Vid beräkningen av korta eller långa positioner bör man beakta alla former av ekonomiska intressen en fysisk eller juridisk person har i ett företags emitterade aktiekapital eller i de statspapper som emitterats av en medlemsstat eller unionen. I synnerhet bör man beakta ett sådant ekonomiskt intresse som förvärvats direkt eller indirekt genom användning av derivat, t.ex. optioner, terminskontrakt, CFD:er och s.k. spread bets som avser aktier eller statspapper samt index, korgar med värdepapper och börshandlade fonder. När det gäller positioner i statspapper bör även kreditswappar för statliga emittenter beaktas.

- (13) Förutom det informationssystem som föreskrivs i denna förordning bör kommissionen, i samband med dess arbete av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG av den 21 april 2004 om marknader för finansiella instrument⁽¹⁾, överväga huruvida värdepappersföretags införande av information om blankning i transaktionsrapporterna till behöriga myndigheter skulle ge dessa ytterligare användbar information för att övervaka blankningsnivåerna.
- (14) Köp av kreditwappar utan att det finns en lång position i underliggande statspapper eller tillgångar, en portfölj av tillgångar, finansiella förpliktelser eller finansiella kontrakt, vars värde korrelerar med värdet på statspappren kan ekonomiskt sett sägas motsvara att skaffa en kort position i det underliggande skuldinstrumentet. Beräkningen av en kort nettoposition i statspapper bör därför inbegripa kreditwappar som gäller en obligation från en statlig emittent. Positionen i en kreditwapp bör beaktas både för att fastställa om en fysisk eller juridisk person har en betydande kort nettoposition i ett statspapper som behöver anmälas till en behörig myndighet och, då en behörig myndighet upphäver restriktioner för kreditwappstransaktioner utan täckning, för att fastställa vad som är en betydande position utan täckning i en kreditwapp för en statlig emittent som behöver anmälas till den behöriga myndigheten.
- (15) För att möjliggöra kontinuerlig övervakning av positioner bör informationssystemet även inbegripa anmälan eller offentliggörande om en kort nettoposition leder till en ökning eller minskning över eller under vissa tröskelvärden.
- (16) För att vara effektivt är det viktigt att informationssystemet gäller oavsett var den fysiska eller juridiska personen finns, och även i ett tredjeländ, där den personen har en betydande kort nettoposition i ett företag som har aktier som är upptagna för handel på en handelsplats i unionen eller en kort nettoposition i statspapper emitterade av en medlemsstat eller av unionen.
- (17) Definitionen av en blankning bör inte omfatta ett återköpsavtal mellan två parter, där en part säljer ett värdepapper till ett specificerat pris till den andra parten med åtagande om att vid ett senare datum köpa tillbaka värdepappret till ett annat specificerat pris, eller ett derivatkontrakt i vilket man enas om att sälja värdepapper till ett fastställt pris vid en framtida tidpunkt. Definitionen bör inte omfatta en överföring av värdepapper enligt ett avtal om värdepapperslån.
- (18) Naken blankning av aktier och statspapper anses ibland öka den potentiella risken för utebliven avveckling och volatilitet. För att minska sådana risker bör proportionerliga restriktioner införas för blankning utan täckning av sådana instrument. De detaljerade restriktionerna bör utformas med hänsyn till de olika system som för närvarande används för blankning med täckning. Dessa kan innefatta ett separat återköpsavtal på grundval av vilket en person som blankar ett värdepapper köper tillbaka ett likvärdigt värdepapper inom viss tid för att göra det möjligt att avveckla blankningstransaktionen, och även ett avtal om finansiellt säkerställande om säkerhetstagen kan använda värdepappret för att avveckla blankningstransaktionen. Ytterligare exempel innefattar nyemissioner (erbjudanden) från företag till befintliga aktieägare, lånepooler och återköpsavtal som till exempel tillhandahålls av handelsplatser, clearingsystem eller centralbanker.
- (19) I samband med blankning utan täckning av aktier måste en fysisk eller juridisk person ha ingått en överenskommelse med en tredje part enligt vilken den tredje parten har bekräftat att aktien har lokaliserats, vilket innebär att den tredje parten bekräftar att denne anser att aktien kan göras tillgänglig för avveckling på rätt dag. För att kunna lämna denna bekräftelse är det nödvändigt att vidta åtgärder gentemot tredje parter så att den fysiska eller juridiska personen rimligen kan förvänta sig att avvecklingen kan genomföras på rätt dag. Detta inbegriper åtgärder som exempelvis att en tredje part har lokaliserat aktierna för lån eller köp så att avvecklingen kan genomföras på rätt dag. När det gäller blankning som ska täckas av köp av aktien under samma dag, inbegriper detta åtgärder som exempelvis att den tredje parten bekräftar att denne anser att aktien är lätt att låna eller köpa. Aktiernas likviditet, särskilt när det gäller omsättningsnivån och den lätthet med vilken köp, försäljning eller lån kan äga rum med minsta möjliga marknadspåverkan, bör beaktas av Esma när Esma bestämmer vilka åtgärder som är nödvändiga för att man rimligen ska kunna förvänta sig att avvecklingen kan ske på rätt dag.
- (20) När det gäller blankning utan täckning av statspapper, kan det faktum att en blankning kommer att ha täckning i ett köp av statspappret under samma dag ses som ett exempel på vad som kan skapa rimliga förväntningar på att avvecklingen kan ske på rätt dag.
- (21) Kreditwappar för statspapper bör grundas på principen om försäkringsbart intresse samtidigt som det beaktas att det kan finnas andra intressen kopplade till en statlig emittent än innehav av obligationer. Dessa intressen inbegriper skydd mot den kreditrisk som är förknippad med den emittent i vars statspapper den fysiska eller

⁽¹⁾ EUT L 145, 30.4.2004, s. 1.

- juridiska personen har en lång position, eller skydd mot risken för minskning av värdet på statspappren när den fysiska eller juridiska personen har tillgångar eller är föremål för ekonomiska förpliktelser som hänför sig till enheter inom den offentliga eller privata sektorn i den berörda medlemsstaten, vars värde korrelerar med värdet på statspappren. Sådana tillgångar bör inbegripa finansiella kontrakt, en portfölj av tillgångar eller finansiella förpliktelser samt även ränte- eller valutaswappstransaktioner i förhållande till vilka statskreditswappen används som ett instrument för att hantera motpartsrisiker i syfte att skydda exponeringen mot finansiella kontrakt och utrikeshandelskontrakt. Ingen position eller portfölj av positioner som används i samband med att skydda exponeringar mot statspapper bör anses vara en position utan täckning i en statskreditswapp. Detta inbegriper alla exponeringar mot centrala, regionala och lokala förvaltningar, enheter inom offentlig sektor eller en exponering som garanteras av någon av ovan nämnda enheter. Dessutom bör exponeringar mot enheter inom den privata sektorn som är etablerade i den berörda medlemsstaten också ingå. Alla exponeringar bör beaktas i detta sammanhang, bland annat lån, motparts kreditrisker (inklusive potentiella exponeringar när lagstadgat kapital krävs för sådan exponering), fordringar och garantier. Det inbegriper indirekta exponeringar mot ovan nämnda enheter som erhållits genom bland annat exponeringar mot index, fonder eller specialföretag.
- (22) Eftersom ingående i en statskreditswapp utan en underliggande exponering mot risken för en minskning av värdet på statsskuldsmarknaderna, bör fysiska och juridiska personer förbjudas att ingå sådana kreditswappspositioner utan täckning. Vid första tecknet på att statsskuldsmarknaderna inte fungerar som de ska, bör dock den behöriga myndigheten ha befogenhet att tillfälligt upphäva en sådan restriktion. Ett sådant tillfälligt upphävande bör baseras på den behöriga myndighetens uppfattning som i sin tur bör baseras på objektiva grunder efter en analys av indikationerna som fastställs i denna förordning. De behöriga myndigheterna bör även ha befogenhet att använda ytterligare indikatorer.
- (23) Det är också lämpligt att kräva att de centrala motparterna ska ha buy-in-förfaranden och kräva särskilda avgifter vid utebliven avveckling av transaktioner i aktier. Buy-in-förfarandena och krav vid sen avveckling bör fastställa vissa grundnormer i fråga om avvecklingsdisciplin. Kraven på buy-in-förfaranden och särskilda avgifter bör vara tillräckligt flexibla så att den centrala motparten, som är ansvarig för att garantera att sådana förfaranden finns på plats, ska kunna förlita sig på en annan marknadsaktör för att operativt utföra buy-in och fastställa särskilda avgifter. Det är dock av avgörande vikt för att finansmarknaderna ska kunna fungera väl att man behandlar de bredare aspekterna på avvecklingsdisciplin i ett övergripande lagstiftningsförslag.
- (24) Åtgärder som gäller statspapper och kreditswappar för statspapper, inbegripet ökad information och restriktioner för blankning utan täckning, bör innebära införande av krav som är proportionerliga och som inte leder till negativa konsekvenser på likviditeten på marknaderna för statsobligationer och repomarknaderna.
- (25) Det blir allt vanligare att aktier handlas med på olika handelsplatser inom unionen och i tredjeländer. Många stora företag i ett tredjeland har också aktier som är upptagna för handel på en handelsplats inom unionen. Av effektivitetsskäl bör värdepapper undantas från vissa anmälnings- och offentliggörandekrav om den huvudsakliga handelsplatsen för handeln med instrument finns i ett tredjeland.
- (26) Marketmakerfunktionen spelar en viktig roll genom att tillhandahålla likviditet till marknaderna inom unionen och marknadsgaranterna måste ta korta positioner för att utföra den uppgiften. Att införa krav för sådana verksamheter skulle kunna allvarigt hämma deras förmåga att tillhandahålla likviditet och få betydande negativa konsekvenser för unionsmarknaderna. Dessutom förväntas marknadsgaranterna inte innehålla korta positioner annat än för mycket korta perioder. Det är därför lämpligt att undanta fysiska eller juridiska personer som är inblandade i sådana verksamheter från krav som kan försämra deras förmåga att fullgöra en sådan uppgift och som därför skulle påverka unionsmarknaderna negativt. För att sådana krav ska kunna tillämpas på motsvarande enheter i tredjeland behövs det ett förfarande för att bedöma motsvarigheten på tredjelandsmarknader. Undantaget bör gälla olika typer av marketmakerfunktioner men inte handel för egen räkning. Det är också lämpligt att undanta vissa primärmarknadsoperationer, exempelvis sådana som gäller statspapper och stabiliseringsprogram, eftersom de är viktiga aktiviteter som stöder marknadernas effektivitet. De behöriga myndigheterna bör underlättas om användning av undantagen och bör ha befogenhet att förbjuda att fysiska eller juridiska personer använder undantaget om de inte uppfyller de gällande kriterierna för undantaget. De behöriga myndigheterna bör också kunna begära information från en fysisk eller juridisk person för att övervaka deras användning av undantaget.

- (27) I händelse av ogynnsam utveckling som utgör ett allvarligt hot mot den finansiella stabiliteten eller marknadsförtroendet i en medlemsstat eller unionen bör de behöriga myndigheterna ha befogenheter att ingripa och kräva ytterligare information eller införa tillfälliga restriktioner för blankning, kreditswapstransaktioner eller andra transaktioner för att förhindra ett okontrollerat prisfall för ett finansiellt instrument. Sådana åtgärder kan bli nödvändiga på grund av en rad olika ogynnsamma händelser eller utvecklingar, inte bara finansiella eller ekonomiska händelser utan exempelvis även naturkatastrofer eller terroristattacker. Vidare kan vissa ogynnsamma händelser eller utvecklingar som kräver åtgärder uppkomma enbart i en medlemsstat utan att det har några gränsöverskridande konsekvenser. Sådana befogenheter behöver vara tillräckligt flexibla för att de behöriga myndigheterna ska kunna hantera en rad olika exceptionella omständigheter. Om sådana åtgärder vidtas, bör de behöriga myndigheterna ta vederbörlig hänsyn till proportionalitetsprincipen.
- (28) Eftersom denna förordning enbart behandlar restriktioner för blankning och kreditswappar för att förhindra ett okontrollerat prisfall för ett finansiellt instrument, är det lämpligare att beakta behovet av andra typer av restriktioner, exempelvis positionsbegränsningar eller restriktioner för produkter, som kan ge upphov till allvarliga problem för skyddet av investerare, i samband med kommissionens omarbetning av direktiv 2004/39/EG.
- (29) De behöriga myndigheterna har oftast bäst förutsättningar för att övervaka marknadsförhållandena och inledningsvis reagera på ogynnsamma händelser eller utvecklingar genom att avgöra om det har uppkommit ett hot mot den finansiella stabiliteten eller marknadsförtroendet och om det är nödvändigt att vidta åtgärder för att råda bot på en sådan situation, men befogenheter gällande detta samt villkoren och förfarandena för deras användning bör harmoniseras så långt möjligt.
- (30) I händelse av ett betydande prisfall för ett finansiellt instrument på en handelsplats bör en behörig myndighet även ha möjlighet att tillfälligt begränsa blankning av det finansiella instrumentet på denna handelsplats inom sin jurisdiktion, eller av Esma begära en sådan begränsning för andra jurisdiktioner för att kunna ingripa snabbt om det är lämpligt och under en kort period förhindra ett okontrollerat prisfall på det berörda instrumentet. Den behöriga myndigheten bör också vara skyldig att meddela Esma om ett sådant beslut så att Esma omedelbart kan informera de behöriga myndigheterna i andra medlemsstater vars handelsplatser bedriver handel med samma finansiella instrument, samordna vidtagandet av åtgärder av dessa andra medlemsstater och, om nödvändigt, bistå dem när det gäller att uppnå en överenskommelse, eller fatta ett beslut själv, i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1095/2010.
- (31) Om den ogynnsamma händelsen eller utvecklingen omfattar mer än en medlemsstat eller har gränsöverskridande konsekvenser, till exempel om ett finansiellt instrument tas upp till handel på olika handelsplatser i flera olika medlemsstater, är det viktigt att det finns ett nära samarbete och samråd mellan de behöriga myndigheterna. Esma bör ha en viktig samordningsroll i en sådan situation och bör försöka åstadkomma samstämmighet mellan de behöriga myndigheterna. Esmas sammansättning med företrädare för behöriga myndigheter kommer att underlätta fullgörandet av denna uppgift. Dessutom bör de behöriga myndigheterna ha befogenhet att vidta åtgärder när de har ett intresse av att ingripa.
- (32) Förutom samordning av de behöriga myndigheternas åtgärder bör Esma se till att de behöriga myndigheterna vidtar åtgärder endast om det är nödvändigt och proportionellt. Esma bör kunna avge ett utlåtande till de behöriga myndigheterna om användningen av befogenheterna att ingripa.
- (33) Medan behöriga myndigheter ofta har bäst förutsättningar att övervaka och snabbt reagera på en ogynnsam händelse eller utveckling, bör Esma också ha befogenhet att vidta åtgärder om blankning och andra relaterade aktiviteter hotar de finansiella marknadernas korrekta funktion och integritet eller stabiliteten hos hela eller en del av det finansiella systemet i unionen, om det finns gränsöverskridande konsekvenser och de behöriga myndigheterna inte har vidtagit tillräckliga åtgärder för att avväja hotet. Esma bör när det är möjligt samråda med Europeiska systemrisknämnden (ESRB), inrättad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1092/2010 av den 24 november 2010 om makrotillsyn av det finansiella systemet på EU-nivå och om inrättande av en europeisk systemrisknämnd⁽¹⁾, och med andra behöriga myndigheter när en sådan åtgärd kan ha effekter bortom finansmarknaderna, vilket kan vara fallet för råvaruderivat som används som skydd för positioner i den fysiska råvaran.
- (34) Esmas befogenheter enligt denna förordning att begränsa blankning och andra därmed förknippade aktiviteter under exceptionella omständigheter är förenliga med artikel 9.5 i förordning (EU) nr 1095/2010. Dessa befogenheter bör inte inverka på Esmas befogenheter i en nödsituation enligt artikel 18 i förordning (EU) nr 1095/2010. Esma bör i synnerhet kunna fatta enskilda beslut som ålägger behöriga myndigheter att vidta åtgärder eller enskilda beslut som är riktade till finansmarknadsaktörer enligt artikel 18 i förordning (EU) nr 1095/2010.

(1) EUT L 331, 15.12.2010, s. 1

- (35) Hänvisningarna i den här förordningen till artiklarna 18 och 38 i förordning (EU) nr 1095/2010 är av förtydligande karaktär. De artiklarna ska tillämpas även i avsaknad av sådana hänvisningar.
- (36) De behöriga myndigheternas och Esmas befogenheter att ingripa för att begränsa blankning, kreditswappar och andra transaktioner bör endast vara tillfälliga och utövas endast under den tid och i den utsträckning som krävs för att avvärja det aktuella hotet.
- (37) På grund av de särskilda risker som kan uppkomma genom användningen av kreditswappar kräver sådana transaktioner nogra övervakning av de behöriga myndigheterna. De behöriga myndigheterna bör framför allt, i exceptionella fall, ha befogenhet att kräva information från fysiska eller juridiska personer som utför sådana transaktioner om vilket ändamål transaktionen har.
- (38) Esma bör ges befogenhet att inleda en utredning om ett problem eller en metod i samband med blankning eller användning av kreditswappar för att bedöma om problemet eller metoden innebär ett potentiellt hot mot den finansiella stabiliteten eller marknadsförtroendet. Esma bör offentliggöra en rapport om sina resultat när den genomför en sådan utredning.
- (39) Eftersom vissa av bestämmelserna i den här förordningen gäller fysiska eller juridiska personer och åtgärder i tredjeländer, krävs samarbete mellan behöriga myndigheter och tillsynsmyndigheter i tredjeländer i vissa situationer. Behöriga myndigheter bör därför finna former för samarbete med tillsynsmyndigheterna i tredjeländer. Esma bör samordna utarbetandet av sådana samarbetsformer och utbytet mellan de behöriga myndigheterna av information som erhållits från tredjeländer.
- (40) Denna förordning står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheter och principer som erkänns särskilt i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) och i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad *stadgan*), i synnerhet rätten till skydd av personuppgifter som föreskrivs i artikel 16 i EUF-fördraget och i artikel 8 i stadgan. Transparensen angående betydande korta nettopositioner, inbegripet offentliggörande över ett visst tröskelvärde om så föreskrivs i denna förordning, är nödvändig av skäl som rör finansmarknadens stabilitet och investerarskydd. Denna transparens kommer att göra det möjligt för tillsynsmyndigheterna att övervaka användningen av blankningar i samband med strategier som innebär missbruk och konsekvenserna av blankningar för väl fungerande marknader. Dessutom kan transparensen bidra till att man minskar informationsasymmetrier och ser till att alla marknadsaktörer är tillräckligt informerade om i vilken utsträckning blankning påverkar priserna. Allt utbyte och all överföring av information av de behöriga myndigheterna bör ske i enlighet med bestämmelserna om överföring av personuppgifter i Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter⁽¹⁾. Allt utbyte och all överföring av information av Esma bör ske i enlighet med bestämmelserna om överföring av personuppgifter i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001 av den 18 december 2000 om skydd för enskilda då gemenskapens institutioner och organ behandlar personuppgifter och om den fria rörligheten för sådana uppgifter⁽²⁾, som bör vara helt tillämplig på behandlingen av personuppgifter för förordningens ändamål.
- (41) Med beaktande av de principer som framfördes i kommissionens meddelande om att förstärka sanktionssystemen i den finansiella tjänstesektorn och unionsrättsakter antagna som en uppföljning av det meddelande bör medlemsstaterna anta bestämmelser om sanktioner och administrativa åtgärder som är tillämpliga vid överträdelser av bestämmelserna i denna förordning och bör se till att de genomförs. Dessa sanktioner och administrativa åtgärder bör vara effektiva, proportionella och avskräckande. De bör baseras på riktlinjer antagna av Esma för att främja konvergens och sektorsövergripande konsekvens i sanktionssystemen inom finanssektorn.
- (42) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter⁽³⁾. Kommissionen bör hålla Europaparlamentet informerat om framstegen i samband med beslut om att fastställa att tredjelands lagar och tillsynsregler uppfyller kraven i denna förordning.
- (43) Befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget bör delegeras till kommissionen med avseende på uppgifter om hur korta positioner ska beräknas om en fysisk eller juridisk person har en position utan täckning i en kreditswapp, för att ange tröskelvärdet för anmälan eller offentliggörande samt för närmare angivelse av kriterier och faktorer för att avgöra när en ogynnsam handling eller utveckling ger upphov till ett allvarligt hot mot den finansiella stabiliteten eller marknadsförtroendet i en medlemsstat eller unionen. Det är av särskild betydelse att kommissionen genomför lämpliga

(1) EGT L 281, 23.11.1995, s. 31.

(2) EGT L 8, 12.1.2001, s. 1.

(3) EUT L 55, 28.2.2011, s. 13.

- samråd under sitt förberedande arbete, inklusive, vid behov, med experter från relevanta institutioner, myndigheter och byråer. När kommissionen förbereder och utarbetar delegerade akter bör den se till att relevanta handlingar översänds samtidigt till Europaparlamentet och rådet och att detta sker så snabbt som möjligt och på lämpligt sätt.
- (44) Kommissionen bör lämna en rapport till Europaparlamentet och rådet med en utvärdering av lämpligheten av tröskelvärdena för anmälan och offentliggörande samt av tillämpningen av restriktioner och krav för information om korta nettositioner. Rapporten bör även omfatta en bedömning av om andra restriktioner eller villkor för blankning eller kreditswappar är lämpliga.
- (45) Eftersom målen för denna förordning inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna, även om behöriga myndigheter har bättre förutsättningar att övervaka och bättre kunskap om marknadsutvecklingar, och de generella konsekvenserna av problemen med blankning och kreditswappar endast till fullo kan urskiljas i ett unionsperspektiv, och de därför bättre kan uppnås på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (46) Eftersom en del medlemsstater redan har infört restriktioner för blankning och eftersom den här förordningen föreskriver delegerade akter och bindande tekniska standarder som bör antas innan den kan tillämpas praktiskt, är det nödvändigt att medge tillräckligt med tid för en övergångsperiod. Eftersom det är viktigt att, före den 1 november 2012, ange de centrala icke väsentliga delar som kommer att underlätta för marknadsaktörerna att efterleva denna förordning och för de behöriga myndigheterna att se till att den tillämpas, är det också nödvändigt att göra det möjligt för kommissionen att anta tekniska standarder och delegerade akter före det datumet.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Tillämpningsområde

1. Denna förordning ska tillämpas på följande:

- a) finansiella instrument, i den mening som avses i artikel 2.1 a, som är upptagna för handel på en handelsplats i unionen, även när handeln med sådana instrument sker utanför en handelsplats,

- b) derivat som avses i punkterna 4–10 i avsnitt C i bilaga I till direktiv 2004/39/EG och som avser ett finansiellt instrument som avses i led a eller en emittent av ett sådant finansiellt instrument, även när handeln med sådana derivatinstrument sker utanför en handelsplats,
- c) skuldinstrument som utfärdas av en medlemsstat eller unionen och derivat som avses i punkterna 4–10 i avsnitt C i bilaga I till direktiv 2004/39/EG och som avser eller är relaterade till skuldinstrument som emitterats av en medlemsstat eller unionen.
2. Artiklarna 18, 20 och 23–30 ska tillämpas på alla finansiella instrument i den mening som avses i artikel 2.1 a.

Artikel 2

Definitioner

1. I denna förordning avses med
- a) *finansiellt instrument*: något av de instrument som förtecknas i avsnitt C i bilaga I till direktiv 2004/39/EG,
- b) *blankning*: för en aktie eller ett skuldinstrument, en försäljning av aktien eller skuldinstrumentet som säljaren inte äger vid ingåendet av säljavtalet, inklusive en sådan försäljning där säljaren vid tidpunkten för ingåendet av säljavtalet har lånat eller avtalat om att låna aktien eller skuldinstrumentet för leverans vid avvecklingstidpunkten, förutom
- i) en försäljning från endera partens sida i enlighet med ett återköpsavtal där en part har avtalat om att sälja ett värdepapper till ett specificerat pris till den andra parten med åtagande från den andra parten om att vid ett senare datum sälja tillbaka värdepappret till ett annat specificerat pris,
- ii) en överföring av värdepapper enligt ett avtal om värdepapperslån, eller
- iii) ingående av ett terminskontrakt eller annat derivatkontrakt där det avtalas om att sälja värdepapper till ett specificerat pris vid ett senare datum,
- c) *kreditswapp*: ett derivatkontrakt genom vilket en part betalar en avgift till en annan part i utbyte mot betalning eller annan förmån vid en kredithändelse avseende ett referensobjekt samt vid varje annat kontraktsbrott, som avser det derivatkontraktet, som har en liknande ekonomisk effekt,
- d) *statlig emittent*: någon av följande enheter som emitterar skuldinstrument:
- i) unionen,

- ii) en medlemsstat, inbegripet administrationer, organ eller specialföretag i medlemsstaten,
 - iii) när det gäller en federal medlemsstat: en delstat i federationen,
 - iv) ett specialföretag för flera medlemsstater,
 - v) en internationell finansinstitution som etablerats av minst två medlemsstater och vars mål är att uppbåda finansiering och tillhandahålla finansiellt bistånd till de av dess medlemmar som har eller riskerar att få allvarliga finansieringsproblem, eller
 - vi) Europeiska investeringsbanken,
- e) *statskreditswapp*: en kreditswapp där en betalning eller annan förmån betalas ut vid en kreditihändelse eller kontraktsbrott avseende en statlig emittent,
- f) *statspapper*: ett skuldinstrument som emitterats av en statlig emittent,
- g) *emitterade statspapper*: det sammanlagda värdet av de statspapper som emitterats av en statlig emittent och som inte har lösts in,
- h) *emitterat aktiekapital*: för ett företag, summan av alla vanliga aktier och eventuella preferensaktier som emitterats av det företaget, exklusive konvertibla skuldinstrument,
- i) *hemmedlemsstat*:
- i) för ett värdepappersföretag i den mening som avses i led 1 i artikel 4.1 i direktiv 2004/39/EG, eller en reglerad marknad i den mening som avses i led 14 i artikel 4.1 i direktiv 2004/39/EG: den hemmedlemsstat som avses i led 20 i artikel 4.1 i direktiv 2004/39/EG,
 - ii) för ett kreditinstitut: den hemmedlemsstat som avses i led 7 i artikel 4 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG av den 14 juni 2006 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut⁽¹⁾,
 - iii) för en juridisk person som inte avses i led i eller ii: den medlemsstat där denna juridiska person har sitt stadgeenliga säte, eller om den inte har något stadgeenligt säte, den medlemsstat där den har sitt huvudkontor,
- iv) för en fysisk person: den medlemsstat där den personen har sitt huvudkontor, eller om det inte finns något huvudkontor, den medlemsstat där den personen har sitt hemvist,
- j) *relevant behörig myndighet*:
- i) för en medlemsstats statspapper eller när det gäller en federal medlemsstat, för statspapper från en delstat i federationen, eller för kreditswapp avseende en medlemsstat eller en delstat i federationen: den behöriga myndigheten i den medlemsstaten,
 - ii) för unionens statspapper eller en kreditswapp avseende unionen: den behöriga myndigheten i den jurisdiktion där det departement som emitterar skuldinstrumentet är beläget,
 - iii) för statspapper från flera medlemsstater som agerar genom ett specialföretag eller för en kreditswapp avseende ett sådant specialföretag: den behöriga myndigheten i den jurisdiktion där specialföretaget är etablerat,
 - iv) för statspapper från en internationell finansinstitution som etablerats av minst två medlemsstater och vars mål är att uppbåda finansiering och tillhandahålla finansiellt bistånd till de av dess medlemmar som har eller riskerar att få allvarliga finansieringsproblem: den behöriga myndigheten i den jurisdiktion där den internationella finansinstitutionen är etablerat,
 - v) för ett annat finansiellt instrument än ett instrument som avses i leden i–iv: den behöriga myndigheten för det finansiella instrument som definieras i led 7 i artikel 2 i kommissionens förordning (EG) nr 1287/2006⁽²⁾ och bestäms i enlighet med kapitel III i den förordningen,
 - vi) för ett finansiellt instrument som inte omfattas av leden i–v: den behöriga myndigheten i den medlemsstat där det finansiella instrumentet först togs upp för handel på en handelsplats,
 - vii) för ett skuldinstrument som emitterats av Europeiska investeringsbanken: den behöriga myndigheten i den medlemsstat där Europeiska investeringsbanken är belägen,

⁽¹⁾ EUT L 177, 30.6.2006, s. 1.

⁽²⁾ Kommissionens förordning (EG) nr 1287/2006 av den 10 augusti 2006 om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG vad gäller dokumenteringskyldigheter för värdepappersföretag, transaktionsrapportering, överblickbarhet på marknaden, upptagande av finansiella instrument till handel samt definitioner för tillämpning av det direktivet (EUT L 241, 2.9.2006, s. 1).

k) *marktmakerfunktioner*: verksamheter som bedrivs av ett värdepappersföretag, ett kreditinstitut, en enhet i tredjeland, eller ett företag i den mening som avses i led 1 i artikel 2.1 i direktiv 2004/39/EG, som är medlem av en handelsplats eller en marknad i ett tredjeland vars regelverk och tillsyn har förklarats vara likvärdiga av kommissionen i enlighet med artikel 17.2, när den eller det handlar i eget namn med ett finansiellt instrument, oberoende av om handeln sker på eller utanför handelsplatsen, och den berörda enheten agerar enligt följande:

i) ställer bindande och samtidiga köp- och säljbud av jämförbar storlek till konkurrenskraftiga priser, och tillhandahåller därigenom regelbundet och löpande likviditet till marknaden,

ii) agerar inom ramen för sin ordinarie verksamhet, för att fullgöra order som initierats av kunder eller som svar på kunders önskemål om att handla,

iii) säkrar positioner som uppkommer genom uppfyllandet av uppgifterna i leden i och ii,

l) *handelsplats*: en reglerad marknad i den mening som avses i led 14 i artikel 4.1 i direktiv 2004/39/EG, eller en multilateral handelsplattform i den mening som avses i led 15 i artikel 4.1 i direktiv 2004/39/EG,

m) *huvudhandelsplats*: den handelsplats för en aktie som har den högsta omsättningen för den aktien,

n) *godkänd primary dealer*: en fysisk eller juridisk person som slutit ett avtal med en statlig emittent eller formellt erkänts som primary dealer av en statlig emittent eller på dennes vägnar och som enligt detta avtal eller erkännande har åtagit sig att agera i eget namn vid primär- och sekundärmarknadsoperationer för de skuldinstrument som emitterats av den emittenten,

o) *central motpart*: en juridisk person som gör sig till motpart till var och en av parterna i de kontrakt som handlas med på en eller flera finansiella marknader och som på så vis blir köparen för varje säljare och säljaren för varje köpare och som ansvarar för driften av ett clearingsystem,

p) *handelsdag*: en handelsdag som avses i artikel 4 i förordning (EG) nr 1287/2006,

q) *omsättning*: för en aktie, omsättningen i den mening som avses i led 9 i artikel 2 i förordning (EG) nr 1287/2006.

2. Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter enligt artikel 42 som specificerar de definitioner som föreskrivs i punkt 1 i den här artikeln, särskilt genom att ange när

en fysisk eller juridisk person ska anses äga ett finansiellt instrument för tillämpningen av definitionen av blankning i punkt 1 b.

Artikel 3

Korta och långa positioner

1. Vid tillämpningen av denna förordning är en kort position i emitterat aktiekapital eller i emitterade statspapper en position som uppkommer genom

a) en blankning av en aktie som emitterats av ett företag eller ett skuldinstrument som emitterats av en statlig emittent,

b) en transaktion som skapar eller avser ett annat finansiellt instrument än ett instrument som avses i led a där effekten eller en av effekterna av transaktionen är att ge den fysiska eller juridiska person som ingår den transaktionen en ekonomisk fördel om priset eller värdet på aktien eller skuldinstrumentet sjunker.

2. Vid tillämpningen av denna förordning är en lång position i emitterat aktiekapital eller i emitterade statspapper en position som uppkommer genom

a) innehav av en aktie som emitterats av ett företag eller ett skuldinstrument som emitterats av en statlig emittent,

b) en transaktion som skapar eller avser ett annat finansiellt instrument än ett instrument som avses i led a där en av effekterna av transaktionen är att ge den fysiska eller juridiska person som ingår den transaktionen en finansiell fördel om priset eller värdet på aktien eller skuldinstrumentet stiger.

3. Vid tillämpningen av punkterna 1 och 2 ska beräkningen av en kort eller en lång position, när det gäller varje position som indirekt innehas av den berörda personen, inklusive genom eller via index, värdepapperskorg eller intressen i börshandlade fonder eller liknande enheter, fastställas av den fysiska eller juridiska personen i fråga som ska agera förnuftigt och beakta offentligt tillgänglig information avseende sammansättningen av det aktuella indexet eller den aktuella värdepapperskorgen eller intressena i de aktuella börshandlade fonderna eller liknande enheter. Vid beräkningen av sådana korta och långa positioner ska ingen person vara tvungen att skaffa sig realtidsinformation om en sådan sammansättning från någon annan person.

Vid tillämpningen av punkterna 1 och 2 ska i beräkningen av en kort eller en lång position i statspapper även ingå eventuella statskreditswappar som avser den statliga emittenten.

4. Vid tillämpningen av denna förordning ska en fysisk eller juridisk persons korta nettoposition i emitterat aktiekapital vara den position som återstår efter avdrag av alla långa positioner den fysiska eller den juridiska personen har i företagets emitterade aktiekapital från alla korta positioner den personen har i det berörda företagets emitterade aktiekapital.

5. Vid tillämpningen av denna förordning ska en fysisk eller juridisk persons korta nettoposition i emitterade statspapper vara den position som återstår efter avdrag av alla långa positioner den fysiska eller juridiska personen har i den berörda statliga emittentens emitterade statspapper och av alla långa positioner i skuldinstrument från en statlig emittent där priset på skuldinstrumentet i hög grad korrelerar med priset på de berörda statspapren från alla korta positioner den personen har i samma statspapper.

6. Beräkningen för statspapper enligt punkterna 1–5 ska avse varje enskild statlig emittent även om separata enheter emitterar statspapper för den statliga emittentens räkning.

7. Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 42 som specificerar

- a) de fall då en fysisk eller juridisk person anses inneha en aktie eller ett skuldinstrument för tillämpningen av punkt 2,
- b) de fall då en fysisk eller juridisk person har en kort nettoposition för tillämpningen av punkterna 4 och 5 samt med vilken metod en sådan position ska beräknas,
- c) med vilken metod positioner ska beräknas för tillämpningen av punkterna 3, 4 och 5 om olika enheter i en grupp har långa eller korta positioner eller för fondförvaltningsverksamheter som avser separata fonder.

När det gäller första stycket c ska beräkningsmetoden i synnerhet beakta huruvida olika placeringsstrategier tillämpas avseende en viss emittent genom mer än en separat fond som förvaltas av samma fondförvaltare, huruvida samma placeringsstrategier tillämpas avseende en viss emittent genom mer än en fond, och huruvida mer än en portfölj inom samma enhet förvaltas diskretionärt genom tillämpning av samma placeringsstrategi avseende en viss emittent.

Artikel 4

Position utan täckning i en statskreditswapp

1. Vid tillämpningen av denna förordning ska en fysisk eller juridisk person anses ha en position utan täckning i en statskreditswapp när ändamålet med statskreditswappen inte är att skydda mot

a) den kreditrisk som är förknippad med den emittent i vars statspapper den fysiska eller juridiska personen har en lång position och som statskreditswappen avser, eller

b) risken för minskning av värdet på statspapren när den fysiska eller juridiska personen har tillgångar eller är föremål för ekonomiska förpliktelser, inbegripet men inte begränsat till finansiella kontrakt, en portfölj av tillgångar eller finansiella förpliktelser vars värde korrelerar med värdet på statspapren.

2. Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter enligt artikel 42 som för tillämpningen av punkt 1 i den här artikeln specificerar

a) de fall då en statskreditswappstransaktion anses skyddad mot en kreditrisk eller risken för minskning av värdet på statspapren, och metoden för beräkning av en position utan täckning i en statskreditswapp,

b) med vilken metod positioner ska beräknas då olika enheter i en grupp har långa och korta positioner eller för fondförvaltningsverksamheter som avser separata fonder.

KAPITEL II

INFORMATION OM KORTA NETTOPOSITIONER

Artikel 5

Anmälan till behöriga myndigheter av betydande korta nettopositioner i aktier

1. En fysisk eller juridisk person som har en kort nettoposition i det emitterade aktiekapitalet för ett företag vars aktier är upptagna för handel på en handelsplats ska i enlighet med artikel 9 till den relevanta behöriga myndigheten anmäla om positionen uppnår eller sjunker under det relevanta tröskelvärdet för anmälan som avses i punkt 2 i den här artikeln.

2. Ett relevant tröskelvärdet för anmälan är 0,2 procent av det berörda företagets emitterade aktiekapital och varje steg om 0,1 procent däröver.

3. Europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten) (Esma) får avge ett utlåtande till kommissionen om anpassning av de tröskelvärden som avses i punkt 2, med beaktande av utvecklingen på finansmarknaderna.

4. Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 42 för att ändra de tröskelvärden som avses i punkt 2 i den här artikeln med beaktande av utvecklingen på finansmarknaderna.

Artikel 6

Offentliggörande av betydande korta nettopositioner i aktier

1. En fysisk eller juridisk person som har en kort nettoposition i det emitterade aktiekapitalet för ett företag vars aktier är upptagna för handel på en handelsplats ska i enlighet med artikel 9 offentliggöra uppgifter om positionen när den uppnår eller sjunker under det relevanta tröskelvärdet för offentliggörande som avses i punkt 2 i den här artikeln.

2. Ett relevant tröskelvärdet för offentliggörande är 0,5 % av det berörda företagets emitterade aktiekapital och varje steg om 0,1 % däröver.

3. Esma får avge ett utlåtande till kommissionen om anpassning av de tröskelvärden som avses i punkt 2, med beaktande av utvecklingen på finansmarknaderna.

4. Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 42 för att ändra de tröskelvärden som avses i punkt 2 i den här artikeln med beaktande av utvecklingen på finansmarknaderna.

5. Denna artikel ska inte påverka tillämpningen av lagar och andra författningar om uppköpserbjudanden, sammanslagningar och andra transaktioner som påverkar ägande eller kontroll av företag som regleras av de tillsynsmyndigheter som medlemsstaterna utsett i enlighet med artikel 4 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/25/EG av den 21 april 2004 om uppköpserbjudanden⁽¹⁾ som innehåller strängare krav på offentliggörande av korta positioner än de som anges i denna artikel.

Artikel 7

Anmälan till behöriga myndigheter av betydande korta nettopositioner i statspapper

1. En fysisk eller juridisk person som har en kort nettoposition i emitterade statspapper ska i enlighet med artikel 9 anmäla till den relevanta behöriga myndigheten om positionen uppnår eller sjunker under de relevanta tröskelvärdena för anmälan för den berörda statliga emittenten.

2. De relevanta tröskelvärdena för anmälan ska bestå av ett inledande värde och därefter de successiva nivåer som fastställs för varje statlig emittent i de bestämmelser som kommissionen antagit i enlighet med punkt 3. Esma ska på sin webbplats publicera tröskelvärdena för anmälan för varje medlemsstat.

⁽¹⁾ EUT L 142, 30.4.2004, s. 12.

3. Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 42 för att specificera de tröskelvärden och successiva nivåer som avses i punkt 2 i den här artikeln.

Kommissionen ska:

a) se till att tröskelvärdena inte läggs på en sådan nivå att det krävs anmälan av positioner av minimalt värde,

b) ta hänsyn till det sammanlagda beloppet för de utestående emitterade statspapren för respektive statlig emittent samt den genomsnittliga storleken på positioner som innehas av marknadsaktörer och som relaterar till den statliga emittentens statspapper, och

c) ta hänsyn till likviditeten på varje marknad för statsobligationer.

Artikel 8

Anmälan till behöriga myndigheter av positioner utan täckning i statskreditswapp

När en behörig myndighet i enlighet med artikel 14.2 tillfälligt upphäver restriktioner, ska en fysisk eller juridisk person som har en position utan täckning i en statskreditswapp anmäla till den relevanta behöriga myndigheten om positionen uppnår eller sjunker under de relevanta tröskelvärden för anmälan för den statliga emittenten som fastställts i enlighet med artikel 7.

Artikel 9

Metod för anmälan och offentliggörande

1. I varje anmälan eller offentliggörande enligt artikel 5, 6, 7 eller 8 ska finnas uppgifter som identifierar den fysiska eller juridiska person som har den berörda positionen, storleken på positionen, den emittent avseende vilken den berörda positionen innehas samt dagen då innehavet av den berörda positionen uppkom, ändrades eller upphörde.

Vid tillämpningen av artiklarna 5, 6, 7 och 8 ska fysiska och juridiska personer som innehar betydande korta nettopositioner föra register i fem år över de bruttopositioner som skapar en betydande kort nettoposition.

2. Tidpunkten för beräkningen av en kort nettoposition ska vara vid midnatt vid slutet av den handelsdag då den fysiska eller juridiska personen får den berörda positionen. Den tidpunkten ska tillämpas på alla transaktioner oavsett vilket handels sätt som använts, inbegripet transaktioner som utförts genom manuell eller automatiserad handel, och oavsett om transaktionen har ägt rum under normala handelstider eller ej. Anmälan eller offentliggörandet ska göras senast kl. 15.30 följande handelsdag. De tider som fastställs i denna punkt ska beräknas enligt tiden i den medlemsstat där den relevanta behöriga myndighet till vilken den relevanta positionen ska anmälas befinner sig.

3. Anmälan av information till en relevant behörig myndighet ska säkerställa konfidentialitet för informationen och det ska finnas mekanismer för autentisering av källan till anmälan.

4. Det offentliggörande av information som avses i artikel 6 ska göras på ett sätt som säkerställer snabb tillgång till information på ett icke-diskriminerande sätt. Denna information ska läggas ut på en central webbplats som drivs eller övervakas av den relevanta behöriga myndigheten. De behöriga myndigheterna ska meddela Esma adressen till den webbplatsen, och Esma ska i sin tur placera en länk till alla sådana centrala webbplatser på sin egen webbplats.

5. För att säkerställa en samstämmig tillämpning av denna artikel ska Esma utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn om de uppgifter som ska lämnas för tillämpningen av punkt 1.

Esma ska lämna dessa förslag till tekniska standarder för tillsyn till kommissionen senast den 31 mars 2012.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket, i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1095/2010.

6. För att säkerställa enhetliga villkor för tillämpningen av punkt 4 ska Esma utarbeta förslag till tekniska standarder för genomförande som anger hur informationen får offentliggöras.

Esma ska lämna dessa förslag till tekniska standarder för genomförande till kommissionen senast den 31 mars 2012.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta de förslag till tekniska standarder för genomförande som avses i första stycket, i enlighet med artikel 15 i förordning (EU) nr 1095/2010.

Artikel 10

Tillämpning av kraven på anmälan och offentliggörande

Kraven på anmälan och offentliggörande enligt artiklarna 5, 6, 7 och 8 gäller för fysiska eller juridiska personer som har sitt hemvist eller är etablerade i unionen eller i ett tredjeland.

Artikel 11

Information som ska lämnas till Esma

1. De behöriga myndigheterna ska varje kvartal lämna information i sammanfattad form till Esma om korta nettopositioner i emitterat aktiekapital och emitterade statspapper och om positioner utan täckning i statskreditswappar för vilka de är den relevanta behöriga myndigheten och beträffande vilka de tar emot anmälningar i enlighet med artiklarna 5, 7 och 8.

2. För att fullgöra sina uppgifter enligt denna förordning får Esma när som helst begära ytterligare information från en relevant behörig myndighet om korta nettopositioner i emitterat aktiekapital och emitterat statspapper eller om positioner utan täckning i statskreditswappar.

Den behöriga myndigheten ska lämna den begärda informationen till Esma senast inom sju kalenderdagar. Vid ogynnsamma händelser eller utvecklingar som utgör ett allvarligt hot mot den finansiella stabiliteten eller marknadsförtroendet i den berörda medlemsstaten eller i en annan medlemsstat ska den behöriga myndigheten tillhandahålla Esma den begärda informationen baserad på anmälningskraven enligt artiklarna 5, 7 och 8 inom 24 timmar.

3. För att säkerställa en samstämmig tillämpning av denna artikel ska Esma utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn som specificerar de uppgifter som ska lämnas i enlighet med punkterna 1 och 2.

Esma ska lämna dessa förslag till tekniska standarder för tillsyn till kommissionen senast den 31 mars 2012.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket, i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1095/2010.

4. För att säkerställa enhetliga villkor för tillämpningen av punkt 1 ska Esma utarbeta förslag till tekniska standarder för genomförande som fastställer formatet för de uppgifter som ska lämnas i enlighet med punkterna 1 och 2.

Esma ska lämna dessa förslag till tekniska standarder för genomförande till kommissionen senast den 31 mars 2012.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta de förslag till tekniska standarder för genomförande som avses i första stycket, i enlighet med artikel 15 i förordning (EU) nr 1095/2010.

KAPITEL III

BLANKNINGAR UTAN TÄCKNING

Artikel 12

Restriktioner för blankningar av aktier utan täckning

1. En fysisk eller juridisk person får utföra en blankning av en aktie som är upptagen till handel på en handelsplats endast om ett av följande villkor är uppfyllda:

a) den fysiska eller juridiska personen har lånat aktien eller har vidtagit alternativa åtgärder som leder till liknande rättslig verkan,

- b) den fysiska eller juridiska personen har avtalat om att låna aktien eller har en annan definitivt verkställbar fordran enligt avtal eller förmögenhetsrätt om överföring av äganderätt av ett motsvarande antal värdepapper av samma klass så att avvecklingen kan ske på rätt dag,
- c) den fysiska eller juridiska personen har en överenskommelse med en tredje part enligt vilken den tredje parten har bekräftat att aktien har lokaliserats och har vidtagit nödvändiga åtgärder gentemot tredje parter som krävs för att den fysiska eller juridiska personen ska ha en rimlig anledning att tro att avvecklingen kan ske på rätt dag.

2. För att säkerställa enhetliga villkor för tillämpningen av punkt 1 ska Esma utarbeta förslag till tekniska standarder för genomförande som fastställer de typer av avtal, överenskommelser eller åtgärder som ger tillräckliga garantier för att aktien kommer att vara tillgänglig för avveckling. När Esma fastställer vilka åtgärder som är nödvändiga för att rimligen kunna förvänta sig att avvecklingen kan ske på rätt dag, ska den bland annat beakta intradagshandel och aktiernas likviditet.

Esma ska lämna dessa förslag till tekniska standarder för genomförande till kommissionen senast den 31 mars 2012.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta de tekniska standarder för genomförande som avses i första stycket, i enlighet med artikel 15 i förordning (EU) nr 1095/2010.

Artikel 13

Restriktioner för blankningar av statspapper utan täckning

1. En fysisk eller juridisk person får utföra en blankning av ett statspapper endast om ett av följande villkor är uppfyllda:

- a) Den fysiska eller juridiska personen har lånat statspapperet, eller har vidtagit alternativa åtgärder som leder till liknande rättslig verkan.
- b) Den fysiska eller juridiska personen har avtalat om att låna statspapperet eller har en annan definitivt verkställbar fordran enligt avtal eller förmögenhetsrätt om överföring av äganderätt av ett motsvarande antal värdepapper av samma klass så att avvecklingen kan ske på rätt dag.
- c) Den fysiska eller juridiska personen har en överenskommelse med en tredje part enligt vilken den tredje parten har bekräftat att statspapperet har lokaliserats eller annars har en rimlig anledning att tro att avvecklingen kan genomföras på rätt dag.

2. Restriktionerna i punkt 1 gäller inte om transaktionen är ägnad att skydda en lång position i en emittents skuldinstrument och prissättningen av skuldinstrumentet har en hög korrelation med prissättningen på aktuellt statspapper.

3. Om statspapperets likviditet understiger det tröskelvärde som fastställs i enlighet med de metoder som avses i punkt 4, får den relevanta behöriga myndigheten tillfälligt upphäva restriktionerna i punkt 1. Innan den relevanta behöriga myndigheten upphäver de restriktionerna ska den anmäla förslaget om upphävande till Esma och de andra behöriga myndigheterna.

Ett upphävande ska inledningsvis gälla för en period av högst sex månader räknat från dagen för dess offentliggörande på den relevanta behöriga myndighetens webbplats. Upphävandet får förlängas med perioder på högst sex månader om skälen för upphävandet kvarstår. Om upphävandet inte förlängs i slutet av den inledande perioden eller en efterföljande period ska det automatiskt upphöra att gälla.

Inom 24 timmar efter underrättelsen från den relevanta behöriga myndigheten ska Esma på grundval av punkt 4 avge ett utlåtande om upphävanden eller förlängningar som anmälts. Utlåtandet ska offentliggöras på Esmas webbplats.

4. Kommissionen ska anta delegerade akter i enlighet med artikel 42, och däri ange parametrarna och metoderna för beräkning av det tröskelvärde för likviditet som avses i punkt 3 i den här artikeln när det gäller emitterade statspapper.

Parametrarna och metoderna för medlemsstaternas beräkning av tröskelvärdet ska fastställas så att tröskelvärdet, när den uppnås, motsvarar en betydande minskning i förhållande till den genomsnittliga likviditetsnivån för det berörda statspapperet.

Tröskelvärdet ska fastställas på grundval av objektiva kriterier som specifikt ska avse den berörda marknaden för statspapper, inbegripet det totala beloppet för utestående emitterade statspapper för varje emittent av statspapper.

5. För att säkerställa enhetliga villkor för tillämpningen av punkt 1 får Esma utarbeta förslag till tekniska standarder för genomförande som anger de typer av avtal eller överenskommelser som ger tillräckliga garantier för att statspapperet kommer att vara tillgängligt för avveckling. Esma ska särskilt beakta behovet av att bevara likviditeten på marknaderna, särskilt på marknaderna för statsobligationer och repomarknaderna för statsobligationer.

Esma ska överlämna sina förslag till tekniska standarder för genomförande till kommissionen senast den 31 mars 2012.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta de tekniska standarder för genomförande som avses i första stycket, i enlighet med artikel 15 i förordning (EU) nr 1095/2010.

Artikel 14

Restriktioner för statskreditswappar utan täckning

1. En fysisk eller juridisk person får utföra en statskreditswappstransaktion endast om transaktionen inte leder till en position utan täckning i en statskreditswapp som avses i artikel 4.

2. En behörig myndighet får tillfälligt upphäva de restriktioner som avses i punkt 1, när den har objektiva skäl att tro att dess marknad för statspapper inte fungerar tillfredsställande och att sådana restriktioner kan ha en negativ inverkan på marknaden för statskreditswappar, särskilt genom att öka statliga emittenters lånekostnader eller påverka deras möjligheter att emittera nya lån. Dessa skäl ska baseras på följande indikatorer:

- a) en hög eller ökande räntesats för statsskulden,
- b) en ökande räntedifferens för statsskulden jämfört med statskulden hos andra statliga emittenter,
- c) en ökande differens för statskreditswappar jämfört med den egna kurvan och med andra statliga emittenter,
- d) den tid det tar för priset på statsskulden att återvända till sin ursprungliga jämviktsnivå efter en stor transaktion,
- e) vilka statsskuldbelopp som kan erbjudas till handel.

Den behöriga myndigheten får också använda andra indikatorer än de som anges i första stycket a–e.

Innan den relevanta behöriga myndigheten upphäver restriktioner enligt den här artikeln ska den anmäla förslaget om upphävande och de skäl som det grundar sig på till Esma och de andra behöriga myndigheterna.

Ett upphävande ska inledningsvis gälla för en period på högst tolv månader räknat från dagen för dess offentliggörande på den relevanta behöriga myndighetens webbplats. Upphävandet får förlängas med perioder på högst sex månader om skälen för upphävandet kvarstår. Om upphävandet inte förlängs i slutet av den inledande perioden eller en efterföljande period ska det automatiskt upphöra att gälla.

Inom 24 timmar efter underrättelsen från den relevanta behöriga myndigheten ska Esma avge ett utlåtande om det avsedda upphävandet eller dess förlängning, oberoende av om den behöriga myndigheten har baserat sitt upphävande på indikatorerna i första stycket a–e eller på andra indikatorer. När det avsedda upphävandet eller den avsedda förlängningen av ett upphävande baserar sig på andra stycket ska detta utlåtande också innehålla en utvärdering av de indikatorer som den behöriga myndigheten har använt. Utlåtandet ska offentliggöras på Esmas webbplats.

Artikel 15

Buy-in-förfaranden

1. En central motpart i en medlemsstat som tillhandahåller avvecklingstjänster för aktier ska se till att det finns rutiner som uppfyller samtliga följande krav:

- a) Om en fysisk eller juridisk person som säljer aktier inte kan leverera aktierna för avveckling inom fyra handelsdagar efter den dag då avvecklingen ska äga rum, ska förfaranden automatiskt starta som innebär att aktierna köps in så att de kan levereras för avveckling.
- b) Om det inte är möjligt att köpa in aktierna för leverans ska ett belopp betalas till köparen som baseras på värdet av de aktier som skulle ha levererats på leveransdagen plus ett belopp som ersättning för skador som köparen åsamkats på grund av den uteblivna avvecklingen.
- c) Den fysiska eller juridiska person som inte fullgjort sin leveransskyldighet betalar ersättning för alla belopp som betalats enligt leden a och b.

2. En central motpart i en medlemsstat som tillhandahåller avvecklingstjänster för aktier ska se till att det finns rutiner som säkerställer att en fysisk eller juridisk person som säljer aktier och underlåter att leverera aktierna för avveckling på rätt dag måste göra dagliga betalningar för varje dag som avvecklingen uteblir.

De dagliga betalningarna ska vara tillräckligt höga för att avskräcka andra fysiska eller juridiska personer som underlåter att avveckla.

KAPITEL IV

UNDANTAG

Artikel 16

Undantag om huvudhandelsplatsen finns i ett tredjeland

1. Artiklarna 5, 6, 12 och 15 ska inte tillämpas på aktier i ett företag som tas upp till handel på en handelsplats i unionen om huvudhandelsplatsen för handeln med aktierna finns i ett tredjeland.

2. Den relevanta behöriga myndigheten för ett företags aktier som är upptagna för handel på en handelsplats i unionen och en handelsplats i ett tredjeland ska åtminstone vartannat år bestämma om huvudhandelsplatsen för handeln med dessa aktier finns i ett tredjeland.

Den relevanta behöriga myndigheten ska underrätta Esma om alla sådana aktier vars huvudhandelsplats befunnits ligga i ett tredjeland.

Esma ska vartannat år offentliggöra en förteckning över aktier vars huvudhandelsplats finns i ett tredjeland. Förteckningen ska gälla under en period av två år.

3. För att säkerställa en samstämmig tillämpning av denna artikel ska Esma utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn som anger metoden för att beräkna omsättningen för att fastställa huvudhandelsplatsen för handeln med en aktie.

Esma ska lämna dessa förslag till tekniska standarder för tillsyn till kommissionen senast den 31 mars 2012.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket, i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1095/2010.

4. För att säkerställa enhetliga villkor för tillämpningen av punkterna 1 och 2 ska Esma utarbeta förslag till tekniska standarder för genomförande för att ange följande:

- På vilken dag och för vilken period som alla beräkningar för att bestämma huvudhandelsplatsen för en aktie ska göras.
- Den senaste dag då den relevanta behöriga myndigheten ska underrätta Esma om de aktier vilkas huvudhandelsplats finns i ett tredjeland.
- Den dag från vilken förteckningen ska börja gälla efter det att den offentliggjorts av Esma.

Esma ska lämna dessa förslag till tekniska standarder för genomförande till kommissionen senast den 31 mars 2012.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta de tekniska standarder för genomförande som avses i första stycket, i enlighet med artikel 15 i förordning (EU) nr 1095/2010.

Artikel 17

Undantag för marketmakerfunktion och primärmarknadsoperationer

1. Artiklarna 5, 6, 7, 12, 13 och 14 ska inte tillämpas på transaktioner som genomförs på grund av marketmakerfunktioner.

2. Kommissionen får i enlighet med det förfarande som avses i artikel 44.2 fatta beslut som fastställer att regelverket och tillsynen i ett tredjeland säkerställer att en marknad som är godkänd i det tredjelandet uppfyller rättsligt bindande krav som för tillämpningen av det undantag som anges i punkt 1 är likvärdigt med kraven i avdelning III i direktiv 2004/39/EG, i

Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG av den 28 januari 2003 om insiderhandel och otillbörlig marknadspåverkan (marknadsmissbruk) ⁽¹⁾ och i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/109/EG om harmonisering av insynskraven angående upplysningar om emittenter vars värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad ⁽²⁾, och är föremål för effektiv övervakning och tillsyn i det tredjelandet.

Regelverket och tillsynen i ett tredjeland får anses vara likvärdigt om det tredjelandets:

- marknader är föremål för auktorisering och för fortlopande effektiv tillsyn och efterlevnadskontroll,
- marknader har tydliga och transparenta regler om upptagande av värdepapper för handel så att handeln med dessa värdepapper kan ske på ett rättvist, välordnat och effektivt sätt, och att värdepapperen är fritt överlåtbara,
- värdepappersemittenter är föremål för regelbundna och kontinuerliga informationskrav som garanterar ett högt investerarskydd, och
- marknadstransparens och -integritet säkras genom förebyggande av marknadsmissbruk i form av insiderhandel och otillbörlig marknadspåverkan.

3. Artiklarna 7, 13 och 14 är inte tillämpliga på verksamheter som bedrivs av en fysisk eller juridisk person som handlar som godkänd primary dealer enligt ett avtal med en statlig emittent, som handlar i eget namn för ett finansiellt instrument avseende primär- eller sekundärmarknadsoperationer i statspapperet.

4. Artiklarna 5, 6, 12, 13 och 14 i den här förordningen är inte tillämpliga på en fysisk eller juridisk person som genomför en blankning av ett värdepapper eller har en kort nettoposition i samband med genomförande av en stabiliseringsåtgärd enligt kapitel III i kommissionens förordning (EG) nr 2273/2003 av den 22 december 2003 om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG när det gäller undantag för återköpsprogram och stabilisering av finansiella instrument ⁽³⁾.

5. Det undantag som avses i punkt 1 är endast tillämpligt om den berörda fysiska eller juridiska personen skriftligen har anmält till den behöriga myndigheten i sin hemmedlemsstat att den avser att utnyttja undantaget. Anmälan ska göras senast trettio kalenderdagar innan den berörda fysiska eller juridiska personen avser att utnyttja undantaget för första gången.

⁽¹⁾ EUT L 96, 12.4.2003, s. 16.

⁽²⁾ EUT L 390, 31.12.2004, s. 38.

⁽³⁾ EUT L 336, 23.12.2003, s. 33.

6. Det undantag som avses i punkt 3 är endast tillämpligt om den godkända primary dealern, i fråga om de avsedda statspapperen, skriftligen har anmält till den relevanta behöriga myndigheten att denne avser att utnyttja undantaget. Anmälan ska göras senast trettio kalenderdagar innan den berörda fysiska eller juridiska personen avser att utnyttja undantaget för första gången.

7. Den behöriga myndighet som avses i punkterna 5 och 6 får förbjuda användningen av undantaget om den anser att den fysiska eller juridiska personen inte uppfyller villkoren för undantaget. Ett förbud ska införas inom den period på trettio kalenderdagar som avses i punkterna 5 och 6 eller därefter om den behöriga myndigheten får veta att den fysiska eller juridiska personens förhållanden har ändrats så att personen inte längre uppfyller villkoren för undantaget.

8. En enhet i tredjeland som inte är godkänd i unionen ska sända den anmälan som avses i punkterna 5 och 6 till den behöriga myndigheten för den huvudhandelsplats i unionen där den handlar.

9. En fysisk eller juridisk person som har lämnat en anmälan enligt punkt 5 ska så snart som möjligt skriftligen underrätta den behöriga myndigheten i sin hemmedlemsstat om alla förändringar som påverkar den personens rätt att utnyttja undantaget, eller om att den personen inte längre önskar utnyttja undantaget.

10. En fysisk eller juridisk person som har lämnat en anmälan enligt punkt 6 ska, i fråga om de avsedda statspapperen, så snart som möjligt skriftligen underrätta den relevanta behöriga myndigheten om alla förändringar som påverkar den personens rätt att utnyttja undantaget, eller om att den personen inte längre önskar utnyttja undantaget.

11. Den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten får skriftligen begära information från en fysisk eller juridisk person som utnyttjar det undantag som anges i punkt 1, 3 eller 4 om innehavet av korta positioner eller verksamheter som bedrivs enligt undantaget. Den fysiska eller juridiska personen ska lämna den begärda informationen senast fyra kalenderdagar efter det att begäran framställdes.

12. En behörig myndighet ska underrätta Esma inom två veckor efter anmälan i enlighet med punkt 5 eller 9 om alla marknadsgaranter och i enlighet med punkt 6 eller 10 om godkända primary dealers som använder undantaget och om alla marknadsgaranter och godkända primary dealers som inte längre använder undantaget.

13. Esma ska på sin webbplats offentliggöra och uppdatera en förteckning över marknadsgaranter och godkända primary dealers som använder undantaget.

14. En anmälan i enlighet med denna artikel får göras av en person till en behörig myndighet eller av en behörig myndighet

till Esma när som helst under den period på sextio kalenderdagar som infaller före den 1 november 2012.

KAPITEL V

DE BEHÖRIGA MYNDIGHETERNAS OCH ESMAS BEFOGENHETER ATT INGRIPA

AVSNITT 1

De behöriga myndigheternas befogenheter

Artikel 18

Anmälan och offentliggörande under exceptionella omständigheter

1. Om inte annat följer av artikel 22 får en behörig myndighet kräva att fysiska eller juridiska personer som har korta nettopositioner i ett visst finansiellt instrument eller en klass av finansiella instrument anmäler det eller offentliggör information om positionen när positionen uppnår eller sjunker under ett tröskelvärde för anmälan som fastställts av den behöriga myndigheten och om

a) ogynnsamma händelser eller en ogynnsam utveckling utgör ett allvarigt hot mot den finansiella stabiliteten eller marknadsförtroendet i den berörda medlemsstaten eller i en eller flera andra medlemsstater, och

b) åtgärden är nödvändig för att avvärja hotet och inte kommer att få någon negativ inverkan på de finansiella marknadernas effektivitet som inte står i proportion till fördelarna med åtgärden.

2. Punkt 1 i den här artikeln är inte tillämplig på finansiella instrument för vilka transparens redan krävs enligt artiklarna 5–8. En åtgärd i enlighet med punkt 1 i den här artikeln får gälla under de förhållanden eller vara föremål för de undantag som anges av den behöriga myndigheten. Undantag får i synnerhet anges för marketmakerfunktioner och primärmarknadsaktiviteter.

Artikel 19

Anmälan från utlänare under exceptionella omständigheter

1. Om inte annat följer av artikel 22 får en behörig myndighet vidta den åtgärd som avses i punkt 2 i den här artikeln, om

a) ogynnsamma händelser eller en ogynnsam utveckling utgör ett allvarigt hot mot den finansiella stabiliteten eller marknadsförtroendet i den berörda medlemsstaten eller i en eller flera andra medlemsstater, och

b) åtgärden är nödvändig för att avvärja hotet och inte kommer att få någon negativ inverkan på de finansiella marknadernas effektivitet som inte står i proportion till fördelarna med åtgärden.

2. En behörig myndighet får lägga fysiska eller juridiska personer som sysslar med utlåning av specifika finansiella instrument eller klasser av finansiella instrument att anmäla varje betydande ökning av de avgifter som begärs för sådan utlåning.

Artikel 20

Restriktioner för blankning och liknande transaktioner under exceptionella omständigheter

1. Om inte annat följer av artikel 22 får en behörig myndighet vidta en eller flera av de åtgärder som avses i punkt 2 i den här artikeln, om

a) ogynnsamma händelser eller en ogynnsam utveckling utgör ett allvarligt hot mot den finansiella stabiliteten eller marknadsförtroendet i den berörda medlemsstaten eller i en eller flera andra medlemsstater, och

b) åtgärden är nödvändig för att avvärja hotet och inte kommer att få någon negativ inverkan på de finansiella marknadernas effektivitet som inte står i proportion till fördelarna med åtgärden.

2. En behörig myndighet får förbjuda eller införa villkor för fysiska eller juridiska personer som utför

a) en blankning, eller

b) en annan transaktion än en blankning som skapar eller avser ett finansiellt instrument och där en av effekterna av transaktionen är att ge den fysiska eller juridiska personen en ekonomisk fördel om priset eller värdet av ett annat finansiellt instrument sjunker.

3. En åtgärd som vidtagits enligt punkt 2 kan gälla transaktioner i alla finansiella instrument, finansiella instrument av en viss klass eller vissa finansiella instrument. Åtgärden kan gälla under de förhållanden eller vara föremål för de undantag som anges av den behöriga myndigheten. Undantag kan i synnerhet anges för marketmakerfunktioner och primärmarknadsaktiviteter.

Artikel 21

Restriktioner för statskreditswapptransaktioner under exceptionella omständigheter

1. Om inte annat följer av artikel 22 får en behörig myndighet begränsa möjligheten för fysiska eller juridiska personer att inleda statskreditswapptransaktioner eller begränsa värdet av statskreditswapppositioner som personer har tillåtelse att ingå, om

a) ogynnsamma händelser eller en ogynnsam utveckling utgör ett allvarligt hot mot den finansiella stabiliteten eller marknadsförtroendet i den berörda medlemsstaten eller i en eller flera andra medlemsstater, och

b) åtgärden är nödvändig för att avvärja hotet och inte kommer att få någon negativ inverkan på de finansiella marknadernas effektivitet som inte står i proportion till fördelarna med åtgärden.

2. En åtgärd som vidtas enligt punkt 1 får gälla statskreditswapptransaktioner av en viss klass eller enskilda statskreditswapptransaktioner. Åtgärden får gälla under de förhållanden eller vara föremål för de undantag som anges av den behöriga myndigheten. Undantag kan i synnerhet anges för marketmakerfunktioner och primärmarknadsaktiviteter.

Artikel 22

Åtgärder av andra behöriga myndigheter

Om inte annat följer av artikel 26 får en behörig myndighet, när det gäller finansiella instrument för vilka myndigheten inte är den relevanta behöriga myndigheten, endast införa eller förlänga en åtgärd i enlighet med artikel 18, 19, 20 eller 21 med tillstånd från den relevanta behöriga myndigheten.

Artikel 23

Befogenhet att tillfälligt begränsa blankning av finansiella instrument vid betydande prisfall

1. Om priset på ett finansiellt instrument på en handelsplats på en enda handelsdag har sjunkit avsevärt jämfört med slutkursen på den handelsplatsen den föregående handelsdagen, ska den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten för den handelsplatsen överväga om det är lämpligt att förbjuda eller begränsa fysiska eller juridiska personer från att utföra en blankning av det finansiella instrumentet på den handelsplatsen eller på annat sätt begränsa transaktionerna i det finansiella instrumentet på den handelsplatsen för att förhindra ett okontrollerat prisfall för det finansiella instrumentet.

Om den behöriga myndigheten enligt första stycket anser att det är lämpligt, ska myndigheten om det gäller en aktie eller ett skuldinstrument förbjuda eller begränsa fysiska och juridiska personer att utföra blankningar på den handelsplatsen, eller om det gäller någon annan typ av finansiellt instrument, begränsa transaktioner i det finansiella instrumentet på den handelsplatsen, för att förhindra ett okontrollerat prisfall för det finansiella instrumentet.

2. Åtgärden i punkt 1 ska gälla under en tid som inte får vara längre än fram till utgången av handelsdagen efter den handelsdag vid vilken prisfallet inträffade. Om det, vid slutet av den påföljande handelsdagen som följer efter handelsdagen vid vilken prisfallet inträffar, trots de åtgärder som har vidtagits, sker ett ytterligare avsevärt prisfall med ett värde som motsvarar åtminstone hälften av det belopp som anges i punkt 5 på det finansiella instrumentet jämfört med slutkursen den första handelsdagen, får den behöriga myndigheten förlänga åtgärden ytterligare, dock inte längre än två handelsdagar efter den andra handelsdagen.

3. Åtgärden i punkt 1 ska gälla under de förhållanden eller vara föremål för de undantag som anges av den behöriga myndigheten. Undantag får i synnerhet anges för att tillämpas för markettakerfunktioner och primärmarknadsaktiviteter.

4. När priset på ett finansiellt instrument på en handelsplats under en enda handelsdag sjunker med det värde som avses i punkt 5, ska den behöriga myndigheten i den handelsplatsens hemmedlemsstat meddela Esmas om det beslut som har fattats i enlighet med punkt 1 senast 2 timmar efter den handelsdagens slut. Esmas ska omedelbart informera de behöriga myndigheterna i de hemmedlemsstater vilkas handelsplatser bedriver handel med samma finansiella instrument.

Om en behörig myndighet motsätter sig en åtgärd som vidtagits av en annan behörig myndighet avseende ett finansiellt instrument som är upptaget till handel på olika handelsplatser som regleras av olika behöriga myndigheter, får Esmas bistå dessa myndigheter med att komma fram till en överenskommelse, i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1095/2010.

Medlingen ska vara avslutad före midnatt vid slutet av samma handelsdag. Om de relevanta behöriga myndigheterna inte kan komma fram till en överenskommelse inom medlingsfristen, får Esmas fatta ett beslut i enlighet med artikel 19.3 i förordning (EU) nr 1095/2010. Beslutet ska fattas innan nästa handelsdag öppnas.

5. Fallet i värde ska vara minst 10 procent när det gäller en likvid aktie enligt definitionen i artikel 22 i förordning (EG) nr 1287/2006, och för icke-likvida aktier och andra klasser av finansiella instrument ett värde som ska anges av kommissionen.

6. Esmas får avge och till kommissionen sända ett utlåtande om anpassning av de tröskelvärden som avses i punkt 5, med beaktande av utvecklingen på finansmarknaderna.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 42 om ändring av de tröskelvärden som avses i punkt 5 i den här artikeln, med beaktande av utvecklingen på finansmarknaderna.

7. Kommissionen ska anta delegerade akter i enlighet med artikel 42 i vilka det anges vad som är ett avsevärt prisfall för andra finansiella instrument än likvida aktier, och därvid beakta de särskilda egenskaperna hos varje klass av finansiella instrument och skillnaderna i volatilitet.

8. För att säkerställa en samstämmig tillämpning av denna artikel ska Esmas utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn som anger metoden för att beräkna värdefallet på 10 procent för likvida aktier och det värdefall som anges av kommissionen i enlighet med punkt 7.

Esmas ska lämna förslag till dessa tekniska standarder för tillsyn till kommissionen senast den 31 mars 2012.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket, i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1095/2010.

Artikel 24

Restriktionsperioder

En åtgärd som vidtas enligt artikel 18, 19, 20 eller 21 ska gälla under en inledande period om högst tre månader från dagen för offentliggörandet av tillkännagivandet enligt artikel 25.

Åtgärden får förlängas för ytterligare perioder om högst tre månader om skälen för att vidta åtgärden fortfarande är tillämpliga. Om en åtgärd inte förlängs i slutet av en sådan period om tre månader ska den automatiskt upphöra att gälla.

Artikel 25

Tilkännagivande av restriktioner

1. En behörig myndighet ska på sin webbplats offentliggöra ett tillkännagivande om alla beslut om att införa eller förlänga någon av de åtgärder som avses i artiklarna 18–23.

2. Tilkännagivandet ska minst innehålla information om

a) de åtgärder som införs, inbegripet de instrument och de klasser av transaktioner som de gäller och hur länge åtgärderna ska pågå,

b) varför den behöriga myndigheten anser att det är nödvändigt att införa åtgärderna, inbegripet bevis som underbygger dessa skäl.

3. En åtgärd enligt artiklarna 18–23 ska träda i kraft när tillkännagivandet har offentliggjorts eller vid en tidpunkt som anges i tillkännagivandet efter dess offentliggörande och ska endast gälla för transaktioner som inleds efter det att åtgärden träder i kraft.

Artikel 26

Anmälan till Esmas och andra behöriga myndigheter

1. Innan en behörig myndighet inför eller förlänger en åtgärd enligt artikel 18, 19, 20 eller 21 och innan en behörig myndighet inför en restriktion enligt artikel 23 ska den underrätta Esmas och de andra behöriga myndigheterna om den planerade åtgärden.

2. Anmälan ska innehålla uppgifter om de planerade åtgärderna, de klasser av finansiella instrument och transaktioner som de ska tillämpas på, bevis som underbygger skälen för dessa åtgärder och när åtgärderna ska träda i kraft.

3. Anmälan av ett förslag om att inleda eller förlänga en åtgärd enligt artikel 18, 19, 20 eller 21 ska göras minst 24 timmar innan åtgärden är avsedd att träda i kraft eller förlängas. Under exceptionella omständigheter får en behörig myndighet göra en anmälan mindre än 24 timmar innan åtgärden ska träda i kraft om det inte är möjligt att ge 24 timmars varsel. En anmälan avseende en restriktion enligt artikel 23 ska göras innan åtgärden är avsedd att träda i kraft.

4. En behörig myndighet som mottar en anmälan enligt denna artikel får vidta åtgärder enligt artiklarna 18–23 i den medlemsstaten när den anser att åtgärden är nödvändig för att hjälpa den behöriga myndighet som gjort anmälan. Den behöriga myndighet som tar emot anmälan ska även lämna anmälan i enlighet med punkterna 1–3 om den planerar att vidta åtgärder.

AVSNITT 2

Esmas befogenheter

Artikel 27

Esmas samordning

1. Esma ska underlätta och samordna de åtgärder som vidtas av de behöriga myndigheterna enligt avsnitt 1. Esma ska särskilt se till att de åtgärder som de behöriga myndigheterna vidtar enligt avsnitt 1 är samstämda, särskilt i fråga om när det är nödvändigt att använda befogenheterna att ingripa enligt avsnitt 1, åtgärdernas beskaffenhet samt tidpunkten för deras ikraftträdande och deras varaktighet.

2. Efter att ha tagit emot en anmälan enligt artikel 26 av en åtgärd som ska införas eller förlängas enligt artikel 18, 19, 20 eller 21, ska Esma inom 24 timmar avge ett utlåtande om huruvida man anser att åtgärden eller den planerade åtgärden är nödvändig för att hantera de exceptionella omständigheterna. I utlåtandet ska Esma ange om Esma anser att det har uppstått ogynnsamma händelser eller utvecklingar som utgör ett allvarligt hot mot den finansiella stabiliteten eller marknadsförordet i en eller flera medlemsstater, om åtgärden eller den föreslagna åtgärden är lämplig och proportionell för att avvärja hotet och om den föreslagna varaktigheten av åtgärden är berättigad. Om Esma anser att det krävs att andra behöriga myndigheter vidtar åtgärder för att avvärja hotet ska man också ange detta i utlåtandet. Utlåtandet ska offentliggöras på Esmas webbplats.

3. Om en behörig myndighet planerar att vidta eller vidtar åtgärder i strid med Esmas utlåtande enligt punkt 2 eller avstår från att vidta åtgärder i strid med Esmas utlåtande enligt den punkten ska myndigheten inom 24 timmar efter mottagandet av Esmas utlåtande på sin webbplats offentliggöra ett tillkännagivande med en fullständig motivering av beslutet. När en sådan situation uppstår ska Esma kontrollera huruvida villkoren är uppfyllda och huruvida det är ett lämpligt tillfälle att använda dess befogenheter att ingripa enligt artikel 28.

4. Esma ska regelbundet och under alla omständigheter minst var tredje månad se över en åtgärd som vidtagits enligt denna artikel. Om åtgärden inte förnyas i slutet av en sådan tremånadsperiod ska den automatiskt upphöra att gälla.

Artikel 28

Esmas befogenheter att ingripa under exceptionella omständigheter

1. I enlighet med artikel 9.5 i förordning (EU) nr 1095/2010 ska Esma, om inte annat följer av punkt 2 i den här artikeln, antingen:

- a) kräva att fysiska eller juridiska personer som har korta nettopositioner i ett visst finansiellt instrument eller en klass av finansiella instrument anmäler den till en behörig myndighet eller offentliggör information om denna position, eller
- b) förbjuda, eller införa villkor för, fysiska eller juridiska personers utförande av en blankning eller en transaktion som skapar eller avser ett finansiellt instrument, med undantag för sådana finansiella instrument som avses i artikel 1.1 c, där effekten eller en av effekterna av transaktionen är att ge den fysiska eller juridiska personen en ekonomisk fördel om priset på eller värdet av ett annat finansiellt instrument sjunker.

En åtgärd får gälla under särskilda förhållanden eller vara föremål för undantag som anges av Esma. Undantag kan i synnerhet anges för marketmakerfunktioner och primärmarknadsaktiviteter.

2. Esma ska fatta beslut enligt punkt 1 endast om:

- a) de åtgärder som förtecknas i punkt 1 a och 1 b avvärjer ett hot mot de finansiella marknadernas korrekta funktion och integritet eller mot stabiliteten i hela eller en del av unionens finansiella system och det finns gränsöverskridande konsekvenser, och
- b) ingen behörig myndighet har vidtagit åtgärder för att avvärja hotet eller en eller flera av de behöriga myndigheterna har vidtagit åtgärder som inte i tillräcklig utsträckning avvärjer hotet.

3. Om Esma vidtar de åtgärder som avses i punkt 1 ska Esma beakta i vilken utsträckning åtgärden

- a) i betydande grad avvärjer hotet mot de finansiella marknadernas korrekta funktion och integritet eller mot stabiliteten i hela eller en del av unionens finansiella system eller i betydande grad förbättrar de behöriga myndigheternas möjlighet att övervaka hotet,

- b) inte skapar risk för regelarbitrage,
- c) inte har en skadlig effekt på de finansiella marknadernas effektivitet, inbegripet genom att minska likviditet på marknaderna, eller skapa osäkerhet för marknadsaktörerna som inte står i proportion till fördelarna med åtgärden.

Om en eller flera behöriga myndigheter har vidtagit en åtgärd enligt artikel 18, 19, 20 eller 21, får Esma vidta någon av de åtgärder som avses i punkt 1 i den här artikeln utan att utfärda det utlåtande som föreskrivs i artikel 27.

4. Innan Esma beslutar om att införa eller förlänga en åtgärd som avses i punkt 1 ska Esma samråda med Europeiska systemrisknämnden och, om så är lämpligt, med andra behöriga myndigheter.

5. Innan Esma beslutar om att införa eller förlänga en åtgärd som avses i punkt 1 ska Esma underrätta de relevanta behöriga myndigheterna om vilken åtgärd som planeras. Anmälan ska innehålla uppgifter om de planerade åtgärderna, den klass av finansiella instrument och transaktioner som de ska tillämpas på, bevis som underbygger skälen för dessa åtgärder och när åtgärderna ska träda i kraft.

6. Anmälan ska göras minst 24 timmar innan åtgärden ska träda i kraft eller förlängas. Under exceptionella omständigheter får Esma göra en anmälan mindre än 24 timmar innan åtgärden ska träda i kraft om det inte är möjligt att ge 24 timmars varsel.

7. Esma ska på sin webbplats offentliggöra ett tillkännagivande av alla beslut om att införa eller förlänga en åtgärd som avses i punkt 1. Tillkännagivandet ska åtminstone innehålla:

- a) de åtgärder som införs, inbegripet de instrument och de klasser av transaktioner som de gäller och hur länge åtgärderna ska pågå, och
- b) skälen till varför Esma anser att det är nödvändigt att införa åtgärderna, inbegripet bevis som underbygger dessa skäl.

8. Efter det att Esma har beslutat om att införa eller förlänga en åtgärd som avses i punkt 1 ska Esma omedelbart underrätta de behöriga myndigheterna om de vidtagna åtgärderna.

9. En åtgärd ska träda i kraft när tillkännagivandet offentliggjorts på Esmas webbplats eller vid en tidpunkt som anges i tillkännagivandet efter dess offentliggörande och får endast gälla för transaktioner som utförs efter det att åtgärden trätt i kraft.

10. Esma ska ompröva de åtgärder som avses i punkt 1 med lämpliga intervall och åtminstone var tredje månad. Om åtgärden inte förlängs i slutet av en sådan period om tre månader ska den automatiskt upphöra att gälla. Punkterna 2–9 ska tillämpas på förlängning av åtgärderna.

11. En åtgärd som Esma antar enligt denna artikel ska ha företräde framför tidigare åtgärder som vidtagits av en behörig myndighet enligt avsnitt 1.

Artikel 29

Esmas befogenheter i krisituationer i samband med statspapper

I en krisituation i samband med statspapper eller statskredit-svappar ska artiklarna 18 och 38 i förordning (EU) nr 1095/2010 tillämpas.

Artikel 30

Närmare angivande av ogynnsamma händelser eller ogynnsam utveckling

Kommissionen ska ges befogenhet att i enlighet med artikel 42 anta delegerade akter som specificerar kriterier och faktorer som ska beaktas av de behöriga myndigheterna och Esma för att fastställa när de ogynnsamma händelser eller utvecklingar som avses i artiklarna 18–21 och 27 och de hot som avses i artikel 28.2 a har uppkommit.

Artikel 31

Utredningar av Esma

Esma får, på begäran av en eller flera av de behöriga myndigheterna, Europaparlamentet, rådet eller kommissionen, eller på eget initiativ, genomföra en utredning om en särskild fråga eller ett förfarande som avser blankning eller användning av kredit-svappar för att bedöma om frågan eller förfarandet innebär ett potentiellt hot mot den finansiella stabiliteten eller marknadsförtroendet i unionen.

Esma ska offentliggöra en rapport om sina resultat och eventuella rekommendationer om frågan eller förfarandet inom tre månader från den dag då en sådan utredning avslutades.

KAPITEL VI

BEHÖRIGA MYNDIGHETERS ROLL

Artikel 32

Behöriga myndigheter

Varje medlemsstat ska utse en eller flera av de behöriga myndigheterna för tillämpningen av denna förordning.

Om en medlemsstat utser mer än en behörig myndighet, ska den klart ange deras respektive uppdrag och utse en myndighet som ska ha ansvar för att samordna samarbetet och informationsutbytet med kommissionen, Esma och de behöriga myndigheterna i de andra medlemsstaterna.

Medlemsstaterna ska informera kommissionen, Esma och de behöriga myndigheterna i de andra medlemsstaterna om denna ansvarstilldelning.

Artikel 33

De behöriga myndigheternas befogenheter

1. För att fullgöra sina uppgifter enligt denna förordning ska de behöriga myndigheterna ha alla de övervaknings- och utredningsbefogenheter som krävs för utövandet av deras uppgifter. De ska utöva sina befogenheter

- a) direkt,
 - b) i samarbete med andra myndigheter, eller
 - c) genom ansökan till de behöriga rättsliga myndigheterna.
2. För att fullgöra sina uppgifter enligt denna förordning ska de behöriga myndigheterna i enlighet med nationell rätt ha befogenhet att
- a) få tillgång till varje slag av handling och infordra kopior av eller själva kopiera dem,
 - b) begära upplysningar från fysiska eller juridiska personer och vid behov kalla och höra fysiska eller juridiska personer för att inhämta upplysningar,
 - c) utföra inspektioner på plats med eller utan föranmälan,
 - d) begära in befintliga uppgifter över tele- och datatrafik,
 - e) kräva att ett agerande som strider mot bestämmelserna i denna förordning ska upphöra,
 - f) begära att tillgångar fryses och/eller beläggs med kvarstad.
3. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 2 a och b ska de behöriga myndigheterna ha befogenhet att i enskilda fall begära att en fysisk eller juridisk person som utför en kredit-swapstransaktion ska tillhandahålla
- a) en förklaring av ändamålet med transaktionen och huruvida den är avsedd som säkring mot en risk eller annat, och
 - b) information som bekräftar den underliggande risken om transaktionen är avsedd för risksäkring.

Artikel 34

Tystnadsplikt

1. Tystnadsplikt ska gälla alla fysiska eller juridiska personer som arbetar eller har arbetat för den behöriga myndigheten eller för någon myndighet eller fysisk eller juridisk person till vilken den behöriga myndigheten har delegerat uppgifter, inklusive av myndigheten anlitade revisorer och sakkunniga. Konfidentiell information som omfattas av tystnadsplikt får inte lämnas ut till annan fysisk eller juridisk person eller myndighet, utom när så krävs i samband med rättsliga förfaranden.

2. All information som utbyts mellan behöriga myndigheter enligt denna förordning och som avser affärs- eller driftförhållanden och andra ekonomiska eller personliga förhållanden ska

anses vara konfidentiell och omfattas av tystnadsplikt, utom då den behöriga myndigheten när informationen lämnas anger att informationen får lämnas ut eller då så krävs för rättsliga förfaranden.

Artikel 35

Skyldighet att samarbeta

De behöriga myndigheterna ska samarbeta när det är nödvändigt eller lämpligt för tillämpningen av denna förordning. Framför allt ska de behöriga myndigheterna utan onödigt dröjsmål förse varandra med information av betydelse för fullgörandet av deras uppgifter enligt denna förordning.

Artikel 36

Samarbete med Esma

De behöriga myndigheterna ska samarbeta med Esma vid tillämpningen av denna förordning, i enlighet med förordning (EU) nr 1095/2010.

De behöriga myndigheterna ska utan dröjsmål förse Esma med alla uppgifter som Esma behöver för att utföra sina uppgifter, i enlighet med förordning (EU) nr 1095/2010.

Artikel 37

Samarbete vid begäran om inspektioner på plats eller utredningar

1. Den behöriga myndigheten i en medlemsstat får begära bistånd från den behöriga myndigheten i en annan medlemsstat i fråga om inspektioner på plats eller utredningar.

Den begärande behöriga myndigheten ska informera Esma om varje framställan som avses i första stycket. Vid utredningar eller inspektioner med gränsöverskridande konsekvenser får Esma samordna utredningen eller kontrollen, och ska göra det på begäran.

2. Om en behörig myndighet tar emot en begäran från en behörig myndighet i en annan medlemsstat om utförande av en inspektion på plats eller utredning får den förstnämnda myndigheten

- a) själv genomföra inspektionen på plats eller utredningen,
- b) tillåta att den behöriga myndighet som gjorde framställan deltar i en inspektion på plats eller en utredning,
- c) tillåta att den behöriga myndighet som gjorde framställan själv genomför inspektionen på plats eller utredningen,
- d) utse revisorer eller sakkunniga som ska genomföra inspektionen på plats eller utredningen,
- e) dela vissa övervakningsuppgifter med de andra behöriga myndigheterna.

3. Esmå får begåra att de behöriga myndigheterna utför specifika utredningsuppgifter och inspektioner på plats när Esmå rimligen behöver information för att kunna utöva en befogenhet som Esmå uttryckligen ges i denna förordning.

Artikel 38

Samarbete med tredjeländer

1. Behöriga myndigheter ska, när så är möjligt, komma överens med tillsynsmyndigheter i tredjeländer om samarbetsformer avseende utbyte av information med tillsynsmyndigheter i tredjeländer, fullgörandet av förpliktelser som uppkommer enligt denna förordning i tredjeländer samt om liknande åtgärder som dessa myndigheter i tredjeländer ska vidta för att komplettera åtgärderna i kapitel V. Dessa samarbetsformer ska åtminstone säkerställa ett effektivt informationsutbyte så att de behöriga myndigheterna kan utföra sina åligganden enligt denna förordning.

En behörig myndighet ska informera Esmå och behöriga myndigheter i den andra medlemsstaten om den avser att komma överens om en sådan samarbetsform.

2. Samarbetsformerna ska omfatta bestämmelser om utbyte av sådana uppgifter och sådan information som krävs för att den relevanta behöriga myndigheten ska kunna uppfylla den skyldighet som anges i artikel 16.2.

3. Esmå ska samordna utarbetandet av samarbetsformer mellan de behöriga myndigheterna och de berörda tillsynsmyndigheterna i tredjeländer. För detta ändamål ska Esmå utarbeta ett exempel på dokument för samarbetsformer som kan användas av de behöriga myndigheterna.

Esmå ska också samordna utbytet mellan de behöriga myndigheterna av uppgifter som erhållits från tillsynsmyndigheter i tredjeländer som kan vara relevanta för vidtagandet av åtgärder enligt kapitel V.

4. De behöriga myndigheterna ska ingå samarbetsformer om utbyte av information med tillsynsmyndigheterna i tredjeländer enbart om den utlämnade informationen omfattas av garantier om tystnadsplikt som minst motsvarar dem som anges i artikel 34. Sådant informationsutbyte ska vara avsett för dessa behöriga myndigheter för fullgörandet av deras uppgifter.

Artikel 39

Överföring och bevarande av personuppgifter

Vid överföring av personuppgifter mellan medlemsstaterna eller mellan medlemsstaterna och ett tredjeland ska medlemsstaterna tillämpa direktiv 95/46/EG. Vid överföring av personuppgifter från Esmå till medlemsstaterna eller till tredjeland ska Esmå följa förordning (EG) nr 45/2001.

Personuppgifter som avses i första stycket får bevaras i högst fem år.

Artikel 40

Utlämnande av information till tredjeländer

En behörig myndighet får till en tillsynsmyndighet i ett tredjeland överföra uppgifter och analyser av uppgifter om de villkor som föreskrivs i artikel 25 eller 26 i direktiv 95/46/EG är uppfyllda, men sådana överföringar ska endast ske från fall till fall. Den behöriga myndigheten ska kontrollera att överföringen är nödvändig för denna förordnings syften. Vid varje sådan överföring ska det finnas en överenskommelse om att det tredjelandet inte får överföra uppgifter till tillsynsmyndigheten i ett annat tredjeland utan uttryckligt skriftligt godkännande av den behöriga myndigheten.

En behörig myndighet får endast utlämna information som är konfidentiell enligt artikel 34 och som erhållits från en behörig myndighet i en annan medlemsstat till en tillsynsmyndighet i ett tredjeland om den behöriga myndigheten har fått uttryckligt medgivande i fråga om detta av den behöriga myndighet som överlämnade informationen och, i tillämpliga fall, om informationen utlämnas endast i de syften för vilka den behöriga myndigheten gav sitt medgivande.

Artikel 41

Sanktioner

Medlemsstaterna ska fastställa regler om sanktioner och administrativa åtgärder för överträdelse av denna förordning och vidta alla erforderliga åtgärder för att se till att de tillämpas. Dessa sanktioner och administrativa åtgärder ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.

I enlighet med förordning (EU) nr 1095/2010 får Esmå anta riktlinjer som säkerställer ett samstämt angreppssätt avseende de sanktioner och administrativa åtgärder som ska införas av medlemsstaterna.

Medlemsstaterna ska till kommissionen och Esmå anmäla de bestämmelser som avses i första och andra stycket senast den 1 juli 2012 och ska till dem utan dröjsmål anmäla varje följande ändring som påverkar dessa bestämmelser.

Esmå ska på sin webbplats offentliggöra och regelbundet uppdatera en förteckning över de sanktioner eller administrativa åtgärder som är tillämpliga i varje medlemsstat.

Medlemsstaterna ska varje år förse Esmå med sammanställd information om alla sanktioner och administrativa åtgärder som beslutats. Om en behörig myndighet offentliggör att en sanktion eller en administrativ åtgärd beslutats ska den samtidigt underrätta Esmå om detta.

KAPITEL VII

DELEGERADE AKTER

Artikel 42

Utövande av delegering

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.

2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artiklarna 2.2, 3.7, 4.2, 5.4, 6.4, 7.3, 17.2, 23.5 och 30 ska ges till kommissionen för en obestämd tid.

3. Den delegering av befogenhet som avses i artiklarna 2.2, 3.7, 4.2, 5.4, 6.4, 7.3, 17.2, 23.5 och 30 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet om återkallelse får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.

4. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet.

5. En delegerad akt som antas enligt artiklarna 2.2, 3.7, 4.2, 5.4, 6.4, 7.3, 17.2, 23.5 och 30 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period av tre månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med tre månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

Artikel 43

Tidsfrist för antagande av delegerade akter

Kommissionen ska anta de delegerade akterna enligt artiklarna 2.2, 3.7, 4.2, 5.4, 6.4, 7.3, 17.2, 23.5 och 30 senast den 31 mars 2012.

Kommissionen får förlänga tidsfristen som avses i första stycket med sex månader.

KAPITEL VIII

GENOMFÖRANDEAKTER

Artikel 44

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av Europeiska värdepapperskommittén som inrättats genom kommissionens beslut

2001/528/EG⁽¹⁾). Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.

2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

KAPITEL IX

ÖVERGÅNGS- OCH SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 45

Översyn och rapportering

Senast den 30 juni 2013 ska kommissionen efter diskussioner med de behöriga myndigheterna och Esma rapportera till Europaparlamentet och rådet om

- lämpligheten av de tröskelvärden för anmälan och offentliggörande som anges i artiklarna 5, 6, 7 och 8,
- konsekvenserna av de enskilda offentliggörandekraven i artikel 6, särskilt med avseende på finansmarknadernas effektivitet och volatilitet,
- lämpligheten av direkt, centraliserad rapportering till Esma,
- tillämpningen av restriktionerna och kraven i kapitel II och III,
- lämpligheten av restriktionerna rörande statskreditswappar utan täckning, och lämpligheten av andra restriktioner eller villkor för blankning eller kreditswappar.

Artikel 46

Övergångsbestämmelse

1. Befintliga bestämmelser inom tillämpningsområdet för denna förordning som är i kraft före den 15 september 2010 får fortsätta att vara tillämpliga till den 1 juli 2013 under förutsättning att de anmäls till kommissionen senast den 24 april 2012.

2. Transaktioner i kreditswappar som leder till en position utan täckning i statskreditswappar och som har avslutats före den 25 mars 2012 eller under en period när restriktionerna rörande statskreditswappar utan täckning är upphävida, i enlighet med artikel 14.2, får innehas tills kreditswappskontraktet löper ut.

⁽¹⁾ EGT L 191, 13.7.2001, s. 45.

Artikel 47

Esmas personal och resurser

Senast 31 december 2012 ska Esma bedöma sina personal- och resursbehov till följd av de befogenheter och uppgifter Esma får enligt denna förordning, och förelägga Europaparlamentet, rådet och kommissionen en rapport.

Artikel 48

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den ska tillämpas från och med den 1 november 2012.

Artiklarna 2.2, 3.7, 4.2, 7.3, 9.5, 11.3, 11.4, 12.2, 13.4, 13.5, 16.3, 16.4, 17.2, 23.5, 23.7, 23.8, 30, 42, 43 och 44 ska tillämpas från och med den 25 mars 2012.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Strasbourg den 14 mars 2012.

På Europaparlamentets vägnar
M. SCHULZ
Ordförande

På rådets vägnar
N. WAMMEN
Ordförande

Sammanfattning av promemorian Blankning

Den 1 november 2012 ska Europaparlamentets och rådets förordning om blankning och vissa aspekter av kreditswappar (blankningsförordningen) börja tillämpas. Förordningen hade vid promemorians remittering antagits av rådet och Europaparlamentet men ännu inte offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning. Den finns dock tillgänglig i svensk översättning. Blankning innebär försäljning av ett värdepapper som man inte äger vid tidpunkten för försäljningen. Värdepappret lånas i stället av en långivare och köps tillbaka vid en senare tidpunkt för återlämning till långivaren. Blankning, liksom andra typer av korta positioner innebär att man kan tjäna pengar på en nedåtgående marknad men används för flera ändamål. Blankningsförordningen syftar till att minska riskerna för att blankning eller blankningsliknande transaktioner avseende aktier eller statspapper bidrar till att skapa instabilitet på de finansiella marknaderna. Förordningen innehåller bl.a. bestämmelser om anmälningsplikt avseende vissa korta positioner i finansiella instrument, skyldighet att offentliggöra vissa korta positioner och begränsningar av s.k. naken blankning. Vidare ges den behöriga myndigheten och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma) vissa befogenheter att vidta åtgärder när exceptionella omständigheter råder.

I promemorian föreslås en ny lag med kompletterande bestämmelser till blanknings-förordningen. Lagförslaget syftar till att anpassa svensk lagstiftning till förordningen. I den nya lagen anges att Finansinspektionen är behörig myndighet enligt förordningen. Det införs dessutom bestämmelser om Finansinspektionens övervaknings- och utredningsbefogenheter och möjligheter att ingripa vid överträdelser av förordningen. Huvuddelen av bestämmelserna i blankningsförordningen får ingen motsvarighet i den föreslagna lagen, eftersom förordningen är bindande i sin helhet och direkt tillämplig i Sverige. Vidare föreslås en ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) för att sekretesskydda uppgifter om enskilds ekonomiska eller personliga förhållanden som Finansinspektionen får i sin övervakning och kontroll enligt den nya lagen. Den nya lagen och ändringen i offentlighets- och sekretesslagen föreslås träda i kraft samma dag som blankningsförordningen ska börja tillämpas, dvs. den 1 november 2012.

Förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s blankningsförordning

Häri genom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelse

1 § Denna lag kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EG) om blankning och vissa aspekter av creditswappar¹ (blankningsförordningen).

Termer och uttryck i denna lag har samma betydelse som i blankningsförordningen.

Behörig myndighet

2 § Finansinspektionen är behörig myndighet enligt blankningsförordningen.

Ingripanden

Övervakning

3 § För att se till att blankningsförordningen följs får Finansinspektionen förelägga

1. ett företag eller någon annan att tillhandahålla uppgifter, handlingar eller något annat, och

2. den som förväntas kunna lämna upplysningar i saken att inställa sig till förhör på tid och plats som inspektionen bestämmer.

Första stycket gäller inte om uppgiftslämnandet skulle strida mot den i lag reglerade tystnadsplikten för advokater.

4 § Finansinspektionen får, utöver vad som följer av 3 §, förelägga den som har åsidosatt sina skyldigheter enligt blankningsförordningen att, inom viss tid, vidta en viss åtgärd för att komma till rätta med situationen eller upphöra med ett visst agerande.

Vite

5 § Ett föreläggande enligt denna lag får förenas med vite.

Särskild avgift

6 § Finansinspektionen ska besluta att en särskild avgift ska tas ut av den som åsidosätter sina skyldigheter enligt blankningsförordningen genom att

1. inte anmäla att en kort nettoposition i aktier har uppnått eller sjunkit under relevant tröskelvärde i enlighet med artikel 5,

¹ Benämningen ska justeras med förordningsnummer och datum, vilka uppgifter blir kända först efter publicering i Europeiska unionens officiella tidning (EUT).

2. inte offentliggöra uppgifter om en betydande kort nettoposition i aktier i enlighet med artikel 6,

3. inte anmäla att en kort nettoposition i emitterade statspapper har uppnått eller sjunkit under de relevanta tröskelvärdena i enlighet med artikel 7,

4. inte anmäla att en position utan täckning i en statskreditswapp har uppnått eller sjunkit under de relevanta tröskelvärdena i enlighet med artikel 8,

5. inte iaktta det som föreskrivs i artikel 9 vid anmälan eller offentliggörande enligt artikel 5, 6, 7 eller 8,

6. inte föra register över bruttopositioner som skapar en betydande kort nettoposition i enlighet med artikel 9,

7. utföra en blankning av en aktie som är upptagen till handel på en handelsplats trots att villkoren i artikel 12 inte är uppfyllda,

8. utföra en blankning av ett statspapper trots att villkoren i artikel 13 inte är uppfyllda,

9. utföra en statskreditswapptransaktion trots att villkoren i artikel 14 inte är uppfyllda,

10. inte se till att det finns sådana rutiner som anges i artikel 15,

11. inte underrätta om förändringar i enlighet med artikel 17.9 och 17.10,

12. inte anmäla eller offentliggöra information om korta nettopositioner i ett visst finansiellt instrument eller en viss klass av finansiella instrument när en sådan position uppnår eller sjunker under relevant tröskelvärde och en anmälan eller ett offentliggörande av sådana positioner har krävts av Finansinspektionen med stöd av artikel 18,

13. inte anmäla en betydande ökning av avgifter som begärs för utlåning av specifika finansiella instrument eller klasser av finansiella instrument när en anmälan av sådana ökning har krävts av Finansinspektionen med stöd av artikel 19,

14. utföra en sådan transaktion som anges i artiklarna 20, 21 och 23 i strid med ett förbud mot eller ett villkor eller begränsning för transaktionen som har meddelats av Finansinspektionen med stöd av någon av artiklarna,

15. inte anmäla eller offentliggöra en kort nettoposition i ett visst finansiellt instrument eller i en klass av finansiella instrument när en anmälan eller ett offentliggörande har krävts av Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten med stöd av artikel 28.1 a, eller

16. utföra en sådan transaktion som avses i artikel 28.1 b i strid med ett förbud mot eller villkor för transaktionen som har meddelats av Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten med stöd av artikeln.

Den särskilda avgiften ska i de fall som avses i

1. första stycket 1–6, 10–13 och 15 uppgå till lägst 5 000 kronor och högst 5 miljoner kronor, och

2. första stycket 79, 14 och 16 uppgå till lägst 5 000 kronor och högst 50 miljoner kronor.

Avgiften tillfaller staten.

7 § Finansinspektionen får besluta om en särskild avgift bara om den som avgiften gäller, inom två år från det att överträdelsen ägde rum, har delgetts en upplysning om att frågan om särskild avgift har tagits upp av inspektionen.

8 § Om överträdelsen är ringa eller ursäktlig eller det annars finns särskilda skäl, får en särskild avgift efterges helt eller delvis.

9 § En särskild avgift ska betalas till Finansinspektionen inom trettio dagar efter det att beslutet om den har vunnit laga kraft eller efter den längre tid som anges i beslutet.

10 § Finansinspektionen ska lämna en särskild avgift för indrivning, om avgiften inte har betalats inom den tid som anges i 9 §.

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

11 § Ett beslut om särskild avgift får verkställas enligt utsökningsbalken, om avgiften inte har betalats inom den tid som anges i 9 §.

12 § En särskild avgift som har beslutats faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet vann laga kraft.

Avgifter för anmälningar och övervakning

13 § Finansinspektionen får ta ut avgifter för prövning av anmälningar enligt blankningsförordningen.

För att bekosta Finansinspektionens övervakning enligt denna lag ska de företag som står under inspektionens tillsyn betala årliga avgifter.

Regeringen får meddela föreskrifter om avgifter enligt första och andra styckena.

Överklagande m.m.

14 § Finansinspektionens beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

15 § Finansinspektionen får bestämma att ett beslut ska gälla omedelbart, om annat inte följer av blankningsförordningen.

Denna lag träder i kraft den 1 november 2012.

Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att 30 kap. 6 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

30 kap.

6 §

Sekretess gäller i en statlig myndighets verksamhet som består i övervakning eller kontroll för sådan uppgift om en enskilds ekonomiska eller personliga förhållanden som på begäran har lämnats av någon som är skyldig att lämna uppgifter till myndigheten, om övervakningen eller kontrollen sker enligt

1. lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument,
2. lagen (1996:1006) om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet,
3. lagen (2000:1087) om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument,
4. lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet,
5. lagen (2005:377) om straff för marknadsmissbruk vid handel med finansiella instrument, *eller*
6. lagen (2006:451) om offentliga uppköpserbjudanden på aktiemarknaden
5. lagen (2005:377) om straff för marknadsmissbruk vid handel med finansiella instrument,
6. lagen (2006:451) om offentliga uppköpserbjudanden på aktiemarknaden, *eller*
7. lagen (2012:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s blankningsförordning.

Om en uppgift som avses i första stycket rör den uppgiftsskyldige, gäller sekretessen endast om denne kan antas lida skada eller men om uppgiften röjs och sekretessen inte motverkar syftet med uppgiftsskyldigheten.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Denna lag träder i kraft den 1 november 2012.

Förteckning över remissinstanser

Prop. 2011/12:175
Bilaga 4

Sveriges riksbank, Göta hovrätt, Kammarrätten i Stockholm, Förvaltningsrätten i Stockholm, Justitiekanslern, Domstolsverket, Ekobrottsmyndigheten, Datainspektionen, Riksgäldskontoret, Finansinspektionen, Regelrådet, Aktietorget AB, Burgundy AB, Euroclear Sweden AB, Far, Finansbolagens förening, Fondbolagens förening, Föreningen för god sed på värdepappersmarknaden, Handelshögskolan i Stockholm, Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet, Nasdaq OMX Stockholm AB, Nordic Growth Market MGM AB, Näringslivets Regelnämnd, Svensk Försäkring, Svenska Bankföreningen, Svenska Fondhandlareföreningen, Svenskt Näringsliv, Sveriges advokatsamfund, Sveriges akademikers centralorganisation (SACO), Sveriges Aktiesparares Riksförbund, Sveriges Finansanalytikers förening och Tjänstemännens Centralorganisation (TCO).

Lagrådsremissens lagförslag

Lagtext

Förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s blankningsförordning

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Denna lag kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 236/2012 om blankning och vissa aspekter av kreditswappar (blankningsförordningen)¹.

Termer och uttryck i blankningsförordningen har samma betydelse i denna lag.

Behörig myndighet

2 § Finansinspektionen är behörig myndighet enligt blankningsförordningen.

Tillsyn

3 § För tillsynen över att bestämmelserna i blankningsförordningen följs får Finansinspektionen förelägga

1. ett företag eller någon annan att tillhandahålla uppgifter, handlingar eller annat, och

2. den som förväntas kunna lämna upplysningar i saken att inställa sig till förhör på tid och plats som inspektionen bestämmer.

Första stycket gäller inte i den utsträckning uppgiftslämnandet skulle strida mot den i lag reglerade tystnadsplikten för advokater.

4 § Finansinspektionen får också förelägga den som har åsidosatt sina skyldigheter enligt blankningsförordningen att inom viss tid vidta en viss åtgärd för att komma till rätta med situationen eller upphöra med ett visst agerande.

5 § Ett beslut om föreläggande enligt denna lag får förenas med vite.

¹ EUT L 86, 24.3.2012, s. 1 (Celex 32012R0236).

Särskild avgift

Prop. 2011/12:175
Bilaga 5

6 § Finansinspektionen ska besluta att en särskild avgift ska tas ut av den som åsidosätter sina skyldigheter enligt blankningsförordningen genom att

1. inte anmäla att en kort nettoposition i aktier har uppnått eller sjunkit under relevant tröskelvärde i enlighet med artikel 5,

2. inte offentliggöra uppgifter om en betydande kort nettoposition i aktier i enlighet med artikel 6,

3. inte anmäla att en kort nettoposition i emitterade statspapper har uppnått eller sjunkit under de relevanta tröskelvärdena i enlighet med artikel 7,

4. inte anmäla att en position utan täckning i en statskreditswapp har uppnått eller sjunkit under de relevanta tröskelvärdena i enlighet med artikel 8,

5. inte iakttä det som föreskrivs i artikel 9 vid anmälan eller offentliggörande enligt artikel 5, 6, 7 eller 8,

6. inte föra register över bruttopositioner som skapar en betydande kort nettoposition i enlighet med artikel 9,

7. utföra en blankning av en aktie som är upptagen till handel på en handelsplats trots att villkoren i artikel 12 inte är uppfyllda,

8. utföra en blankning av ett statspapper trots att villkoren i artikel 13 inte är uppfyllda,

9. utföra en statskreditswappstransaktion trots att villkoren i artikel 14 inte är uppfyllda,

10. inte se till att det finns sådana rutiner som anges i artikel 15,

11. inte underrätta den behöriga myndigheten om förändringar i enlighet med artikel 17.9 och 17.10,

12. inte anmäla eller offentliggöra information om korta nettopositioner i ett visst finansiellt instrument eller en klass av finansiella instrument när en sådan position uppnår eller sjunker under relevant tröskelvärde och en anmälan eller ett offentliggörande av sådana positioner har krävts av Finansinspektionen med stöd av artikel 18,

13. inte anmäla en betydande ökning av avgifter som begärs för utlåning av specifika finansiella instrument eller klasser av finansiella instrument när en anmälan av sådana ökningarna har krävts av Finansinspektionen med stöd av artikel 19,

14. utföra en sådan transaktion som avses i artiklarna 20, 21 och 23 i strid med ett förbud mot eller ett villkor eller en begränsning för transaktionen som har beslutats av Finansinspektionen med stöd av någon av artiklarna,

15. inte anmäla eller offentliggöra en kort nettoposition i ett visst finansiellt instrument eller en klass av finansiella instrument när en anmälan eller ett offentliggörande har krävts av Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten med stöd av artikel 28.1 a, eller

16. utföra en sådan transaktion som avses i artikel 28.1 b i strid med ett förbud mot eller ett villkor för transaktionen som har beslutats av Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten med stöd av den artikeln.

7 § Särskild avgift ska

1. i fall som avses i 6 § 1–6, 10–13 och 15 vara lägst 5 000 kronor och högst 5 miljoner kronor, och

2. i fall som avses i 6 § 7–9, 14 och 16 vara lägst 5 000 kronor och högst 10 miljoner kronor.

Särskild avgift tillfaller staten.

8 § En särskild avgift får bara tas ut om den som avgiften gäller, inom två år från det att överträdelsen ägde rum, har delgetts en upplysning om att frågan om särskild avgift har tagits upp av Finansinspektionen.

9 § Om överträdelsen är ringa eller ursäktlig eller det annars finns särskilda skäl, får en särskild avgift efterges helt eller delvis.

10 § En särskild avgift ska betalas till Finansinspektionen inom trettio dagar efter det att beslutet om att ta ut avgiften har vunnit laga kraft eller den längre tid som anges i beslutet.

11 § Om den särskilda avgiften inte har betalats inom den tid som anges i 10 §, ska Finansinspektionen lämna den obetalda avgiften för indrivning.

Bestämmelser om indrivning av statliga fordringar finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

12 § Ett beslut om särskild avgift får verkställas enligt utsökningsbalken, om avgiften inte har betalats inom den tid som anges i 10 §.

13 § En särskild avgift som har beslutats faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet vann laga kraft.

Avgifter till Finansinspektionen

14 § Finansinspektionen får ta ut avgifter för prövning av anmälningar enligt blankningsförordningen.

För att bekosta Finansinspektionens övervakning enligt denna lag ska de institut som står under inspektionens tillsyn betala årliga avgifter.

Regeringen får meddela föreskrifter om avgifter enligt första och andra styckena.

Överklagande m.m.

15 § Finansinspektionens beslut enligt denna lag och enligt artikel 17.7 i blankningsförordningen får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

16 § Finansinspektionen får bestämma att ett beslut ska gälla omedelbart, om annat inte följer av blankningsförordningen.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

2. Särskild avgift får tas ut endast för överträdelser som har skett efter ikraftträdandet.

Prop. 2011/12:175
Bilaga 5

Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att 30 kap. 6 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

30 kap.

6 §

Sekretess gäller i en statlig myndighets verksamhet som består i övervakning eller kontroll för sådan uppgift om en enskilds ekonomiska eller personliga förhållanden som på begäran har lämnats av någon som är skyldig att lämna uppgifter till myndigheten, om övervakningen eller kontrollen sker enligt

1. lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument,
2. lagen (1996:1006) om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet,
3. lagen (2000:1087) om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument,
4. lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet,
5. lagen (2005:377) om straff för marknadsmissbruk vid handel med finansiella instrument, *eller*
6. lagen (2006:451) om offentliga uppköpserbjudanden på aktiemarknaden.

5. lagen (2005:377) om straff för marknadsmissbruk vid handel med finansiella instrument,
6. lagen (2006:451) om offentliga uppköpserbjudanden på aktiemarknaden, *eller*
7. lagen (2012:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s blankningsförordning.

Om en uppgift som avses i första stycket rör den uppgiftsskyldige, gäller sekretessen endast om denne kan antas lida skada eller men om uppgiften röjs och sekretessen inte motverkar syftet med uppgiftsskyldigheten.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2012-06-19

Närvarande: F.d. justitierådet Dag Victor samt justitieråden Lennart Hamberg och Per Virdesten.

Blankning

Enligt en lagrådsremiss den 7 juni 2012 (Finansdepartementet) har regeringen beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag med kompletterande bestämmelser till EU:s blankningsförordning,
2. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunniga Linnéa Klefbäck.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Förslaget till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s blankningsförordning

3 §

I paragrafen ges Finansinspektionen befogenheten att förelägga ett företag eller någon annan att tillhandahålla uppgifter, handlingar eller annat, och att den som förväntas kunna lämna upplysningar i saken ska inställa sig till förhör. Enligt paragrafens andra stycke får föreläggandet dock inte strida mot den i lag reglerade tystnadsplikten för advokater.

Det förhållandet att endast den tystnadsplikt som gäller för advokater nämns kan ge intryck av att det endast är den och inte andra personers lagreglerade tystnadsplikt som omfattas av undantaget från skyldigheten att lämna uppgifter. Det har emellertid under föredragningen upplysts att bestämmelsen inte är avsedd att tolkas e contrario och att anledningen till att endast advokater nämns är att det främst är advokater som i praktiken är aktuella i sammanhanget. Andra stycket är därför närmast av upplysande karaktär.

Även om det kan riktas invändningar mot denna lagstiftningsteknik kan Lagrådet godta paragrafens utformning, främst mot bakgrund av att den redan har sin motsvarighet i ett antal lagar på bl.a. det finansiella området (jfr bl.a. 6 kap. 1 a § lagen, 1991:980, om handel med finansiella instrument och 23 kap. 3 § lagen, 2007:528, om värdepappersmarknaden).

I paragrafen anges i 16 punkter de olika situationer där Finansinspektionen ska besluta om att en särskild avgift ska tas ut. Punkterna har inte utformats på ett helt enhetligt sätt. Lagrådet förordar därför att paragrafen bearbetas i formellt hänseende innan den läggs till grund för lagstiftning.

15 §

Enligt paragrafen ska Finansinspektionens beslut enligt lagen och enligt artikel 17.7 i blankningsförordningen få överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Enligt remissen innebär bestämmelsen motsatsvis att det föreligger överklagandeförbud beträffande andra typer av beslut som fattas med stöd av blankningsförordningen. Lagrådet vill inte ifrågasätta att andra typer av beslut enligt blankningsförordningen inte kan överklagas. Detta är emellertid inte något som följer automatiskt av den föreslagna regleringen.

Övrigt lagförslag

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 13 september 2012

Närvarande: statsministern Reinfeldt, ordförande, statsråden Björklund, Ask, Larsson, Erlandsson, Hägglund, Carlsson, Borg, Sabuni, Billström, Adelsohn Liljeroth, Norman, Attefall, Kristersson, Elmsäter-Svärd, Ullenhag, Hatt, Ek, Löf, Enström

Föredragande: statsrådet Norman

Regeringen beslutar proposition 2011/12:175 Blankning

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EU-regler
Lag med kompletterande bestämmelser till EU:s blankningsförordning	14 § tredje stycket	32012R0236
